

31/3/16 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11 } చెన్నపట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 12-వ తేది గురువారము } No. 288
సంపుటము ౧౧ } (శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ ద్వితీయ ౨. } సంచిక ౨౮౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష వీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చార్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

మహద్విదేవేంద్ర నాథ రాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంధకర్త: ముక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

(వరివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు)
నిండుక్యాలికోబైందు ఖెదర్ పైటుకాగితములు

ధర రు 2 8 0		పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.	
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0	...	సంగీత శమంతకముణి ... వెల 0-8-0	...
తత్వమచారిక ... వెల 1-0-0	...	సతీకా ఆధ్యాత్మబింతాముణి 0-12-0	...
రిలక్ మహాశయిని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మూ: 1 పుస్తకం)	2 4 0
రాయణశాస్త్ర విరచితము)	0 6 0
హిందీకాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు
గాదోనూటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)

ప్రతి గాల్ఫీ ఆచారపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి మద్రాసు.

మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా పెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్
రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది
ఏజంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి ఆండు కో
పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

చెల్లింగుటన్ సి సి మా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు 953
7-8-25 శనివారమునుండి 18-8-25 శుక్రవారమువరకు
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 8-15 గంటకు మాటినీగలు.
యూనివర్సల్ ట్రైనేస్ డజ్ సీరియల్
ది ఫాస్టు ఎక్స్ ప్రెస్ ప్రదర్శింపబడును.
సుప్రసిద్ధులైన విల్లియంషన్స్ & ఎడ్మండుజాన్
అద్మిరల్ చర్యలు చూడవలెను.

మూత్రసంబంధ వ్యాధిచేకలిగిన
నరముల బలహీనతకు
అమోఘమైన నివారిణి

నేను అతినరముల బలహీనత, తలదెయ్యి, కండ్లమంట, చగువుటకు అయిష్టముగా నుండును మున్నగువాటిచే బాధపడుచుంటిని. నేను అనేకవైద్యులయొద్ద చికిత్స చేసుకొనియు గుణమునుపడలేదు. అదృష్టవశమున పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని, 10 దినములలోనే మంచిగుణము గలిగినది. నేను గడచిన 25 దినములనుండి వారి ఐదవండ్లి జేష్మను నేవించుచున్నాను. నేనెప్పుడు చాల ఆరోగ్యశీతిలో నున్నాను.

వారి సలహాకట్టుము ర్పు. 15-0-0
డి. కోదండరామరెడ్డి, డి. కోదండరామరెడ్డి,
కోపూరు నెల్లూరుజిల్లా, 11-8-1925. ఎంజినీరింగ్ కళాశాల, గిండి.

గ్రహణిమాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-2-0

రక్తరేచనములు, బంధరేచనములు, బిగటరేచనములు, అక్షిరేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుభూతల నేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును. వీటిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. పెంటనే గుణ మిచ్చును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మద్రాసు,

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 12-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

దనియాల బా 1-కి రు 30 0 0 మొదలు	88 8 0 వరకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు వరకు
కుసుమ తెనాలిది ,, ప 48 గలవి రు	15 8 0 15 12 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	17 0 0 17 4 0
డిల్లివి ,, డిటా ,,	18 4 0 18 8 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0 9 0 0
శుభ్రము ,, ,,	20 0 0 24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 ,,	10 8 0 11 0 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	12 0 0 12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,	13 0 0 14 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	13 0 0 16 0 0
శులపలు రు 164 ,,	8 4 0 8 8 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0 155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0 22 0 0
కొండాపురం నేరు సెనగపప్పు బా 1-కి ,,	55 0 0 60 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,, ,,	50 0 0 58 0 0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 120 మిమకనూనె 122	
ఆముదము బా 1-కి ,,	184 0 0 185 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి ,,	145 0 0
మారపసుపు ,, ,,	100 0 0 105 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి ,,	110 8 0 115 8 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 50,55	
కాశాపిపాయకట్టు ,, ,,	70,75
తెల్లము బా 1-కి రు 85 0 0	52 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	30 0 0 52 8 0

5. ఇనుము

పట్ట రకం బా 1-కి ,,	32 0 0 38 0 0
చదరంప ,, ,,	32 0 0 35 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులలితు ,,	74 0 0 74 8 0
బంగారము, తులము 1-కి ,,	21 10 0 21 14 0
నవరము 1-కి ,,	18 14 0
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	260 0 0 275 0 0
రాగి డిటా ,,	225 0 0 300 0 0
అస్కాచక్కెర 236 పౌ గలవి 84 4 0	85 0 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు ,,	70 0 0 72 0 0
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,	
సింహం డిటా ,, గుర్రం డిటా ,,	

8. దూది

బోండా వెన్నబారున 1-కి రు 300 0 0	
వల్దు దూది ,, ,,	240 0 0

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి ,,	8 0 0
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	6 0 0
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,,	8 8 0
ఆహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	7 12 0
నూళియేనుగ నెం 20 ,,	10 10 0
జపాన్ నెం 20 ,, ,, 40 ఏ తేలిలు ఆయినను ,,	18 6 0
గోకావ నెం 12½ ,,	8 10 0
వడ్వాక్ నెం 24½ ,,	11 4 0
14½ క్విలక్ పక్షి ,,	8 0 0
నెం 20 తెన్ని సింహం యీటె ,,	10 10 0
నెం 22 ,, ,,	10 14 0
నెం 12½ తెన్ని సర్దుగు ,,	8 8 0
నెం 14½ ,, ,,	8 12 0

గౌతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమము

సీతానగరము

దేశోద్ధారకుని భూరివిరాళము

(స్వకీయవిలేఖరి)

సీతానగరము, మార్చి 10:—దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులు, కాంగ్రెస్ పత్రికాద్వితీయసంపాదకులగు శ్రీయుత కాంగ్రెసుల రామచంద్రరావుగారు నిన్నటి ఉరయమునకు సీతానగరం చేరిరి. నాడంతయు నాసిర్వాదామములందే గడపిరి. గౌతమీసత్యాగ్రహశ్రమము, ఖాదీ నిలయమును దర్శించి ఆచట జరుగుచున్న పనిని చూచి ఆనందమును వెలిబుచ్చిరి. సీతానగరం, వంగలపూడి, రాజాపాలెం జాతీయ పాఠశాలను, రాత్రి రఘుదేవపురం పంచమపాఠశాలను దర్శించిరి. ఎచ్చటను పోయినను హత్యాగాంధీజీయే, దేశోద్ధారకునికి జయ అను జయజయధ్వనలు మిన్నముట్టెను. దేశోద్ధారకుని పుష్పమాలాలంకరణలు చేసిరి. విజ్ఞాపనలు జాతీయగీతములను బాడిరి. రాట్టలుపై చక్కగా నూలును విడికిరి.

బహిరంగసభ

సాయంత్రము 6 గంటలకు జాతీయ పంచాయితీోర్వ యొద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. దాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు దేశోద్ధారకుని సభ్యుల కరుకపరచిరి. వారు చేసిన సేవయొక్క ఫలమును అనుభవించి ఆంధ్రులెవ్వరును తేరనియు వారినామ మెల్లరకును చెలిసినను చెలియవన్నను ఆంధ్రపత్రికాద్వారా వారి సేవ వెల్లడు బడయుచున్నారనియు, ఆంధ్రదేశమున వ్యాపించిన ప్రతి జాతీయోద్యమమునకును ఆంధ్రపత్రికాప్రచారమే మూలమనియు దాక్టరుగారు సెలవిచ్చిరి. శ్రీకాంగ్రెసుల రామచంద్రరావుగారు విద్యాభ్యుదయం గావించిన ప్రబోధిమపారమని కూడ దాక్టరుగారు సెలవిచ్చిరి.

దేశోద్ధారకుని యువన్యాసము

అసహాయోద్యమ మాదిగా దాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు నామమును, సీతానగరం చేరును సేను వింటిని. పత్రికలలో ననేకమారులు సీతానగరంఖ్యాతిని కలికించినది. నేడు కన్నులార జూచుభాగ్యము కల్గినందుల కెంతయు సంతసించుచున్నాను. పత్రికలలో జూచినదానికంటె ఎక్కు దుత్సాహమును అభిమానము నిక్కడ గోచరించుచున్నది. పన్నుల నివాకరణ సందర్భమున మిరుపడినకష్టముల నెరుంగుదును. మిరు వాని నన్నిటిని సహనముతో భరించి కీర్తినుంతులైతిరి.

స్వయంసహాయము

మహాత్మాగాంధీగారు నిరాకరణోద్యమమును స్థాపించిన పిమ్మట దేశపరిస్థితులు తారుమారై నవి. అంతయున్ను ప్రభుత్వమునకు విన్నపముల సంపుటయే ఉత్తమ రాజకీయసద్ధతిగా నెన్నబడుచున్నది. కాని స్వయంసహాయమే ముక్తిసాధన పని మహాత్ముడు బోధించెను. ఈసద్ధతిమీద ప్రజాహిత జీవిత మంతయు పునర్నిర్మాణము చేయవలసివచ్చెను. ఉపన్యాసము లానంగుటయే దేశసేవయొక్కసద్ధతిగా నుండెడిది. ఇప్పుడాచరణయే ముఖ్యమైనది. పట్టణములలో కంటె పల్లెలయందే పనిచేయవలసిన దని మహాత్ముడు బోధించెను అట్టిబోధయే దాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారికి సీతానగరం నివాసము తెచ్చి పెట్టినది. అది యే గౌతమీసత్యాగ్రహశ్రమనిర్మాణమునకు ముఖ్యకారణము.

ఆశ్రమములు

ఆశ్రమములద్వారా ప్రజలకు ధర్మోపదేశములు చేయుట మనదేశమున చిర కాలమునుండి ఆచార మైనది. పూర్వము అత్తి, గౌతముడు, భారద్వాజుడు మున్నగు మహర్షులు తమ తపోనష్ట, సత్యప్రవర్తనలను ప్రజలకు మార్గదర్శకులై సహచరణమే ఇహపరసాధనమని తమ నిత్యజీవితములో వ్యక్తీకరించిరి. అటులే మహాత్ముని ఉపదేశముల తమనిత్యజీవితములలో నునిపించు ప్రజలమధ్య మెలగుచు వారియందు ప్రబోధము సల్పుటకు గౌతమీ సత్యాగ్రహశ్రమమును సుబ్రహ్మణ్యంగారు నిర్వహించియుండిరి.

జాతీయవిద్యాలయములు

పాశ్చాత్య విద్యావిధానము దేశమున పారితంత్ర్య భావమును పెంపొందించినది. భావారాధన మెక్కువగుచున్నది. కర్మయందు నిరసనభావము ప్రబలుచున్నది. ఆత్మపరీక్ష జాతిగా భూస్వామ్యులగుచున్నది. జిజ్ఞాస కీచించుచున్నది. కర్మ జిజ్ఞాసమూలమున ధర్మజిజ్ఞాస కలుగును. పిమ్మట బ్రహ్మజిజ్ఞాస

నిధించును. కాని పాశ్చాత్యవిద్య కర్మనిరసనమును పెంపొందించుచున్నది. దేశసాంప్రదాయమును గుణ్యమును జాతీయ విద్యను వ్యాపింపజేసి యీ దేశాభివృద్ధియందు భావవ్యాప్తి నరికట్టవలెను. ఇచ్చటనున్న జాతీయవిద్యాలయములు నాకు మిగుల ఆనందమును సమహర్షియన్నవి.

రాట్టము లక్ష్యదేవత

కాన మనముజీవితవ్యక్త్యధమునే పునర్నిర్మాణముచేసికొనవలెను. తిరిగిమొదటినుండియు పనినిప్రారంభింపవలెను. ప్రాతభావముల విడనాడి నూతనభావసంస్కారమును బడ యవలెను. గ్రామోద్ధరణమే దానికి ముఖ్యమార్గము. ఏకాత్మ్య మత్యవసరము. రాట్ట మేమనలక్ష్యదేవతయని గాంధీమహాత్ముడు బోధించి యుండెను ఆ రాట్టముపై మన మెల్లరును నిర్భయము ఆరగంట నేపైనను నూలు వదులవలెను.

మాస్తనై పుణ్యము

తిండి, బట్ట జీవితమునకు ముఖ్యావసరములు. మనదేశము ప్రపంచములోకెల్ల ఉత్తమమైనది. పుణ్యనదులు, ఫలవంతమగుమైదానములు, ఉన్నతపర్వతములు, గర్వి ఉత్తమ శీతోష్ణస్థితితో మన మాతృదేశ మలరారుచున్నది. పూర్వకాలమున 2500 సం॥ములక్రింద అనగా ఆంగ్లేయులు నాగరిక తాళూన్యలై యున్నప్పుడు భారతదేశ మాస్తనైపుణ్యము ఖండాంతరముల ఖ్యాతి గాంచినది. ఆమరాజతీర్థమువంటి శిల్పము ప్రపంచమున దెచ్చటను గానరాదు. వస్తునిర్మాణమునందుకూడ హిందూదేశము మిగుల ప్రఖ్యాతిపొందినది. కాని ఆపరప్రభుత్వము ఎక్కువరిత్రము నాశనమొనర్చినది. మహానామమును రక్షించుకొనుటకు విదేశములపై నాధారపడవలసిదనుస్థితి నునకు సంభవించినది ఈ దుస్థితిని తొపుటకు మార్గము ఖిచ్చరనిర్మాణము. రాట్టముపై నూలువదుకుటయే ఖిచ్చరనిర్మాణమునకు మూలసాధనము రాట్టముల నభివృద్ధిచేసి అర్థక దాస్యమును తొలగింపుడు. గ్రామముల పునరుద్ధరణంపుడు. విదేశములకు ప్రతివత్సరము జోవు ధనప్రవాహము నరికట్టుడు.

నామోషీ లేదు

రాట్టము త్రిప్పుటవలన నామోషీ యేమియులేదు. మై నూరు మహారాజావారు రాట్టముపై నూలును దీక్షతో తీయుచున్నార. భోపాలులేగంగారు రాట్టమును ఇష్టదేవతలై పూజించుమి నిత్యము నూలువదుకుచున్నారు. రాట్టము నెంతయో నిరసించిన అనిని నెంటుమృగాయకూడ నిప్పుకు రాట్టమును చేపట్టి యుండిరి. అట్టిచూసీయులు నూలువదుకుచుండ, రాట్టమును త్రిప్పుట నామోషీగా భావించుట యుక్తముకాదు.

అస్పృశ్యత

ఇంకొకముఖ్యవిషయము గలదు. అస్పృశ్యతను నివారించవలసిన బాధ్యత మీ అందరిపైనను గలదు. అస్పృశ్యతానివారణము మందముగా జరుగుచున్నను, నివారణవిధానములు జాగుగా గోచరించుచున్న పని మహాత్ముడు సెలవిచ్చెను. ఈసమస్య పరిష్కారమునకే మహాత్ముడు చైతన్యవెల్లుచున్నాడు.

పిమ్మట ఆశ్రమవాసులతోడూడి ఆశ్రమమును జూపింపవలెనని హెచ్చరించి తనయొనన్యాసమును ముగిసిరి

రామచంద్రరావుగారు

అంతట శ్రీ కాంగ్రెసుల రామచంద్రరావుగారు కొలది నిమిషము లుపన్యసించిరి. గ్రామోద్ధరణావశ్యతను వ్యక్తీకరించిరి. 1921, 22 సం॥లలో గ్రామపురస్కారమును పొంది యుట ఆవకాశము కలగలేదనియు, ఇప్పుడు కల్గినయవకాశమును ఉపయోగించి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఆశ్రమమును నిర్మించు యెంతయు ఆనందదాయక మనియు సెలవిచ్చిరి.

విరాళము

పిమ్మట దాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు దేశోద్ధారకునికి నందనములన్వించుచు దేశోద్ధారకులిచ్చెదమని సెలవిచ్చిన విరాళమును సభ్యులతో తెలియజెప్పిరి. ఆశ్రమమునకు కాంగ్రెస్ పత్రిక నిమిత్తము, ఇతర ప్రచురణములనిమిత్తము మూడుశేల రూపయ్యలతో (రు 3000 లు) నొకముద్రణాలయమును ప్రసాదించెదమని పంతులుగారు సెలవిచ్చిరి. 'కాంగ్రెసు' పత్రిక యందు వారి కాదినుండియు అభిమానము కలదు. ప్రథమమున కాంగ్రెస్ పత్రికను వ్రాతప్రతి ప్రారంభించినప్పుడు రు 50 ల విరాళము నొసంగిరి.

పంచమపాఠశాల

రాత్రి రఘుదేవపురపు పంచమపాఠశాలను జూచుటకు దేశోద్ధారకులు వెళ్లిరి. ఆచట పంచముల యిద్దరులు జూచి జాతీయదేశాభివృద్ధి వారిబానిని బాగు చేయుచుకొనుటకై రు 25 ల నొసంగిరి. భజనమందిరమునకు రు 4 ల నొసంగిరి.

నిన్న రాత్రి సీతానగరంలో బయలుదేరి పడమరవైపు రాజమండ్రికి ఉదయమున చేరిరి. ఉదయము 8½ గంటలలో చాగల్లుకు పయనమై పోయిరి.

మహాత్ముని వ్యాసములు

(ఎంగు యిండియా)

పాపపు నిరోధము

దక్షిణాఫ్రికా శాసనసభలో నామోదింపబడిన వర్ణసంబంధమున పాపపు నిరోధమును విస్తరింపజేయవలె నను నూచనను గూర్చి చివరకు జనరలు స్పెట్టుగారు తనభావములను వెల్లడించెను. ఆసియాఖండవాసులను గనులలో పనిజేయుటకు నియమింపగూడదని అచటి దొరతనమువారు నిరోధింపజూచుచున్నారని యామధ్య తంతివార్త వచ్చెను. ఆచటమునుగూర్చి స్పెట్టుగారు మాటలాడిరని తెలిసినది.

“ఈచట్టము నామోదింపగూడదు. దొరతనమువారి కెట్టి అధికారము నీయగూడదు. ఇది చాల ముఖ్యతమమగు విషయము. ఈచట్టమును ప్రవేశపెట్టినవారి ఉద్దేశము సదుద్దేశము కాదు. కేలవారి శాసనసభకు భద్రము కలుగవలెననిన వ్యాయనిర్ణయమునందు (రోహమెంట్ మాత్రముజరుగకుండ చేయవలెను. (వినుడు-వినుడు) ఆసియాఖండవాసుల విషయమునం దీచట్టమును ప్రయోగించుటను గూర్చి వెనుక నాకును గాంధీగారికిని రాయ బారములు జరిగెను “మిత్రును మాత్రును భేదమున్న మాట నిజము. ఆ భేదమును పాటింపవలసినదే గాని మిత్రులములలో మాత్రే కళంకము నాపాతింపకుడు భారతీయుల నవమానపరుపకుడు” అని గాంధీగారు నమ్ముకొరియుండెను. ఈచట్టములో గాంధీగారుహడ దనిన పనినే యిచటి తెల్లవారు చేయగోరుచున్నారు. ఆఖల ఆసియాఖండవాసులక్ష్యమును వీరు కోరి తెచ్చుకొనుచున్నారు. ఈ ఇబ్బందిని తొలగించుట కేదైన సాధనమును గుర్తింపవలెను. ఇది చాల ముఖ్యవిషయము, అని స్పెట్టుగారు నుడివరని నాకు తెలిసినది.

స్పెట్టుగారు నాభావమును సరిగా వెల్లడించిరి. మానవ స్వభావము మారనంత కాలమును భారత పాశ్చాత్య విజ్ఞానముల సంఘర్షణము తొలగనంతకాలమును భిన్నత్యముండుట సహజమే. కాని యిట్టి చట్టమును చేయుట చాలదుస్సవమున భారమగును. 1914 సమాధానమువలన భారతీయులహక్కు కొంత స్థిరపడినది. స్పెట్టుగారుగూడ యీచట్టమునకు ప్రతిహతులుగా నుండుటచే యీచట్టమును వదులకొందురని యూహింప నవకాశము కలదు. గాని మనము మోసపోగూడదు. నెటాలులో నిట్టివల ఓటింగు హక్కును రద్దు చేయు చట్టమోదింపబడెను. అది నిరోధమును విస్తరింపజేయుటయేయగును. గాన స్పెట్టుగారి ప్రతిహతులత నట్టమున కంతకును గాదనియు ఆసియాఖండ వాసులను గనులలో నియమించుటనుగూర్చి మాత్రమే మనయు తేలుచున్నది. ఇట్లు ప్రతిహతుల తనమునాటవలన తనపలుకుబడి యింకను లెగ్గగలదని సంశయింపకుండ స్పెట్టుగారు నిర్భయముగా మాటలాడినందులకు నేనాయు నభినందించుచున్నాను. దక్షిణాఫ్రికా చట్టములలో శ్వేతరి యితరవర్ణములవారికి వివక్షతనుగల్గించువానినన్నిటినిరద్దుచేయువరకు మనకు సంతృప్తికలుగదు. (మో. క. గాంధీ)

ఎడారిలో పచ్చికబయలు

బొంబాయివారు ఖద్దరు విషయమునను పేక్షవహించిరను నిందకు పాత్రులైయున్నను, కొంతమంది స్త్రీలుమాత్రము ఆడంబరములేకుండ దీక్షగా ఖద్దరువిషయమున పనిచేయుచుండుట చాలప్రశంసనీయముగానున్నది. “ఈనెలలో కార్మికుల సంఘమువారికిని పాతకాలవిద్యార్థులకును 2000 రూపాయల వెలగల ఖద్దరుచొక్కాలనువిక్రయించుచున్నాము. ఆవిగాక కొంత ఖద్దరు భావనగతుకు పంపితిమి. మరెవరు విక్రయముగూడ వేరేయున్నది. నేనాపదనమున కొత్తతరగతిని ఏర్పాటుచేసితిమి. ప్రతిదినమును కొంతకేపు నూలువడకుట కంగీకరించిన పిల్లలను మాత్రమే యీ తరగతిలో చేర్చు కొనవలెననునియమము మేర్పాటుపడెను. వారికి అభ్యాసమైన పిమ్మటవారు నెలకు 2000 నూలుగజముల పంపవలె నను నిర్బంధముగూడ కలదు. ఈచొక్కాలువలన యితరతరగతుల విద్యార్థులలో గూడ ఉత్సాహము కలుగుచున్నది. వానిలో గూడ బాలికలు నూలువడక సారంభించెదరు.” అని వ్రాణుబడి ఒక లేఖ నాకు చేరినది. ని

త్యాహము ప్రజలలో లేదు. ప్రచారకులలోను నాయకులలోను మాత్రమేయున్నది. వారు తమనిధిని నెరవేర్చుటలేదు. ప్రజలు తామేమోయి ఖద్దరును కొనునంతటి అభిమానము ప్రజలలో నింకను కలుగలేదు గాని వారి యిందగ్గర తీసుకొనిపోయి అమ్మినచో వారు తప్పక కొందురు. అట్లయ్యుచు వారు మాత్రము చాల తక్కువగా నున్నారు. ప్రతిప్రచారకుడును మత విధిగా ప్రతినెలకును కొంత ఖద్దరు నేల అమ్మగూడదు? ఇప్పుడు ఖద్దరులో సన్నరకము మతక రకముగూడ బాగుగా తయారగుచునే యున్నది. ఖద్దరులో జంగారు జరీతో పెండ్లి కొడుకు నిమిత్తము తయారుచేయబడిన యజూరును వాకిమధ్య చూపించిరి. గానధర్మము ధరింపదగిన ఖద్దరుగూడ విస్తారముగా దొరుకును నేయున్నది. అతి ప్రశస్తమైన ఖద్దరు చీరలుగూడ విక్రయమునకు వచ్చుచున్నవి. పెండ్లిలో పెండ్లిమాత్రైదుక న్యాయాసము చేయునపుడు ఆమెకు కప్పవలసిన విలువగల కాలువల గూడ ఖద్దరులోనే నేయబడుచున్నవి. అనేకరంగులుగూడ నేయుచున్నారు గాన మేముకొరిన రకము దొరకలేదని యిపుడెవరును తెలుపవలెదు. బొంబాయిలోని సోదరీమణులు రాలు దర్పములను పట్టికలలో చాటింపును లేకుండ కొంత ముగా చేయుచున్నవని చూచి దేశమునందంతటను ప్రచారము ఆరీతి నే పనిచేయుగలరని నమ్మెదను.

(మో. క. గాంధీ)

ఫరీదుపూరులో చంగరాష్ట్రీయసభ

ఈసభకు రావలసినదని నాకు తంతివార్తలు వచ్చినవి. వెళ్లవలెనని నేనుగూడ కొంచెము నేయున్నాను గాని నాకు బాత్తుగా తీరక లేనందున విక్కిలి చింతించుచున్నాను. “నేను వచ్చెదనని నమ్మియుండగదా వాచిర్పాటులు త్రిత్యగము మారుచుండును. నాస్థితి ఇతరుల పేక్షింపదగినదిగాదు.” అనివారికి వ్రాసితిని. విహారు, వార్తా, ఉత్కళ, ఆంధ్రాదిరాష్ట్రీయల వారు నన్నాహ్వానించిరి. అన్నిచోట్లనుగూడ వెళ్లగోరెదను గాని ఏకకాలమున వెళ్లజాలను గాన ముంచెట్టి కేసు టవునరమను విషయమును నిర్ణయించుటకు నాకే అవకాశము నియ్యవలెను. నేనిపుడు చైకింకు ముందుగా వెళ్లబవసరమని నిశ్చయించితిని. వారికిచేసిన వాగ్దాన కాలపరిమితి మించి పోయి చాలకాలమైనది. వారు ధీరులు. సత్యాగ్రహ నిరతులు. వారిసంఖ్య కొద్ది. ప్రతిపక్షుల సంఖ్య ప్రజలను గాననే నిపుడుపోయి వారికి ధైర్యముతెప్పి ప్రోత్సాహపరచుట తత్వసఫరము. వారితరులవన ధనము గ్రహింపవలెనని నేనే నిరోధించితిని గాన యితర రాష్ట్రీయలవారు ఆలశ్యమునకు మన్నింపవలెను. చైకింకు నేను వెల్లివచో కొంత లాభము వారికి కలుగలదు. ఇతరచోట్ల నన్ను ప్రజలకు ప్రదర్శించుట తప్ప వేర ప్రయోజన మగువడదు. నాయావధ ప్రక్రియ నిదివరకే తెలిపితిని. అది చాల లభ్యమౌగయి. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును గల తగవులను పరిష్కరించుకొనుదు. వడకకలిగినంత నూలువడకుదు. ఖద్దరుబట్టలనే ఎల్లపుడును కట్టుదు. స్వయముగా నూలువడుకువారిని

చాలమందిని కాంగ్రెసు సభ్యులను గా చేర్చుదు. వడకక పోయినను నెలకు 2,000 గజములనూలు పంపుట కంగీకరించువారిని గూడ చేర్చుదు. నిమ్మజాతులకు సర్వవిధముల సహాయము చేయుదు. నల్లమందు కట్ల సారా మున్నగు దుర్వ్యసనములను నివారింపుడు. పిమ్మట నాకు వ్రాసిన నేనువచ్చి ప్రోత్సాహపరచెదను. ఈ వత్సరము దేశీయులందఱును దీక్షగా నిర్భాగ విధానమును సాగించినచో ముందు సంవత్సరము కొంతవర కనుకూలముగా నుండగలదు. పంక రాష్ట్రీయనగల నిర్బంధ చట్టమును యితర ప్రభుత్వ చేర్చుట ను పాటింపకుండ నిర్భాగ విధానమును సాగింపుడు. అటుల చేసినగాని నిర్బంధ చట్టములు తొలగిపోవు. నిర్భాగ కార్యములవలననే ప్రజలలో నూతన శక్తి కలుగగలదు.

(మో. క. గాంధీ)

పునర్విమర్శ నీయ్యాంశము

బొంబాయి కార్మికేషనువారు మ్యునిసిపలు కొట్లలో నుండి నిమ్మజాతులవారిని కొందరిని తరిమివేయుటను గూర్చి విచారణ చేయుటకు నియమింపబడిన ఉపసంఘసభ్యులు కార్మికేషనువారికి పంపిన నివేదిక నకలును నిమ్మజాతులధర్మదీక్ష బూనిన ఎ. వి. భక్త్యులు గారు సాక్షు పంపిరి. “వారు మ్యునిసిపలు ఉద్యోగులుగాను. వారిలో కొందరు అద్దెనియ్య సమర్థులు. మరికొందరు దుర్మార్గులని వారిపైని చేయబడిన కేసులలో స్పష్టమైనది.” అను కారణములవలన వారి నాయొడ్లలోనుండి తరిమివేసిరి. “ఆయొడ్లలో నివసించుచున్న కార్మికేషను ఉద్యోగులకు వారుబంధువులు. వెళ్ళుసంవత్సరములనుండి వారాయొడ్లలోనివసించు చున్నారు. వారిని లంచముడుగగా వారియ్యనందున కార్మికేషను ఉద్యోగులలో దుర్మాయలు కొంద రిరితిగా వాటిపైని రిపోర్టుచేసి వారిని వెడలగొట్టించ్చిరి.” అని వెడలిగొట్టబడిన వారిపక్షమున విన్నవించబడెను. “నేను విచారణచేసితిని లంచముల నియ్యని కారణమున కార్మికేషను ఉద్యోగులెట్లు చేసినను విషయము నిజమని నమ్ముట కాధారము కనబడలేదు” అని నేను వెనుకనుడివితి నని మ్యునిసిపలు కమిషనరు రిపోర్టులో నున్నది. అటుల నేనదివరకెన్నడును తెలియుండలేదు గాని లంచముల విషయము అప్రస్తుతము. మ్యునిసిపలు ఉద్యోగులెవ్వరును లంచముల ననేక్షింపలేదని నిర్ణయించిననుగూడ నిమ్మజాతుల నాయొడ్లలో నుండి వెడలగొట్టుట వ్యాయముగాదు. వారికింకెక్కడను నిలువనీడ దొరకకనే వారాయొడ్లలో నివసించుచున్నారు. మరెవ్వరును వారికి యొడ్లనుచిత్తముగ నాడుగకు గూడనీయరు. నిమ్మజాతులకు బసలకు కట్టించుట కార్మికేషనువారి ముఖ్యకర్తవ్యము. కొద్దిగా బాడుగ వారివలన పున్నుకొనుటలో తప్పలేదు. నిమ్మజాతులలో చాలశుచిగాను శుభ్రముగాను వీరిగాను గౌరవముగాను యుండువారికిగూడ కాపురముండుట కెవ్వరును యొడ్ల : డై కెమ్మరు. నేను దీనిని బాగుగా నెరిగి చున్నాను. నిమ్మజాతులు కాని వారాయొడ్లలో నుండగూడదని ఉత్తరువుచేయవచ్చును గాని నిమ్మజాతులను మాత్రము వెడలగొట్టురాదు. గాన యీవిషయమునుగూర్చి మరల బాగుగా ఆలోచించి తగిన ఏర్పాట్లుచేసెదరనినమ్మెదను.

(మో. క. గాంధీ)

గాను పాళీలు

అగేల్ కలములు

2957

మార్చి నెలాఖరువరకు

గ్రాసు రూ 10 లు చొప్పున పంపబడును.

విక్టోరియా డిపో,

మైలాపూరు — మద్రాసు.

పురమాసీపనులు పోకరపనులు చేయునట్టి

వారెవరో బాగుగా విచారించి

1842

మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, పంచెపులొటాలు ఎట్టిమాదిరిలో నైనను ఆర్డరిచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి యిచ్చెదము సీనువెండికి నవరంబంగారుకు పూచీనిచ్చెదము.

ర్యు. 10 ఎత్తుమొదలుకొని ర్యు. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తునకు 1-12-0, చొప్పునను అంతకుపైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున విక్రయించబడును.

(2) డబ్బుడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి, కంపెనీ నగలవర్తకులు 25, చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

బొంబాయి వర్తక సంఘము

హాడ్స్నుగారి యభిప్రాయములు

బొంబాయి, మార్చి 10:—బొంబాయి వర్తక సంఘమువారి సాంవత్సరిక సాధారణ సభలో ఆగస్టు 1924 వ సంవత్సరము వారము చేసిన పనులను గూర్చియు బొంబాయిలో వర్తకమునకు పరిశ్రమలకు సంబంధించిన ముఖ్యంతములగు గూర్చియు ముచ్చటించెను.

కరెన్సీ కమిటీ నియమింపబడిన వెంటనే రూపాయకును బంగారమునకును మారకపుర్రేటును నిర్ధారణ చేయవలసినదని యొక ఆకమిటీవారు రిపోర్టు పంపేలోగా ఆరేటును మార్చరాదనియు సర్ బాసిల్ ట్రాక్టర్ గారు చెప్పిన అభిప్రాయమునే వీరుబలపరచి ఆర్థిక ప్రపంచములో హిందూదేశముయొక్క మర్యాదను నిలబడెట్లుటలో పనిచేసినందుకు సర్ బాసిల్ గారిని ప్రశంసించెను.

ఇండియన్ బ్యాంకు మిటీంగురించి ఆఫ్రికా బ్యాంకుమీద పన్ను వేయుటవలన బ్యాంకు ఖరీదెక్కువగుట తప్పవనియు, యిందువలన బొంబాయిమిట్లు పరిశ్రమకు నష్టమువచ్చుననియు, కమిటీవారి శిఫార్సులు బ్యాంకు వర్తకమున కేవల రక్షణోపాయమును జూపవచ్చుననియు ఆయన చెప్పెను.

గ్రంథంగారు

ప్రభుత్వమువారి ఆయాపట్టికలో అదరపుసామును వాడుటకై చేయబడిన వాదనలనుబట్టి ప్రభుత్వమువారిని అభివందింప జాలవని గ్రంథంగారు చెప్పిరి. మొట్టమొదట ఖండించి బొంబాయిలోని వేర్వేరుసంఘములు యందువలన బొంబాయికి కలుగు నష్టమును పూర్తిగా గ్రహించియున్నయెడల తమ యన ముత్తిని యింతకంటె బలముగా నిడివరకే తెలిపెడివారు. ఇతర రేవున లాభముకొరకు యీరేవు అధ్యక్షునిపై పన్నుశింపబడుట మనము చూడ జాలము. ఈ పన్ను సమస్య కాసనసభలోను, పురపాలక సంఘము లోను పోర్టు బ్రష్టులోను యెత్తుమను పచ్చుచునేయున్నది. రాష్ట్రీయ ఫ్యాకటర్స్ లిమిటెడ్ మితిమీరిన ప్రపత్తిపవలనో బాగుగా ఆలోచింపవలసినదని చెప్పమన్నాను. ఇంతకంటె ఖర్చయెక్కువగా సప్లయచేయజాలవని నిరాకరించి అభివృద్ధి నాపితే యెడమా తేక పన్నులన్నిటి మీదను ఓట్లుచేసి మనజీవనాధారమునకే భంగము తెచ్చుకొందునో మొట్టమొదట తీర్పును రివైజు చేయించుటకు మనము గట్టిగా ప్రయత్నించవలెను. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి సెర్వీసునకు నేను వారిని కొని యాడుచున్నాను. ఎక్సైజు పన్నును తొలగించుటకై ప్రయత్నించుచేయుట యీసంఘమువారికిష్టమే. కొద్ది కోజులలోనే దైన రాజీవదిరి ఎక్సైజుపన్ను తగ్గించబడినయెడల పన్ను విచారణసంఘమువారు మొట్టమొదట యొక్క న్యాయాన్వయములను విచారించేవకమున భారతకాసనసభలో నున్న బొంబాయిసభ్యులు ఒప్పుకొనెదరు. అగ్రగ్రంథంగారు చెప్పిరి. తరువాత నివేదిక మునుపటిం ప బడినది. పిమ్మట గవర్నరు పన్ను సిండుచుకంటె సీల వాగు తమ యుద్ధోగముల ప్రజాహితకార్యములలో పాల్గొనవలెనని గ్రంథంగారు చెప్పిన అభిప్రాయమును ఆమోదించిరి.

సెంట్రల్ బడ్జెటు

సెంట్రల్ బడ్జెటుమీద గవర్నరు లెక్కచెప్పెను:—మొత్తము యెవార్లు అనేకేమిలోనున్న యింపీరియల్ ప్రొవిన్షియల్ ఆర్థికముల అన్యాయపు టేర్పాటు విషయమున అసమ్మతిని బెల్లెపుటలో బొంబాయి వర్తక సంఘమువారి సాయమును బడయుట నాప్రభుత్వము యొక్క అదృష్టము. సర్వీసులెక్కువై కచ్చులెక్కువగుచుండగా మనరాష్ట్రమునకు రాబడి యెక్కువయ్యె మార్గము కనబడుటలేదు. మొత్తముయెవార్లును బొంబాయిలోనే సంఘమువారును గ్రహించినట్లు లేదు. గ్రహించియున్నట్లయిన అసమ్మతిని యింక యెక్కువ బలముగా తెలిపెడివారు. రాబడి పన్నులలో బొంబాయి యింపీరియల్ రివిన్యూకు తలకు 4 రూపాయలకు పైగా యిచ్చుచున్నది. బెంగాలు రూపాయలో 2/3 వంతును మదరాసు 1/3 వంతును బర్మా తప్ప యితరరాష్ట్రము లన్నియు 1/3 వంతుకు తక్కువగాను మాత్రమే యిచ్చుచున్నది. ఆలాగుననే ప్రతియెక్కైజుపన్నులోగూడ బొంబాయి నూటికి 80 చొప్పున చెల్లించుచున్నది. ఆయినను యీవిషయములన్నియు యిప్పుడు యిండియా దొర తనమువారు తెలుసుకొను చున్నారని నాకు సంతసముగా

నున్నది. బడ్జెటు ప్రకటింపబడి నప్పటినుండియు చెప్పుకొనబడిన విషయముల నన్నింటిని యిండియా దొరతనమువారు సానుభూతితో విచారించెదరని నాకు నమ్మకము కలదు. మరియు సంగువలన రాజధానికి కొంతకాంతి కలుగుననియు మొత్తము తీర్చుతిరిగి సర్దుబాటు చేయబడుననియు గూడ ఆశ లేక పోతము.

గవర్నరు విదేశేపెట్టుబడి స్వదేశేపెట్టుబడి సమస్యను గురించి కూడ ముచ్చటించి లండనునుండి వెట్టుబడిసామును చాకగా అప్పటినుకొనుటవలన హిందూదేశమునకు లాభము గలదని చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

సంస్కరణ విచారణ సంఘ నివేదికము

రైటు ఆనరబుల్ కామ్రొగారి యభిప్రాయములు

బెంగళూరు, మార్చి 11:—మడ్డిమన్ నివేదికమును గూర్చి రైటు ఆనరబుల్ కామ్రొగారిట్లు చెప్పిరి:—నివేదికము సరిగానే అనుకొనినట్లే యున్నది. అధికసంఖ్యాకులు రాజ్యాంగ గంపరూప్రక్షణ ముట్టురు. రాజ్యాంగభావము ననుసరించియే కొంత యభివృద్ధిచేయుటకు నిబంధన లనుకూలముగా నున్నను ఆశిఫార్సును అభివృద్ధిని పిలుస్తూనేవరకు చేయనిచ్చుటలేదు. అధికారులకు 1929 లో గా యే మియు చేయకూడదనే భావమే మనసులలోనున్నది. స్వల్పసంఖ్యాకులనివేదిక మొనను యితరపరిశీలనలో నుండెడిదిగా లేదు. వీలై నంతలో సంస్కృతికరముగ నేయున్నది. కాని అందువలన యిప్పుడు ప్రయోజనమేమి? కార్యకప్రభుత్వమువారిది కాదు అనునట్లు యెడల రాయో కమిషను నియమింపుమని అడుగుటకు మరొకొన్ని తీవ్రమైన సంస్కరణములు చేయబడుటకు అవకాశముండెడిది. ఇప్పుడు రాజప్రతినిధి యింగ్లాండుకు పోవుటకుగూర్చి అందరన్ని విధములుగా అనుకొనుచున్నారు. లిబరలు అభిప్రాయములు గలవాడగుటచే మడ్డిమన్ రిపోర్టు ననుసరించి యేవైనశిఫార్సులను చేయునాయననది యొకసమస్యయై యున్నది. ఆయనకు వాతావరణముంతయు క్రతుభూయిష్టమై స్నేహితులుగా బర్మన్ హెడ్డు ఒక్కడే కనబడుచున్నాడు. ఇందువలన మహా త్యాగములే జరుగునో, లేక స్వల్ప కార్యములే జరుగునో, ఈలోగా లండనులో తెలివిగల ప్రముఖులు కొందరు హిందూదేశ గ్రామపరిశీలనను గురించి ఆర్థికవిచారణచేయ వలెనని తలంపించిరి. ఇండియామంత్రి యేమనుకొనినను యిందువలన దేశమున కేమిలాభము లేకపోగా హిందూదేశములో పని చేయుచున్న రాజకీయ కక్షలకు మాత్రము పూర్తిగా కోపము వచ్చుట నిశ్చయము. ఏదో విధముగా కాలము గడవవలెననియే తలంపియున్నయెడల యింతకోపము రానిదియు యింత డబ్బుమ్రొంగేది కావటమంటి ఫార్సు నాలోచించినయెడల వాగుండెడిది. (ఆ. ప్రె.)

మోటారులు డికోనుట

ఒకనికి యెడమకాలు విరిగిపోవుట

రంగూను, మార్చి 10:—లాఫోర్టు రోడ్డు కాంటన్ మెంటులో నిన్న రాత్రి ఒక మోటారుబండియు ఒక మోటారు ట్రైసిక్లెయు డికోనగా బైపేటుమీదనున్న ఎక్సుప్లెజు అను యూరపియనుకు (బొల్లికోపురు అందుకంటెనే తాత్పర్యమునీ) యితరమైన స్వల్పగాయములుగాక యెడమకాలిలోని రెండుయెముకలును విరిగిపోయెను. పోలీసువారు విచారించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక 1817
నం॥ 11 చందా రు 3
మత, సాంఘిక, వ్యవసాయ, విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.
వారకాంత (నాటకము) నిలులయ, విజయవాడ, ఆంధ్రప్రదేశ్, వల 12
బీబివర్ణన చదివితీరవలయును.
మిథునానురాగము (పేరుగన్ననల) వల 12
నరసింహకారికావృత్తి (ఆపస్తంబ గృహ్య) మూత్రములకు తెలుగు శాస్త్రవ్యవస్థగల స్కూల్ గ్రంథము రు. 1-10-0
రెడ్డిబద్రు రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

బర్మాకాసన సభ

సముద్రముమీదనుండి వచ్చు ప్రయాణికులపైన బన్ను వేయుట బర్మనులుగాని నేరస్థులను పెడల గొట్టుటను గూర్చి తీర్మానములు.

రంగూను, మార్చి 10:—బర్మాకాసనసభ తొమ్మిదిరోజులకుపిమ్మట శేడు ముఖల గూడెను. సభ్యులుచాలమంది రాతేరు. రోజుల తయ నధికార వ్యవహార పరిష్కారమునకేనియోగింపబడెను. ప్రశ్నల సదిగిన పిమ్మట రాష్ట్రీయ సంబంధమును మూడు సప్టిమెంటరీ గ్రాంటులబిల్లులగుర్చి చర్చించి, యుపసంఘముల నిర్ణయమునకుంబడెను. పిమ్మట 1920 వ రంగూను యద్దెచట్టమును ముఖ్యత వ్యాప్తినిందించుటకు తీర్మాన మార్గికసభ్యునిచే చేబడి యామోదించబడెను.

పిమ్మట సముద్రముమీద వచ్చు ప్రయాణికులపై బన్ను వేయుతీర్మానముపాదించబడెను. సముద్రముమీద వచ్చు ప్రయాణికులపై రు 5 ల పన్ను వేయుట, యొకచోటనుండి మఱి యొకచోటునకు మాటి మాటికి మాటికి తలపన్ను నిచ్చుట కె గ బెట్టు మా లి వారల చ ర వ్యవహారము నిది యుపయోగించుననియు, ముప్పివాండ్ర ననవసరముగా రాకుండ జేయుటయును జరుగుననిరి. హైందవసభ్యులును, వర్తకసంఘమువారును తీర్మానము నెదిర్చిరి. సవరణ సుపాదించుచు, సర్ యాడంబ్లీ గారాదాయము లేనివారిపైననే యీ పన్ను బడుననియు, తెలివితేటలగు కూలివారలరాకుండ జేయుననియు, వర్తకమున కభ్యంతరము గలుగుననియు, నాధికముగ మంచివిగాదనియు జెప్పిరి. బర్మాసభ్యులు తీర్మానమును బలపఱచిరి. జాతీయపక్ష నాయకుడు మాట్లాడుచు, తలపన్నున్నంత కాలము నీపన్ను గూడ నొప్పుకొనవలసినదే యనెను. రుచిగారి సవరణ యోడిపోయెను. తీర్మాన ముపసంఘమునకుంబడెను.

బర్మేతరులగు నేర్కలను పెడలగొట్టు తీర్మానము పిమ్మట దేశీయ సభ్యులకు పాదించెను. హైందవ సభ్యులు బలముగ వాడేపించిరి. యమ్. అజమాగారు మాట్లాడుచు దీనివలన హిందువుల నమానపరచుచున్నారనియు జాతిభేదములను పురికొల్పుచున్నదనియు జాతీయవాదులు హిందువులయెడ నభిమానము జూపవలెననియు విచారకరమనియు జెప్పిరి. నారాయణరావుగారు ఆంగ్లపద్ధతులను బర్మాపద్ధతులకును విశోధమనిరి. పి. యల్. చాడగారు హిందూదేశమును, బర్మాను విడదీయుటకు ప్రథమావస్థమని యాక్షేపించిరి.

డిగ్లాన్విల్లీగారు (యురపియకా సభ్యుడు) తీర్మానమును బలపఱచిరి. కాని తీర్మానములోని కొన్ని విషయములను మాత్రమే యాక్షేపించిరి. జాతీయవాదులు, బర్మాదేశ మన్నిరకములనేరస్థుల కాశ్రయముగాలేదనియు, న్యాయబద్ధులకిది భయకారణము గాదనియు బెల్లెపురు బలపఱచిరి.

పిమ్మట తీర్మాన ముపసంఘునిర్ణయమునకుంబడెను. సభ రేపటివఱకాపు జేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

మరణనివేదికము:—మార్చి 7 తేదీలో ఆఖరయ్యో

వారములో 1000కి 46.6 మరణించిరి. 35 గురు మహాచిన్మల 2 కలరావల్ల, 1 యింప్రూయంజావల్ల, 35 గురు వికారాకోగ మలవల్ల మరణించిరి. క్రిందజేడు యీవారములో, మరణముల రేటు 36.4

అతి పిత్రముచే గలగిన వాంతులకు

లేక పిత్రపాండువకు

అత్యద్భుత నివారిణి

నా కొమారునికి కొంతకాలము క్రిందటనే పిత్రసంబంధ మైనవ్యాధి కనిపించినది. వాని దేహము, కండ్లు మొదలగునవి పనుపుపచ్చగా మారెను. అందుచే వాడేమితినినను కడుపులో నిలువక వమనముగుండుడెను. ఆంగ్ల ఔషధములచే గూఢము కానందున ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, జార్జిటౌను, ఆస్ట్రేలియన్ వీధి నెం 72 రు గృహమునందుండు మ-రా-రాశ్రీ పండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారివద్ద ఔషధము ఇప్పించితిని, నాకొమారుడు రెండుదినములు ఔషధమునువారివద్ద తీసుకొనినదే వమనములు నిలిచినవి ప్రస్తుతము వానికేలాటి వ్యాధియులేదు.

817 లింగిచెట్టికిడి, }
మద్రాసు 11-8-25. }
వ. రఘునాథరావు,
పైకోర్టువక్తలు, మద్రాసు,

సంస్కరణ విచారణసంఘ నివేదికము

రైటు ఆనరబిల్ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి
యభిప్రాయములు

తెలంగాణ, 11 మార్చి:— ఇండియా ఆస్సాసియేట్స్ దుప్రసాదా కలనుకొని మాట్లాడినప్పుడు రైటుఆనరబిల్ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి రిలీయెన్స్:

సాంఘికవాద్య వాదనలు నిరాకరింపబడుటయు, ఆర్థిక నిష్పాదనమున పట్టుటగా నమలులో పెట్టుటయు, సంస్కరణ విచారణసంఘ నివేదికముయొక్క గొడ్డుమోతునమును, అన్నిటినిమించి సర్ అబ్దుల్ రహిమాన్ గారి యుద్ధోగవిషయమున కలిగినయుద్దేశమును హిందూదేశముకొద్ది కోజులలోనే చూడగలిగెను. కార్మికప్రభుత్వములోన్న కలనత్ వెడ్జివుడ్డుగారియుక్తియు యితరులయొక్కయు అధికారమును బలపరచుటలో మైసూరిలోని హిందూ యువయోగవేదికయుండవచ్చును. బలహీనులయొద్ద ప్రస్తుతపు టోరీకానికెట్టుకుల అభిప్రాయమును వారియొక్క వైఖరియు యాజ్ఞాత్మకమైన జర్మనీలయొద్ద జూపబడిన చర్యనుబట్టియు జనీవాయొడంబడికను బట్టియు తెలుపవచ్చును. హిందూదేశముయొక్క రుగ్మత ఆర్థిక మైనదనియు, గ్రామపరిస్థితులను పరిక్షింపజేయుట ముఖ్యపరమనియు ఆంగ్లోయిండియన్ సంఘములద్వారా బర్మన్ హెడ్డుప్రభువు తెలుసుకొనెను. సామ్రాజ్యవాదసభవారి కోరికల ననుసరించి చిరస్థాయిగా నిలిచియున్న ఆర్థికసమస్యను పరిష్కరింపు యుద్దేశ్యమేయొనెడుట గొప్పయుద్దేశ్యమే. కాని బహుళ: 1929 వరకు యెట్లో కాలము గడుపుటకై యిది యుద్దేశ్యంబడియుండవచ్చును. రీడింగుప్రభువు లిబరలువిధానము నామోదించేయెడల ప్రస్తుతము శత్రువాతాపరణమున ఆయనకవకాశము లేదు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకొరకు శాంతియుతమైన సక్రమమైన యుద్ధమును"ని యిచ్చుట నిరంకుశాధికారవర్మమువారు మైకిచ్చెప్పున్నారు. కాని హిందూదేశములో వికమత్యత లేకపోవుటనుజూచి వారిహక్కులను స్థాపించుకొనుట కీతియే సమయముగా తలంచినట్లు వారిచర్యలో కనబడుచున్నది. ఇంతకంటే ఘోరము మరెయ్యకటుండజోడు. బ్రిటిషువారికి సహకారమును జూపుట వై హైందవరాజకీయ ప్రపంచములో తమకుగల స్థానమును చాలవరకు తమ ఆత్మగౌరవమును పోగొట్టుకొన్నటువంటి మహమ్మదీయులను మిశ్రవాదులను ఆర్థికశక్తిని వదులుకొనవలెను. తొందరపడివారని గాని దుష్టస్వభావము గలవారని గాని వారినిప్పుడు ధర్మపుత్రుడుసయితము నిందింపజాలదు. స్వరాజ్యవాదులేగాక యాపర్యాయము స్వతంత్రవాదులుగూడ బడ్జెటు డిమాండుల నెంతయోకాలము విచారించజాలరు. స్వరాజ్యవాదులు నిష్ప్రయోజనమైనట్టియు దేశమును బలహీనము చేయునట్టియు తమ మామూలు పద్ధతులను వదిలిపెట్టినయెడల అభివృద్ధి నూచకమైనపత్తును లనికిలునుకొని యొకమగుటకు మిక్కిలి తగిన సమయ మున్నమైవచ్చింది. ఇప్పుడున్న అవకాశమును అధికారమును పూర్తిగా నుపయోగించిననేగాని అభివృద్ధిని పొందజాలము. ఈసమయము నిద్రాహారములలేకుండ యింద్రాంతుభంధును హిందూదేశమందును ప్రచారము సలుపవలసిన సమయము. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్పొరేషను

నిరంకుశ చర్యలు

ప్రస్తుతము నగరపాలన మొనరించుచున్న మ్యునిసిపలు సంఘమువారి చర్యల నాక్షేపించవలసినదనిచెప్పు డెల్ల మేము చాల చింతపడుచుండుము. వాటొక్కొక్కసారి కడుఅలక్ష్యముగ పనులు చేయు చుండుటచే మిన్నకుండ నవకాశములేకుండపోవుచున్నది. "కార్పొరేషను కార్యాలయమునకు సమీపమున నొక పురాతనమున హిందూదేవాలయముకలదు. ఈమధ్య కార్పొరేషను వారా దేవాలయమును పడగొట్టింది విగ్రహమును పగులగొట్టింది దాని నొక చెత్తబండిలో వేయించి కార్పొరేషను కార్యాలయమునకు పంపించిరి. దేవాలయము అర్చకుడు చాల దూరము అడ్డుపెట్టెను. వారతనిని పట్టుకొని దేవాలయమునుండి బయట కీడ్చివేసి మరల లోనికి రాకుండ నిరోధించిరి." అని సర్వెంటువుప్రకారం ప్రకటింపబడెను. ఈవార్తయే నిజమైనచో హిందువు లందరును ఏకమై కార్పొరేషనువారి చర్యను పూర్తిగా నిరసింపవలెను. (ఆ. బ. పత్రిక)

పోర్టు సెంటుజార్జి గెజెటు

ప్రజాశాఖ

ఏ. జె. జి. కేంబెల్ గారు గవర్నమెంటు చీఫ్ కలెటరీ యను హె. జి. స్టాన్లీ గారు రివిన్యూబోర్డు సెకండు మెంబరు గాను హెచ్. ఏ. బి. వర్మన్ గారు తర్జుమెంబరుగాను నియమింపబడిరి. డిప్టీ ఆఫీసువాలీసా హెచ్. బహదూర్ గారు తర్జుమెనీ డిప్టీ మేజిస్ట్రేటు గా నియమింపబడినది.

మతశాఖ

విలియం షేరీహార్ డిక్ గారికి అనంతపురజిల్లా హిందువులలోను, హేన్సుబార్ క్లౌన్ టాల్పు గారికి విశాఖపట్నం జిల్లా జయపూరులోను, విలియం మన్నే షాగారికి అనంతపురం జిల్లా ధర్మవరములోను అంగల చిన్నయ్యగారికి నెల్లూరుజిల్లా కోపూరులోను క్రిస్టియన్ పెర్సన్లు చేయించు అధికారమివ్వబడినది.

న్యాయశాఖ

బి. ఆర్. చెంగారెడ్డిగారు హవాస్ పేట సబ్ డివిజన్ జూరీ సు డిప్యూటీ సూపరిం డెంటుగా నియమింపబడినది.

లాశాఖ

హేరల్డు ఏన్లస్ డెల్లమిషన్ గారు ఎగ్జామినర్ బోర్డు క్లర్కుగా నియమింపబడినది. ఏ. నారాయణపంతులు గారు బందరు సబ్ కోర్టుజడ్జిగా నియమింపబడినది. పి. ఆర్. గోవిందరావుగారు బందరు అడివనల్ సబ్ కోర్టు జడ్జిగా నియమింపబడినది.

రిజిస్ట్రేషన్ శాఖ

ఎస్. లక్ష్మీనారాయణస్వామిగారు విశాఖపట్నం ఎక్జామినర్ రిజిస్ట్రార్ గా నియమింపబడినది.

డి. పి. డబ్ల్యు. శాఖ

జి. ఏ. రంగారావుగారు గోదావరి వెడ్జివిజను అసిస్టెంటు యింజనీరుగా నియమింపబడిరి.

స్థానికస్వపరిపాలనశాఖ

ఎన్. వెంకటస్వామిరెడ్డిగారిని మద్రాసు జనరల్ హాస్పిటల్ హానరరీ ఫీజషియనుగాను ఎం. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని మద్రాసు పుమెన్ ఆండ్ చిల్డ్రెన్ ఆస్పత్రికి హానరరీ ఫీజషియన్ గాను జి. జగదయ్యగారిని మద్రాసు కన్వెన్షన్ హానరరీ ఫీజషియన్ గాను డి. కృష్ణమీసన్ గారిని రాయచోటి ఆస్పత్రి హానరరీ ఫీజషియన్ గాను నియమించిరి.

హుస్సేన్ మీర్ ఫజిల్లాసాహెబ్ గారు బరంపురం మునిసిపల్ సభ్యుడుగా నియమింపబడినది.

హుస్సేన్ హుస్సేన్ గారు బందరు మునిసిపల్ సభ్యుడుగా అల్ట్రాబరు నెలదాకా ఎన్నుకొనబడినది.

విద్యా శాఖ

6 జూలై తేదీనుంచి ఫిలిఫ్ ఫర్స్ట్ డివిజన్ ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ ప్రెసిడెంటుగా నియమింపబడినది. రాబర్టు జార్జి గ్రీవుగారు ఆ ఫిలిఫ్ హెడ్ కాలేజిస్ కాన్సిలు మెంబరుగా నియమింపబడినది.

ఆర్థిక శాఖ

ఏ. ఏ. కన్నర్ గారు కర్నూలు సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరు గాను జి. ఎ. సి. శ్రామిగాను నంద్యాల సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరుగాను నియమింపబడిరి.

ఇన్ కంటాక్టు

ఇన్ కంటాక్టు కమిషనరుగా రీ క్రింది నియామకముల నొనర్చిరి.

1 భాగి సాగి అబ్దుల్లీం సయ్యద్ గారిని గంజాంకు, పి. ఆదివారాయణరావు నాయుడుగారిని విశాఖపట్నంకు, సి. హనుమయ్య పంతులుగారిని గోదావరికి, జి. జయరాం పంతులుగారిని గుంటూరుకు, సి. ఆర్. కృష్ణారావుపంతులుగారిని బళ్లారికి, బి.కె. పి. నాయుడుగారిని అనంతపురంకు ఎన్. సింహాద్రి ఆచార్యగారిని నెల్లూరుకు ప్రావేషనరీ ఇన్ కంటాక్టు ఆఫీసరుగా నియమించిరి.

కె. సర్దార్ సింగ్ గారు నెల్లూరునుంచి కడప కర్నూలు సర్కిల్కు ఎన్. హెచ్. గోపాలస్వామి నాయుడుగారు బాపట్ల ఇన్ కంటాక్టు ఆఫీసరుగా మార్చబడిరి.

శాసనసభాసభ్యుని ఎన్నిక, కడప

కడపజిల్లా మహమ్మదీయేతరవోటర్లు రాల్ బి. సి. వెంకటరంగారెడ్డిగారు ఖాళీచేసిన స్థానమునకు శాసనసభ్యుని ఎన్నుకొనవలసియున్నది. కనక 2 మే తేదీలోగా ఎన్నుకొనవలసినదని గవర్నరుగారు ప్రకటించిన ప్రకటన దరిమిలా ప్రభుత్వ

మహాత్ముని సంచారము

ఇప్పుడు ద్రవిడ రాష్ట్రమున సంచారము
జరుగదు

ఈసారి మహాత్ముడు కేరళ రాష్ట్రమునందు మాత్రమే సంచారముచేసి చెన్నపురికి అటనుండి అహమదాబాదుకు వెళ్లును. 24 వ తేదీన నాయకులను ప్రచారకులను చెన్నపురిలో మహాత్ముడు కలసుకొని మాటలాడ గోరుచున్నాడు. అన్ని కార్యక్రమ సంఘముల అభ్యర్థనలను కార్యదర్శులను యితర కార్యక్రమ నాయకులను తప్పకుండ 24 వ తేదీ ఉదయమునకు చెన్నపురికి మహాత్ముని సంకల్పంప కోరెదను. నాంఛనీయ మగు వైకమత్వము కొందరిపట్ల కనబడేదుగాన నానా నాయక (రాండుశేషిం) సభజరుగదు. నేను చెన్నపురికి వెళ్లిన వెంటనే మిత్రులకు భోజనము బసల సహాయమును గూర్చి ప్రకటించెదను.

ధర్మాదాయముల చట్టమును మర్చివేసి గురుకులమును గూర్చి నేను తెలిపిన యభిప్రాయములను ఖండించుటకు ప్రతిపత్తులు మహాత్మునిపేరు నుపయోగించుటకు ప్రయత్నమున్నార. కానివారిప్రయత్నము సాగలేదు. సంచారము న్యాయముగా జరుగవలెను. నేనిదివరకే మహాత్ముని కేరించియున్నాను. గురుకులములో సహసజ్ఞ భోజనములు చేయవలెనని యిష్టపడని బ్రాహ్మణులను నిర్బంధించవలెనని నేనెన్నడును తెలుపలేదు. హృదయములు విశాలము కావలెను. ప్రజాప్రతిష్టాపనలలో బ్రాహ్మణేతరులవిడ్డలు నివసించగోరనచో వారికి ఆహ్వానము కలుగకుండ చేయవలెనని నేనుకోరితిని. ఈ విషయమున సంచారము జరుగుచునేయుండును. గురుకులములోని భోజనములనుగూర్చి మహాత్ముని అభిప్రాయముని ప్రకటింపబడిన తొలివార్తను చదివి ఎవరను పారబడగూడదు.

మహాత్ముడు ఏప్రిల్ నెలలో ఆంధ్ర ద్రవిడ రాష్ట్రము లలో సంచారము చేయును.

అని ద్రవిడ రాష్ట్ర కార్యక్రమ సంఘాధ్యక్షుడు వరదరాజులనాయుడుగారు నేడు నేలమునుండి తొలివార్త నంపెను.

వంగరాష్ట్రమున దేమిచేయవలెను?

కలకత్తా, మార్చి 11:— సర్ జాను కెర్ గారిని వంగరాష్ట్రమునకు గవర్నరుగా నియమించుటచే నిన్న సాయంకాలము పురమంషిరమున గూడవలసినసభి యాపుజేయబడినది. ఈలోపున ప్రస్తుతము జరిగినసంగతులనుబట్టి తామికముం డెలుల మెలగవలయునో యనువిషయమును హిందూనాయకు లాలోచించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

తిరువేండ్రము, మార్చి 11:— తిరువాన్కూరు శాసనసభ నుండి నేడు గం 11-80 లకు గూడెను. 16 సభ్యులు సభయందుండిరి. నిన్న సభను వదలిపోయిన సభ్యులు, నిన్న సాయంకాలమే వర్కలపద్ద మహారాజుగారిని (రాజప్రతినిధి) గలిసి కొని యాపెతో మనవిచేసికొనిరి. మిగిలినసభ్యులు వినతింకను జరుగుచున్నది. నిశ్చయ మింకను లేలేదు. (ఆ. ప్రె.)

హైదరాబాద్ పరిస్థితులు

హాహులీలు బాంబులనువేయుట తగ్గుచున్నది. రక్షణను తేసికొనువారు శత్రువులను బారవోలగల్గిరి. బ్రిటిషువారికి నష్టములేయియులేవు.

మువారీ క్రింది నూచలను ఆవిర్భవముమై చేయుచున్నారు. అభ్యర్థనలను పేర్కొనుట మార్చి 24 లో జరుగవలెను.

నావికసేవన్ పేపర్లను పరిశీలించుట కిది తేదీన జరుగును. ధైర్యవీర్లు 27 తేదీన ప్రచురించబడును. నోటింగ్ (పోల్) ఏప్రిల్ 27 తేదీ సోమవారమునాడు జరుగెను.

* * *

ఎగ్జిక్యూటర్ వెస్ట్రెలండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్

ఎగ్జిక్యూటర్ అండ్ వెస్ట్రెలండ్ అండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ యాభ్యుదయ పరించుటకు శాసనసభలో నొకచిట్ట తేబడును. అందుకు కారణము లేమనగా యిదివరకు పాతి చిట్టలలోని మరతులు చాలవు. ఆచట్టములోని కార్యసాధనమును సులభముచేయుటకు యాసనసభాచిట్ట ప్రతిపాదింప బడుచున్నది.

భారతశాసనసభ

సంస్కరణవిచారణసంఘ నివేదికము

రామచంద్రారావుగారు:— మృదున్ రిపోర్టును పరిశీలించుట కొకదినము నేర్పరచెదరా?

మృదున్ గారు:—వీలులేదు.

సభను నిలిపివేయవలసినదని ప్రతిపాదించెదనని మోతిలాలుగారు నోటిసునిచ్చుట

ప్రతియొక్కజనుని తగ్గించుట వీలులేదని పర్ బాసిల్ బ్లాక్లుగారు చెప్పట

ధీర్, మార్చి 18:—నాలుగుదినములు వెలువలెనని వాత గ్రాంటుల డిమాండులపై ఓటు చేయుటకు భారతశాసనసభ నేటి యదయమున తిరిగి సమావేశమయ్యెను.

ఈసమావేశములోనే సంస్కరణ విచారణసంఘ నివేదికముపై చర్చించుటకు ప్రభుత్వమువారికి దినము నేర్పరచెదరా యని రామచంద్రారావుగారు అడిగిరి.

పర్ బాసిల్ బ్లాక్లుగారు చెప్పిరి.

బ్లాక్లుగా విచారించి యీసమావేశమున రిపోర్టును గురించి చర్చించుటకు ప్రత్యేక సౌకర్యము లీయగూడదని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. ఏలయన, యీ రిపోర్టును చర్చించుటకు సమయమును నవలంబించవలెనో ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనలేదు. కావున యిప్పుడు దానినిగురించి చర్చించుట నిష్ప్రయోజనము.

ఇంకను జవాబు చెప్పవలసినదని ఒత్తిడిచేయగా ఆవిధానమును ప్రభుత్వమువారు ఆగస్టు నెలలో నిశ్చయించుకొందురనియు ఆ సమావేశమున చర్చించుట కనుజ్ఞ నిత్తురనియు హామీమెంబరు చెప్పెను.

సభను రేపు నిలిపివేయవలసినదని ప్రతిపాదించెదనని పండిత మోతిలాలుగారు నోటిసు నిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

ధీర్, మార్చి 12:—నేడు భారత శాసన సభలో ప్రతియొక్కజనుని తగ్గించుటకు వీలులేదని పర్ బాసిల్ బ్లాక్లుగారు చెప్పిరి. దానిమీద సమాధాన పూర్వకముగ డిప్లొమ్యాసము నిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

* * *

ఏపక్షమునా రాయభిప్రాయములతో నున్నారు

ధీర్, మార్చి 11:—సంస్కరణ విచారణసంఘ నివేదికనుగూర్చి భారతశాసన సభ్యులలో ఏపక్షమునా రావత్తునన తగిన అభిమానముతో నున్నారు. ముట్టాడగా రామచంద్రారావుగారును యితర సభ్యులందఱును మితవాదులును మైనారిటీనివేదికను బలపరచిరి. ఇండియా ఆఫీసు సంభాషణసమయమున హైందవులక్షేమమును గాపాడుట కొక రాయభారము యింగ్లాండుకు పోవలెనని అభిప్రాయమునకు అనుకూలభావముతో నుండిరి.

పర్ కాంపుటెలు రోడ్డుగారు మంత్రులు సర్వీసులనుండి భక్తిపూర్వకమైన సహకారమును పొందలేదని యిందువలన తెలుగునని తలంచిరి. ప్రస్తుతివిధానము ననుసరించి బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమునకు క్రమమైన అభివృద్ధిమార్గ మేదనగా, పూర్వమువలెనే సామ్రాజ్యములో దొరకునటువంటి సమర్థుల నందరిని రిక్రూటుచేసి బలమైన సివిల్ సర్వీసును పోషించుటయే యను గట్టిసమ్యక్ము విరక్తిగలదు. యంత్రములోనే లోపముండవచ్చు నని కొన్నికొన్నిచోట్ల అభిప్రాయము ప్రబలుచున్నది. కాని దానిని పని చేయించుటవలననే అట్టి లోపములు తొలగి పోవును. గంభీరముగా గట్టు బంబుబడకుండ నున్నటువంటి మైనారిటీ రిపోర్టు వాతడు మెచ్చుకొనెను. కాని దాని పర్యవసానములతో నాత డంగీకరింపలేదు.

స్వరాజ్యవారుల యభిప్రాయము పూర్తిగా మైనారిటీ రిపోర్టున ఆపాదించుటలేదు. కాండులేబిల కాన్ఫరెన్సున యేర్పాటుచేయుటయే ప్రభుత్వమువారికి తగినమార్గమని వీరునమ్ముచున్నారు. కొంతమంది సభ్యులు సభను నిలిపివేయవలెనని సభిప్రాయముతో నున్నారు.

ఈసమావేశమున నివేదికమును చర్చించుట కొకదినమును ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుటకు ప్రతిపాదించిన పక్షమున సాధారణ చర్చ కనుజ్ఞ యిచ్చు రాజప్రతినిధి యింటిసంబంధమైన అల్లవెన్ను, కార్యనిర్వాహక సంఘము యిండియామంత్రి యధీనములోనున్న కచ్చి - యాడిమాండులలో యే ఒక్కదానిని గాన లేక మూడింటిని గాని పూర్తిగా నిరాకరించుటకు స్వతంత్రపక్షమువారు తీర్మానించిరి. సంస్కరణములపట్ల అవలంబింపబడుచున్నవి. ధానమునకు చట్ట సమ్యక్ముగా అసమ్మతిని తెలుపుట కిదియే మార్గమని వీరి తలంపు. (ఆ. ప్రె.)

స్వతంత్రపక్షము

డిమాండులను పూర్తిగా

నిరాకరించుటకు తీర్మానించుట

ధీర్, మార్చి 11:—ఇంకను హిందూదేశమునకు సంస్కరణముల నిచ్చుపట్ల యిండియా దొరతనమువారును యిండియామంత్రిగారును జాప్తునున్నవైఖరికి అసమ్మతిని తెలుపుటకు వారవలంబించున్న పద్ధతిని ఖండించుటకును భారతశాసనసభలోనున్న స్వతంత్రపక్షమువారు, ఆధ్యక్షుడు సాధారణచర్చ కనుజ్ఞ నిచ్చుటకు తగిన ప డిమాండులలో నొకదానినిగాని అంతకంటె యెక్కువగా యెన్నింటినైననుగాని పూర్తిగా నిరాకరింపవలసినదని తీర్మానించిరి. ఆడిమాండు లేవనగా: (1) రాజప్రతినిధియొక్క గవర్నరు జేనరలు అల్లవెన్ను యింటి సంబంధమైన అల్లవెన్నులు (2) కార్యనిర్వాహక సంఘము, (3) ఇండియామంత్రి యధీనములోనుండి యింగ్లాండులో నగుకచ్చిలు. ఈ ప్రశ్న పక్షమునకుంతటికిని సంబంధించినదిగా చేయబడెనగావున సభ్యులు యీతీర్మానము ననుసరించి ఓట్లవ్వవలసియున్నది. ఆధ్యక్షుడు ఒక్కడిమాండుపైననే సాధారణచర్చకనుజ్ఞ నిచ్చినను పైనజెప్పబడిన డిమాండులను మూడింటిని నిరాకరింపవలెనని కొంతమందిసభ్యులు చెప్పిరి. మరికొంతమంది సభ్యులు మరియొక విధముగా తలంచిరి. సభ్యులు తమ కెట్లు మంచిదని తోచిన ఆవిధముగా ఓటు చేయవచ్చు నని వచ్చుఖంచెట్టి వి. దాసుగారు తమపక్షమునా రందరికిని తెలియజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

మహామదీయ పక్షము

భారత శాసనసభ

ధీర్, మార్చి 11:—భారతశాసనసభలోనున్న పార్లమెంటరీ మహామదీయ పక్షమువారు పర్ అబ్దుల్ క్వేయంగారిని ఆధ్యక్షుడుగాను అక్రామ్ హుస్సేన్ యువరాజుగాను కె. అహమ్మద్ గారిని విప్రుగాను నెన్నుకొనినట్లు తెలియుచున్నది.

బొంబాయిలో నూలుచందా

తక్కినరాష్ట్రముల నన్నిటిని మించినను నమగ్రముగా లేదు

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభ్యులలో 1/3 వంతువారు నూలు చందా చెల్లించవలసిన వారు సభ్యత్వము గోల్పోయిరి (ప్రకటింపబడెన ఎం. ఆర్. జముకర్ (బొంబాయి స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడు, ఎన్. హెచ్. డెల్లాంవాలా (భారతీయ సంఘసభ్యుడు), బి. ఎన్. మోతీవాలా (బహిష్కరణవాది) గార్ల పేర్లుగూడ అప్రటికలోనున్నవి. వీరు తమ పేటలోని కాంగ్రెసు సంఘమునకు నూలు చందాను చెల్లించితేమో తెలిసికొనవలసియున్నది. సర్జిజనీవేగారు స్వయముగా నూలుచందానున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

బహుమతి రు 600 బహుమతి

6 నోట్లు నోటు ఒక్కటికి రు 1000 గలది

(మద్రాసు కరెన్సీ నోట్లు)

నోటుఒక్కటికి రు 100 బహుమతి

యాక్రింద వ్రాశాయుండు నెంబర్లు నోట్లు 9.2.25 దారపోయినది. కనిపెట్టి యాక్రిందు అడ్రసువారు యిచ్చినయడల బహుమతియివ్వబడును.

నెంబర్లు వివరం:-

Table with 3 columns: Serial Number, Amount, and Remarks. Rows include T. E. 58/39232, T. E. 58/39234, T. E. 58/39235, T. E. 58/39236, T. E. 58/39237, T. E. 58/39238.

జోరావర్ మల్ చంపాలాల్,

నవరం బంగారు వర్తకులు,

నెం. 104 చై నాబాబురోడ్డు, మద్రాసు

మరియొక అరాజకునిలేఖ

ఎంగుయిండియాలో మహాత్మునివ్యాసము

ఎల్లప్పుడును నేను నాయుష్టప్రకారమే పనిచేయుటకు పిలువడడు కొంతకాలము నాకనుకూలముగా నుండెనుగాన కొంతకాలము ప్రతికూలము కలిగినను నేను చింతింపనూడదు. నా అవసరము కలదని నాకు తోచినంతకాలము నేను రాజకీయముగు దేశనేవను విరమింప పిలువేదు. నేను చేయవలసినపని ముగిసిన యెడలను నేను నిరర్థకుడనైనను అప్పుడు నన్ను మూలగుర్చుండ బెట్టెదరు. అంతవరకును నేను దేశనేవను చేయుచు అరాజకవిషయము దేశమునకు హాని కలిగింకకుండ నిరంతరమును విరుగుదుమందు చేయజునే యుండవలెను. అరాజకుల్రులలో నున్నవారు యీద్రోహపుపనిమాని గ్రామములకేగి అచట గాడాంధకారనిమగ్నులుగా నున్న కొట్లకొలది ప్రజలకు ప్రకాశమును ప్రసాదింప గూడ దా? ఆంధ్ర యోధ్యోగులను వారికి తోడ్పడు భారతీయులను వధించుటకు పూనుకొనుటవలన నీవిదాహము పెరుగుచునేయుండునగాని ఎన్నటికిని ఉపశమింపదుగాన నీదురుద్యోగమును మాని గ్రామములలో దేశనేవ చేసినవారి ఆశ్రయము దేశాభిమానమునుగూడ సార్థకములు కాగలవు. (ప్రాణములను తీయుటకంటె భావములను మార్చుట చాల ఘనకార్యము అని నేటి (18 వ తేది) ఎంగు యిండియా పత్రికలో మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ఆ. ప్రె.)

తంజావూరుజిల్లా బోర్డు

పాఠశాలలలో హిందీ నేర్పుట

తంజావూరు జిల్లా బోర్డువారి ఆధీనముందున్న అన్ని పాఠశాలలలోను హిందీని నేర్పవలెనని తీర్మానము జోర్డునధిలో ఆమోదింపబడెను. అందులకు 2520 రూపాయల నొసంగుటకు కోరబడెను.

పంజాబు గవర్నరు రగిపెట్టెలయంత్రశాలనుదెలుచుట

లాహోరు, మార్చి 11:—పంజాబు గవర్నరు మహాలక్ష్మీయగ్నిపెట్టెలయంత్రశాలను తెజచెను. ఇది పాటియాలా సంస్థానపు దివాను సర్దయా కృష్ణకాపుర్ గారును, మజి కొండలు వారి స్నేహితులును గలసి లాహోరుకు 4 మైళ్ళలో నున్న సాదరయను చిన్న పట్టణముందు స్థాపించిరి. పాటియాలా మహారాజుగారు జూడవచ్చినవారిలో నొకరు. గవర్నరు ప్రస్తుతము సముద్రముమీదనుండి దేశమున దిగును తియగు వాటిపై పన్ను వేయుటచే (తనకుగూడ సేవ నున్నందు సంబంధము గలదు) హిందూదేశమున నిధియభివృద్ధి నొందవచ్చుననియు, నట్టి సందర్భములం దీపరీక్షమపంజాబులో బాగుగ నభివృద్ధి నొందుననియు, నట్టియభివృద్ధికి సర్ద దయాకృష్ణకాపుర్ గారు, మిత్రులు ప్రథమ కారకులగుదురనియు చెలిసి, యంత్రమును తెజచెను.

పిమ్మట గవర్నరు యంత్రమును జూచెను. సుపూర్ణముగ నమర్చబడి పనికి తయారుగానుండుట కెంతయు నంతసించెను. (ఆ. ప్రె.)

అఖిల భారత, దేవాంగమహాజనసభ

రాగల ఏప్రిల్ నెల 11, 12 తేదీలలో సభజరువుటకు, ఉత్సాహముతో ఆహ్వానసంఘమువారు ప్రజలప్రయత్నములు సాగించుచున్నారు. చెన్ననగర సమీప గ్రామములకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడును, కార్యదర్శులును, ప్రయాణము, చేసి కొంతదినమును నేకరించుకొనివచ్చిరి.

ఆయాప్రాంత్యములందుండు, సంఘములు, ప్రముఖులు, తేజులవ్రాయుచున్నారు.

కలకత్తా, బొంబాయి, రాజధానులలోగూడా అచ్చట ప్రముఖులు, వారి భావలలో అచ్చొత్తించి, కరపత్రములు పంచిపెట్టుచున్నారు. ఇంతవఱకు ఆంధ్రము, అటవము, ఇంగ్లీషు, కన్నడము, మరాఠీ, భాషలలో ప్రచురణ జరిగియున్నది. ఆయా రాజధానిలోనుండు సుప్రసిద్ధపత్రికలకు వ్రాసియున్నారు. మహాసభసమావేశముగలటకు, ఇది, ప్రథమముకావున కొందరికి. ఈ మహాసభవిషయము, తెలియక పోవచ్చును. తెలిసిన సోదరులు, దయచేసి దెలిపి మహాసభ విజయమునకు తోడ్పడవలయునని ప్రార్థించుచున్నారము.

పమ్మి స్వామి శెట్టి బి. ఏ.

వైకంఠో మహాత్మనిదినచర్య

కైలసుకు బయలుదేరుట

నిన్న 11వ తేదీన వైకంఠో చాలంటిరులపథ జరిగినది. మహాత్మ్యుడధ్యక్షత వహించిన వలంటిరుల ప్రశ్నలకు సమాధాన మిచ్చెను. పిమ్మట దేవాలయముల కమీషనరు రాజరాజవర్మ గారితో మాటలాడెను.

అలెప్పేకు వెళ్లుట

నిన్న మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు మహాత్మ్యుడు మున్నగు వారు అలెప్పేకు బయలుదేరిరి. వేలకొలది ప్రజలు మార్గమున బాహుదీరి నిలిచి జయధ్వజం లావరించిరి.

సాయంకాలము 6 గంటలకు వారు అలెప్పేచేరిరి. అచట నొక జట్టిని బాగుగా అలంకరించి అచట ప్రముఖులను ప్రజలను చేరియూండిరి. మ్యూనిసిపలు ఛయిర్మను శే. పి. పన్ను క్కరుగారు మహాత్మ్యునకు స్వాగత మొసంగి పుష్పమాలను సమర్పించెను. అచట చేరిన మ్యూనిసిపలుకాన్సిలరుల నందరిని గొప్ప పార్టీవర్తకదగు నాకోటి సరేల్వాలాగారిని అజ్ఞాన భార్యను జెనుకటి మునిసిపలు ఛయిర్మను రావుబహదరు శే. పి. కృష్ణ య్యగారిని పన్ను క్కరు గారు మహాత్మ్యునికి పరిచయం గావించిరి. పిమ్మట వారిని సనాతనధర్మవిద్యాలయమునకు చేరిన అన్నపూర్ణేశ్వరమునకు గొనిపోయిరి. అచట బస ఏర్పరపబడెను. వేలకొలది ప్రజల పటికి పరుగిడసాగిరి. అదివరకే అచటనుండిగడ నెడములేకుండ ప్రజలు నిండియుండిరి. మహాత్మ్యుడు వేదికపై గూర్చుండగానే కరతాశ్ధ్వనులు చెలగెను. పన్ను క్కరుగారు సన్మానపత్రమును చదివిరి. అంతలో గొప్పవన్నము ప్రారంభమైనందున మహాత్మ్యుని ఉపన్యాసము జరుగలేదు. అచటి ఎజవాలు గూడ సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. నిన్న రాత్రి 10 గంటలకు వారటనుండి కైలసుకు బయలుదేరిరి.

కైలసునాయకులు ఎదురేగుట

అలెప్పేకును కైలసుకును మధ్యగానున్న త్రిక్కునపూజా గ్రామమువద్ద నేడు (12వ తేదీ) అరుణోదయమున నాయకులు మహాత్మ్యుని కలసికొనిరి. నేడుదయమున 7 గంటలకు వారు కైలసు చేరిరి. పోలీసుకమీషనరు పిట్ట, జిల్లామేజిస్ట్రేటు శే. నారాయణపండాల్, దివాను శేర్గామ మ్యూనిసిపలుచెయిర్మను నగు బారిష్టరు ఎన్. పద్మనాభ పిళ్ల, సెవన్సుజడ్జి భూతలంగంఅయ్యగార్లు మహాత్మ్యునకు స్వాగత మొసగిరి. పిమ్మట మహాత్మ్యుని గుర్రపుబండిలో నెక్కించి ఊరంతయును చూపించిరి. పిమ్మలలో ప్రజలు కిక్కిరిసియుండిరి. ఇనుపవంటెనలు కచేరికోడ్డు పెద్ద బజారుమీదుగా కంటోనుమెంటు మైదానముకు వెళ్లిరి. అదట మ్యూనిసిపలువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. దానికి మహాత్మ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగెను.

మహాత్మ్యుని ఉపన్యాసము

“అస్పృశ్యత కేరళమున భిన్నరూపముల తలచూపుచు న్నుడి. సంస్థానమువారు నిమ్మజాతులకు పలువిధముల సహాయముచేసిరి గాని ఒకవారిని ఒకమనుష్యుడు నడుననూడదని విధింపుట చాల అశ్చర్యమును కలిగించుచున్నది. పూర్వార్థర పకాయణలు చాలకాలము నాతో మాటలాడిరి. వారివాదములకు నాభావ మేమియును మారలేదు. వారిపద్ధతి సహజదోషభూయిష్టముగా నున్నది. నేను వారికిమాడు నూచనలను చేసితిని. ఇప్పుడు ప్రపంచమున దలిమతములన్నియును గూడ పరివర్తనస్థితిలోనే యున్నవి. కఠిన పరీక్షల కాగినగాని నిలువజాలకున్నవి. వేదములలోను పురాణములలోను కల విషయములలో పోతువాదమునకు నిలువని వానిని వెంటనే తిరస్కరింపవలెను. అస్పృశ్యతనుగూర్చి కాస్త్రప్రమాణమును చూపుడని నేను కోరితిని హిందువులిప్పుడు జాగరూకత వహింపనిచో హిందూమతమే అంతరించి పోగలదు. తిరువాన్కూరు సంస్థానమున అస్పృశ్యతను రూపుమాపు వరకును మీరు కాంతి నొంద గూడదు. జాతీయపాతకాలలో నూలుపడుటకు నేర్పవలెనను తీర్మానము కాననసభలో నామోదింపబడినందులకు వారిని నేనభినందించుచున్నాను. దానిప్రకారము వెంటనే పనిని ప్రారంభింపగోరెదను. దేశజాతిధ్వమును తొలగించుటకును వ్యవసాయవారులకు యితరాదాయమును కలిగించుటకును సమర్థమైనది రాట్ల మొక్కటియేగాన దేశమునందంతటను ఎల్లవారును మరలనూలు వడుక నారంభింపవలె ననియే నేను కోరెదను. ద్రవిడదేశపు స్త్రీలపల్లె, కేరళదేశపు స్త్రీలు మిక్కిలి పాడుగుగల చీరలను కోరుట

లేదు. కేరళమును కప్పటకు చాలినంతమాత్రపుచీరలే ధరించుచున్నార. ఇది చాల ప్రశంసనీయును. వీరు తెల్లనిచీరలను ధరించుట మరింత శ్లాఘనీయును తెలుపు పరిశుద్ధతకు చిహ్నము. వీరు మాంచెట్ల కాలికోజట్టును ధరించుచున్నందులకు మాత్రము నేను చింతించుచున్నాను. అహమదాబాదు మిల్లుల కాలికోను గూడ ధరింప గూడదు. అసాములో స్త్రీలందరూను బట్టలునేసెదరు. కేరళస్త్రీలుగూడ దానినేర్పకొనవలెను. మీరందరూను శుభభృదులనే ధరింపవలెను. అని మహాత్మ్యుడు నుడిచెను. వారుదయము 10 1/2 గంటలకు కైలసునుండి వర్కాల (జనార్దనం)కు బయలుదేరిరి. మహారాణి గారచటనే యిప్పుడు నివసించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

నల్లెజ్జి నదిమీద డామును కట్టుటకై

పునాదిని వేయుట

సర్ మాల్కాం హెయిహిలీగారు చూడబోవుట
లాహోరు 11 మార్చి:—సల్లెజి నదిమీద “రెన్యూలేటరు ఆఫ్ యిస్లామ్” అను పేరుతో నొక డామును కట్టునిమిత్తము బహరల్ పూరు నవాబు పునాదిని వేయుటను చూచుటకై 9 తేదీ సోమవారమునాడు సర్ మాల్ కాం హెయిలీగారు లాహోరు నుండి జహానపూరుసంస్థానములో నున్న యిస్లాముకు చూడబోయిరి. గవర్నరుగారికి స్వాగతమిచ్చునప్పడూ ఆకట్టవము యొక్క ప్రాముఖ్యమును గురించి మాట్లాడుచు దానికి కావలసిన సామ్యంతయునిచ్చి సంస్థానమునకు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు సాయముజేసినది సవాలుగాను చెప్పిరి. ఈపనిలో మేము పాల్గొనుటవలన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికిని నాపంతమునకును గల బాంధవ్యపరిత్రలో నొక శకమేర్పడుచున్నది. బ్రిటిషువారికిని బహవల్ పూరునకును కూడ లాభము కలుగునట్లుగా ప్రకృతిసాధనములను స్వాధీనములోనికి తెచ్చుటలో మేమును చేతులను కలిపితిమనగా మాయొక్క స్నేహము కేవలము యుద్ధభూమి యందే గాక కాంతి యభివృద్ధిచేయుటలోగూడ నున్నదని యర్థమిచ్చుచున్నది. అని తుదకు వారిట్లుచెప్పిరి:—ఈ డామును యిస్లామ్ అనే పేరుండుట దానిభావ్యభివృద్ధికి శుభమును నూచించుచు నా నొక ప్రత్యేకానందమును కలిగించుచున్నది. మహాత్మ్యునియవత మే విధముగా తన యనుచరులైన లక్షలకొలది జనులకు ప్రాణమును ఉత్సాహము నిచ్చుచున్నదో ఆవిధముగా యిస్లామ్ అనే పేరుపెట్టుకొన్న యిదాముకూడ యెండి మాడిపోయియున్న అనేక వేలమరలములకు ప్రాణము నిచ్చునని నేను ముందే తెలిసికొనగలుగు చున్నాను.
10 తేదీన గవర్నరును బహవల్ పూరునవాబును కలిసి యునాంకికి ప్రయాణమైపోయిరి. అచ్చటకే ప్రత్యేకరైలుబండిలో పోయిన పంజాబు కార్యనిర్వాహకసభ్యులును పంజాబు కాననసభ్యులు చాలమందియు వారిని కలిసికొనిరి. అంతిమందు ఆపనులకు తనిఖీజేసినపిమ్మట గవర్నరుగారు పాపట్టన్ రెన్యూలేటరుకు పునాదిరాతినివేసిరి. పనిముగిసినపిమ్మట, సల్లెజి నదీస్థితిము గొప్పప్రాజెక్టునియూ దాని నూహించుటకే యింజనీరింగు తెలివితంతయును సుపయోగింపబడె ననియు, అది పూర్తియైనట్లయిన యింగ్లీషుమనిషిరకై చేయబడినపనులలో నది మరియొకటిగా నగునదియు చూచుచెప్పిరి. ఇంతేగాక గడచిన యిరువైయ్యేడు సంవత్సరములలో పంజాబునందు భాగ్యము క్రమక్రమముగా పొరుచున్నట్లును భౌతికప్రపంచమున అభివృద్ధిగాంచినట్లును అన్నిటికంటె ముఖ్యముగ జానపదులందు సాంఘికరాజకీయపరిణానము కలిగినట్లును యీపని పూర్తియైనట్లయిన మరియొకనిదర్శన జేర్చును. పిమ్మట బహవల్ పూరునవాబు తూర్పునాడిక్వియా రిగ్యులేటరుకు ఫౌండేట్టు కాటవలకును శంఖుస్థాపన జేసిరి. (అ. ప్రె.)

శ్రీకృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయము

దక్షిణ హైదరాబాదు

తిక్కనసోమయాజి జన్మదినిత్సవము
రక్తాక్షి సంవత్సర ఫాల్గుణ బహుళదశమి గురువారమునకు సరియగు ౧౯వ మార్చి ౧౯౨౧ (౧౯ ఆర్టిఫిషియల్ ౧౩3౩ ఫస్ట్) నాడు సాయంత్రము 5 1/2 గంటలకు నిలయము విరమించు “భారతము నాంధ్రీకరించిన కవిబ్రహ్మచును తిక్కనసోమయాజి వర్ధంతి”కి శ్రీ తిరుపతివేంకటేశ్వరకవులలో నొకరగు బ్రహ్మశ్రీ చల్లపిళ్ల వేంకటకాశ్రమీ శతావధానిగారు ఆధ్యక్షతవహించి “శ్రీమహాభారతము”ను గురించి యువనవ్య సింహదను.

నామపల్లి గారీశంకరవర్మ,
గౌరవ కార్యదర్శి.

మదరాసు వార్తలు

స్టీడరు పరీక్ష:—ఏప్రిలు 17 తేదీనుంచి 24 తేదీ వరకు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో స్టీడరు పరీక్షలు జరుగునని యీవారపు గజెట్టునందు ప్రకటించబడినది.

మదరాసు కేంద్రవరద సహాయనిధి:—వైసిఫి యొక్క కార్యనిర్వాహక వర్తమవారి సభ శేపు వై ఎం.సి. డి. భవనములో 5-80 గంటలకు జరుగునని కార్యదర్శి తెల్పుచున్నాడు.

మలయాళీక భో:—మలయాళీక భో మొంబర్ల సాధారణసమావేశము 14 తేదీ 5-80 గంటలకు నేపియర్ పాఠశాలనుంచి కార్యనిర్వాహకవర్తమవారి కార్యనిర్వహణ నిబంధనల చర్చించుటకు జరుగును.

పి. హెచ్. జగదీశచంద్రగౌరు:—ఈవార్తకు 22 వ తేదీ చెన్నపురినుంచి, బెంగళూరువరకును హిందూపురమునకు వెడతెదరు. మరియు ఏప్రిల్ 6వ తేదీ ఉత్తరహిందూస్థానమునకు ప్రయాణమయ్యెదరు.

భూతదయోపన్యాసము:—ఎస్. సి. రంగస్వామయ్యగారు ఎన్నుకొనబడిన ప్రెసిడెన్సీ ట్రయినింగ్ స్కూలులో వచ్చేగురువారం (19తేదీ) 11 బి పరాంకుశంసాయాడుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద లాంతరసహాయమున భూతదయనుగూర్చి యువనవ్యసింకురు.

రాకపోకలు:—సి. డబ్ల్యు. ఎఫ్. గిల్బర్టగారు ఢిల్లీ నుంచి మదరాసుకువచ్చిరి. వర్మన్ దంపతులు మదరాసుకువచ్చిరి. ఎఫ్. ఎం. కిక్, డబ్ల్యు. హెచ్. డేవిస్ మరియుయ్యరు ఆమెరికాస్త్రీలు బొంబాయినుంచి వచ్చిరి. వీరు ఇండియాలో సంచారము చేయుదురట.

రైలుపై నుంచి పడుట:—ఈకోజన తిరువత్తూరు నుంచివచ్చుబండిలో తలుపుకడనిలుచుని తొంగిచూచుచుండగా దేశికాచారియనునతడు ప్రంభముతగిలినడెను. దవడలపైగాయములు తగిలెనుగాని వెంటనే జనరల్ ఆస్పత్రికి కొనిపోబడెను.

నీటిలో మునిగి చచ్చుట:—టి. వి. శేషగిరియ్యగారు సోదరుని అల్లుడగు టి. ఎన్. శేషస్వామయ్యగారు బి. ఏ. డి. ఎల్. (నాగపట్నం)లో స్వామివాణిగా ప్రఖ్యాతిగడించినవారు) సముద్రమున పడి మరణించిరి. శవము నిన్నగుర్తింపబడినది. చాపుకారణము తెలియదు. విచారణసలిపి పోలీసు వారు నీటిమరణముని నిర్ధరించిరి.

సప్తమాంధ్రాయుర్వేద సమావేశావస్థాన సంఘసభ:—వై సభ చంద్రభానుషిధి కోమలేశ్వరం పేటలోనున్న ఆయుర్వేద కళాశాలలో శుక్రవారం 6 గంటలకు సమావేశ నిబంధనల నేర్పరచుటకు జరుగునుగాన ఆహ్వానసంఘ సభ్యులెల్లరు రాప్రాధీకులని అచట లక్ష్మీవతిగారు (కార్యదర్శి) ప్రాయమున్నారు. అదిగాక 5-80 గంటలకు

భారత వైద్యసంఘమువారిసభ
గూడ కొన్ని ముఖ్యవిషయములు చర్చించుట కవ్వటనే సమావేశమునని గూడ ప్రకటించుచున్నారు.

శ్రీమారులీ పుస్తక భాండాగారము

మారేడుమాక (వెణువాడ తాలూకా)
మా భాండాగారమునకు యానుభవ మిరానిరాశ్రమీ శ్రీరామా వాసిరెడ్డి నారాయణప్రసాదబహద్రులు (గుంటూరు డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టరు) గారు శ్రీరామావాసిరెడ్డి భానుప్రసాదరావు జమాదరుగారు, ఇంక కొంతమంది పెద్దలు, విద్యార్థులు విచ్చేసి తగిన సహాయము చేసినందులకు కడుసంతోషము.

కరపత్రములు అన్నవేయించి ఎల్లరకు పంచిపెట్టుచు ప్రచారము సల్పుచున్నారు. ఉచితపాఠశాల బాగుగానే జరుగుచున్నది.

మా భాండాగారముతరపున అన్ని భాండాగారములకు జగన్నాథీయము, నీతిరత్నానళి, నక్షత్రముల యను గ్రంథములు 0-4-0 చీట్లు పంపించిన ఉచితముగా పంపించెదము.

కొద్దికాలములో “శ్రీంగారపద్మరత్నావళి, మల్లిఖార్జున తారావళి యను గ్రంథములు వెలువడగానే భాండాగారములకు వితముగా నిచ్చుటకు సంసిద్ధులమై యున్నారము.

యేజ్ఞశ్రీ శ్రీరాములు చౌదరి
కాగంనది

ఆంధ్ర పత్రిక

1925-వ సం॥ మార్చి నెల 12-వ తేదీ

గురువారము

కాంగ్రెసు:

లోకలుబోధులు

లోకలుబోధులను వశపరచుకొనుటకు, ఆంధ్ర దేశమునం దీనమయమున ప్రబలప్రయత్నములు జరుగుచున్నందుల కెంతయు సంతసించవచ్చును. మ్యూనిసిపల్ సంఘములు కేవలము పట్టణములకు సంబంధించినవి. లోకలుబోధులు గ్రామములకు సంబంధించినవి. మ్యూనిసిపల్ సంఘములను వశపరచుకొనుట కిదివరకే ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాని లోకలుబోధుల విషయమై కాంగ్రెసుసభ్యు లింకను తగు శ్రద్ధవహించుటలేదు. ఇప్పుడు వివిధ భాగములందును లోకలుబోధుల ఎన్నికలకు కాంగ్రెసుసభ్యు లభ్యర్థులుగ నిలువబడుచున్నారు. ఓటరులు వీరి నెన్నికొని, కాంగ్రెసుపట్ల తమకుగల గౌరవమును సార్థకపఱచెద రని విశ్వసించెదము. స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘములు, ఇంతవరకును నామ మాత్రములుగనుండి అధికారవర్గపు హుకుములను చెల్లించుటకు సాధనము లగుచున్నవి. ఈసంఘము లందు స్థానికముగాని, స్వపరిపాలనముగాని మృగ్య మగుటచే, వీరినామము నేతిబీరకాయవలె పరిణ మించుచున్నది. గ్రామోద్యోగులు ఎన్నికలకు నిలచి విజయము గాంచుటయు, గ్రామప్రతినిధులు అధికారులకు వినయవిధేయులై ప్రవర్తించుటయు సామాన్య మగుటచే, యీ సంఘములు నిర్లక్ష్యము లై బరగుచున్నవి.

అధ్యక్షులు సామాన్యముగ నధికారులుగ గాని, ప్రభుత్వనియమితులుగగాని నుండుటచే, ఇయ్యది అధికారసంఘము లనుభ్రాంతి బాడముచుం డెను. ఇటీవల పరిస్థితులు కొంతవరకు చక్కబడి నను, తాలూకాబోర్డు లన్నిటికిని అధ్యక్షుల నెన్ని కొను హక్కు ఇంకను గలుగలేదు. జిల్లాబోర్డులు పెక్కులు ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులచే నలంకరింప బడుచున్నవి. సంస్కరణములక్రింద, లోకలుబోధుల పరిపాలన మభివృద్ధి జెందుటకుమారుగ, ఎప్పటివలెనే స్తంభించియున్నది. స్వాతంత్ర్య వాతావరణమును సృజించుటకవకాశము గనుపించుటలేదు. జాతీయవిద్యను ప్రోత్సహపరచినతప్ప. దేశీయ వైద్యముపై నభిమానము జూపగూడదు. కద్దరును వ్యాపింజేయుట దోషము. దేశనాయకులను కైకొనించుట పాపము. లోకలుబోధుల స్వాతంత్ర్య మీతనన భంగపరుపబడుచున్నది. ఇట్టిదుస్థితినుండి బయటపడెదమన, లోకలుబోధులను కాంగ్రెసు సభ్యులు వశపరచుకొని స్వాతంత్ర్య వాతావరణ మును వ్యాపింజేయవలయును. స్థానికసంఘములు తమధర్మమును తిన్నగ నిర్వహించునెడల, స్వరాజ్య నేర్పక దారిజూపును. ప్రజలకు స్వపరిపాలనయందు శిక్షగఱపును. స్థానికాభిమానమును, గ్రామస్థు

లలో గలుగజేయును. గ్రామప్రజలలో విశేషప్రభోధము గలిగించి, తమశక్తిని తాముగర్తించునటుల పురిగొల్పును.

లోకలుబోధులలో జాతీయవాదులు ప్రవేశించినదాదిగ, మద్యపాననిషేధమునకై ప్రోద్బలము గలుగుచున్నది. తమ వశమందున్న తాటిచెట్లను కల్లుగీత కీచ్చుటకు, యీసంఘములు సమ్మతించక పోవుటచే, గ్రామప్రజలకు మహిళాపకారము గావించుచున్నది. ఇంకను బలమగు ప్రయత్నముల జరిపి, పాత్రోగారు కోరినరీతిని ప్రజలలో ప్రబోధము గలిగించుట కీసంఘములు బూనుకొనుచో, మద్యపాననిషేధ మతిత్వరితముగ సిద్ధింపగలదు. ఇటులనే నిర్మాణకార్యక్రమమునకు లోకలుబోధులు విశేష ప్రోత్సాహ మొనగగలవు. పాతశాలలలో రాటములను బెట్టింపవచ్చును. కద్దరునిర్మాణమున కితరవిధముల తోడ్పడవచ్చును. తాలూకా, జిల్లాబోర్డులకు సంబంధించిన పాత శాలలలోనికి నిమ్నజాతుల బాలురను రానిచ్చియు, బావులలో నీరు దీనుకొననిచ్చియు, వారి విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడియు, అస్పృశ్యతను నివారించవచ్చును. ప్రజలలో సంఘీభావమును పురిగొల్పవచ్చును. కాంగ్రెసు ఆదర్శములను సఫలపరచుట కిట్లుండులు లేక పోలేదు. ప్రభుత్వనిరోధము అడుగడుగునకును ప్రత్యక్ష మగుట నహజము. కాని, లోకలుబోధులు ధైర్యము వహించి, తమ నిశ్చయమును కొనసాగించుచో, ప్రభుత్వమువారు అనవసరముగ జోక్యము గలుగజేసి కొనుట మానుకొందురు. లోకలుబోధులందును, పురపాలకసంఘము లందును, కాంగ్రెసుసభ్యులు కేవల కౌరవముకొరకు గాని, వేడుకకొరకు గాని ప్రవేశించుట లేదు. ప్రజలపై నధికారము చలాయించుటకును, అధికారుల మన్ననలబడయుటకును, వీరు సభ్యత్వమును వాంఛించుట లేదు. ప్రజాసేవ నెనర్చుటకే, వీరు సభ్యులుగ బోవుచున్నారు. ఆ సంగతిని వీ రెన్నటికిని మరువలేదు. కాంగ్రెసు సభ్యులనుండి కైకొనెడి ప్రతిజ్ఞయం దీవిషయము స్పష్టపరుపబడుచున్నది. కాంగ్రెసుకార్యక్రమమును స్థానికసంఘముల ద్వారా నిర్వహించుటచే, వీరి ప్రధానధర్మము. ఇందుల కెట్టి యవకాశములు గలవో వాని నన్నిటి నుపయోగించి, స్థానికసంఘముల నామమాత్రస్థితిని దొలగించుట యావశ్యకము. ఆంధ్రదేశమునందు ప్రారంభమయిన ఆందోళనము సఫల మగుగాక యనియు, ఓటరులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే ఎన్నుకొని, ఉత్కృష్ట ప్రజా సంస్కృతి గల భక్తి భావమును కనుబడిచెదరు గాక యనియు హెచ్చరించెదము. ఈ సందర్భమున నొకవిషయమును జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. కాంగ్రెసు పక్షమున స్థానికసంఘములలో నేమి, శాసనసభలలో నేమి, ప్రవేశించుటకు కుతూహలము జూపుచున్నపుడు, కాంగ్రెసుసభ బలముగ నున్నగాని ప్రయోజనముండదు. ప్రజలలో నధిక సంఖ్యాకులు కాంగ్రెసుసభ్యు లగునటుల జూడవలయును. ఇందుల కన్ని పక్షములవారును తోడ్పడుట యావశ్యకము. కాంగ్రెసుసభ్యు లగుటకు, డబ్బు చందా బదులు నాలు చందా నిర్ణయింపబడినది. ఈ చందాను

సమకూర్చుటకు స్వల్పకాయకష్ట మవసరము. ఈ మాత్రము కష్టమున కోర్వలేనివారు, స్థానికసంఘములలో నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమున కెటుల తోడ్పడగలరు? స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై కష్టముల నెటుల సహించగలరు? ఇకనయినను మాంద్యమును ఉపేక్షించుట అవల విరజిమ్మి, శ్రద్ధాభక్తులతో కాంగ్రెసును బలపరుపవలయును. వెనుకటికన్నను నెక్కుడుసంఖ్యలను సభ్యులుగ తప్పకజేర్పవలయును. కాంగ్రెసు బలపడు కొలదియు, కద్దరునిర్మాణమునకును అత్యంతప్రోత్సాహము గలుగుచుండును. కాంగ్రెసు బలహీనముగ నున్నంతవరకు, స్థానిక సంఘములును నిరుపయోగముగ నుండకతప్పవు. స్వరాజ్య, బహిష్కారపక్షములను భేదము లేక కాంగ్రెసుబలమును నెంపొందించుటకును, స్థానిక సంఘములలో జాతీయ కార్యక్రమము కొనసాగునటుల జేయుటకును ఎల్లరును కలసి కృషి నలుప ప్రార్థితులు.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి ఆశాభంగము

మడ్డిమెనుకమిటి రిపోర్టు, జాతీయవాదుల కా శాభంగము కలిగింపజాలదు. వీలనన, యీకమిటి వారితోకన్నను వేరుగ ప్రవర్తించెదరని ఎవరును తలచియుండరు. వీరి విచారణపరిమితియే, కడు సంకుచితముగ నుండెను. ఏవియో కొన్ని నిబంధనలను మార్పుతో వీరు సరిపెట్టెదరని దూర వృష్టిగలవారు భావించియుండిరి. కాని మితవాదుల కెప్పటికప్పుడు ఆశ లేర్పడుచుండును. నెచుకటి అనుభవములను వీరు అతిత్వరితముగ మరచుచుండురు. మడ్డిమెను కమిటిరిపోర్టుమూలమున, సంస్కరణవిధానమును మార్చి వీలగునని, వీరు గంపె డాశతో నుండిరి. స్వతంత్రపక్షనాయకులగు జిన్నా గారు సయితము, ఆట్టి యాశబెట్టుకొని విచారణసంఘమున ప్రవేశించిరి. కాని తానొకటి దలచిన దైవమొకటి దలచెనను సామ్యమున శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి ఆశలన్నియు అడుగంటినవి. ఇంతటి యన్యాయము జరుగునని వీ రూహించరయిరి. తుదకు విషాదకథ జరిగె నని శాస్త్రిగారు వగచుచున్నారు. మితవాదులును మహమ్మదీయులును సహకారపు టాశను విడనాడవలెనని వీరు బోధించుచున్నారు. సహకారముకొరకు హైందవ రాజకీయ ప్రపంచమున, మితవాదులు తమ పరువు ప్రతిష్ఠలను పోగొట్టుకొని రట. ఆత్మగౌరవమును సయితము కోల్పోయిరట. ధర్మరాజసయితము, మితవాదులు తొందరపడిరని గాని, అసహనము జూపిరనిగాని నిందింపజాలరట. పాపము అధికారవర్గము నే తీరుననయినను జేరదీయుటకు, మితవాదులు జేసిన ప్రయత్నము లన్నియు విఫలము లయ్యెను. జాతీయవాదుల కెప్పుడో దెలిసినపాతము వీరి కిప్పుడు గోచరించుచున్నది. రీడింగుప్రభువుగా రొకవేళ హిందూదేశమున కుపకారముజేయదలచినను, ప్రస్తుతప్రతికూల వాతావరణమునందు, ఎట్టి యవకాశమును లేదని, శాస్త్రిగారు ఛాటుచున్నారు. బ్రిటీషుప్రభుత్వ హృదయము నెరిగిన శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఊరక నిరాశజెందువారుకారు. వారికి తగినకారణము గను

పించియుండవలయును. గడువు సంవత్సరమువరకు, సంస్కరణములను మార్చు రని తెల్ల మగుచున్నది. మైనారిటీ రిపోర్టును ను, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధిని గోరక, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము బనికి రాదని మాత్రము జెప్పినది. రాష్ట్రములందు ద్వంద్వప్రభుత్వ పనికి రాదని జెప్పించు, కేంద్రప్రభుత్వమునందు పాతీకభాగ్యతను సూచించినది. క్రమక్రమముగ స్వపరిపాలనాభివృద్ధి జరుగవలయునట. ఇట్టి భీతియు జడుపును, మితవాద దృక్పథఫలితములు దప్ప వేరు గావు. కేంద్రప్రభుత్వమున బాధ్యతను ప్రవేశపెట్ట కుండ, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును కొనసాగించుట దుర్లభము. మైనారిటీ రిపోర్టు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి కయినను తృప్తిగలిగింప లేదు. లేబరుప్రభుత్వ మధికారమునందున్నచో, మైనారిటీ రిపోర్టు నంగీకరించి నంగీకరించు యుండ వచ్చును. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వముమాత్రము ఒక అడుగుయినను ముందుకుపోరని, శాస్త్రిగారికి సమ్మతముగలదు. ఈజిప్టు, రుమ్యా, జర్మనీ, జీనివా లలో కన్సర్వేటివులు ప్రవర్తించినరీతి గాంచిన, శాస్త్రిగారి సమ్మతము మరింత స్థిరమగుచున్నది. అబ్దుల్ హక్-గారి నియామకము విషయమునగూడ కన్సర్వేటివులు క్రమముగ ప్రవర్తించి, మరెయ్యకరికి గవర్నరుపదవి నొసగిరి. బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు ఈసమయముననే, గ్రామోద్ధరణము కోరుచున్నాడు. వీరి యుద్దేశ్యము సరియగుచో, మంచిదే. కాని సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి నాటకపరచుటకు, నూతనా భ్యంతరము నొకదానిని సూచించుచో, మిగులగర్హ్య మనుటకు సందియములేదు. భారతీయు లికమీద ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకుని, తమ ముక్తి కొరకు కేవల బ్రిటీషు ప్రభుత్వముపై నాధారపడు వైఖరిని మానుకొనవలయును. తమ కింతవరకును జరిగిన పరిభవమును శ్రీనివాసశాస్త్రిగారే పర్ణించుచుండగ, సహకారపద్ధతివలన లాభము లేదని వేరుగ జెప్పవలయునా? ఇకనయినను స్వయంసహాయముపై నాధారపడి, స్వాతంత్ర్య మును పొందుటకు భారతీయులేకదీక్షతో పనిజేయుట యత్యవసరము. శాస్త్రిగారిందుకు తోడ్పడుట మేలు. కాని వీరికింకను స్వరాజ్య పక్షపక్షతులు బనికిరావు. ఇంకను వీరు ఇంగ్లండులో ఆందోళనము నలుప వలెనని గోరుచున్నారు. ఇంగ్లండుకుబోయి మొర లిడిన, కన్సర్వేటివు హృదయము మారునని, వీరికింకను ఆశగలదా? మడ్డిమెనుకమిటీరిపోర్టు వెనుకడుగువైచుచున్న స్వతంత్రపక్షము వారికి గూడ మరల చురుకు పుట్టించినది. దీనిని చర్చించుటకు ప్రభుత్వమువారు తగిన యవకాశ మియనిచో, రాజప్రతినిధిగారి ఇంటిఖర్చును, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వవ్యయమును, ఇండియామంత్రిజేయ వ్యయ మును నిరాకరింప నిశ్చయించిరి. తాటాకుల చప్పుడులకు కుండేళ్లు బెదురునా యని, నిమనమున కొకమారు స్వతంత్రపక్షమువారు అలకజెందుటయు నురుక్షణ మేదియో దొరికెనని మురియుటయు, నిష్ప్రయోజనములు. స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగువరకు, బడ్జెటును నిరాకరించుటకును స్వల్పలాభములను త్యజించుటకును వీరు ప్రతిపబట్టిన మేలుగనుండును. దేశపరిస్థితులందు, మరల సందగ్ధిజనించినది. స్వరాజ్యము మెరులిచ్చెదరను ఆశ మితవాదుల

కయినను అడుగంటినది. స్వాతంత్ర్యవాదు లెల్ల రును కాంగ్రెసుసభయందుజేరి, కాంగ్రెసుకార్య క్రమమును కొనసాగించుట కన్నను, బలవత్తర మగు సాధనము గనుపింపదు. ప్రజాశక్తిని బల పరచుట మేలు. కాలయాపన జరుగుకొలదియు, ప్రజాశక్తి క్షీణించి, అధికారవర్గబల మధికమగు చుండుట సహజము.

మద్రాసు శాసనసభ: జాతీయవాదులు

రాబోవు మద్రాసు శాసనసభయందు, బడ్జెటు గ్రాంటుల సందర్భమున, తీవ్రచర్చ జరుగనున్నది. సప్లయలను నిరాకరించుటకు తీర్మానము లంప బడినవి. ఎక్సైజుపద్ధతిగూర్చి బలమగు చర్చజరుగక మానదు. సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధము గూర్చి పట్టుదల జూపబడుట సహజము. పోలీసుశాఖా వ్యయమును తగ్గింపవలయునని కోరబడును. మార్చి మాసాంతమున, మంత్రుల వేతనముల సందర్భమున త్రాన్సుఫర్డుశాఖా పరిపాలనముగూర్చి చర్చించుటకు ఇరుపక్షములవారును సంసిద్ధులగుచున్నారు. అన్నిప్రాంతములలోను జాతీయపక్షమొకటి బయలుదేరుట శుభసూచకము. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మ జేతర విభేదములనుగాని, హిందూమహమ్మదీయ విభేదములనుగాని పాటింపక, జాతీయధర్మమును పెంపొందజేయుటకు, జాతీయపక్షము కృషిసలుపు చున్నది. శాసనసభలందే గాక, శాసనసభలకు వెలుపలగూడ సాంఘికవైషమ్యమును పోద్రోలుట యత్యంతావశ్యకము. వర్ణవ్యవస్థా భేదములనే ప్రధానముగ నుంచుకొని, బనిచేసేడి పక్ష మొకటి బయలుదేరి దక్షిణహిందూదేశమును చాలకాల ము కలవరపెట్టెను. బ్రాహ్మణబ్రాహ్మజేతర విభేదములనుండి చెన్నరాజధాని బయల్పడుటకు మార్గ ముగలదా యని నిరాశజెందునంతటిస్థితి సంభవించెను. కాని, మరల అనుకూలపరిస్థితులు ప్రబల సాగెను. జాతీయపక్ష మధిక సంఖ్యాకుల నాకర్షింప మొదలిడెను. రాబోవు శాసనసభలో, సాంఘికద్యేషము కొనసాగవల యనా, లేక జాతీయభావము బలపడవలెనా అను ప్రశ్న మరల ముందుకువచ్చును. జాతీయభావము ప్రబలి, చెన్నరాజధానియందు బెరిగిన సాంఘిక కల్లోల మణిగి పోవుటకు, జాతీయపక్షములకు ప్రోద్బల మొనగుట ముఖ్యము. చెన్నరాజధాని యందు దేశభక్తి అర్హస్థాన మాక్రమించుట యవసరము. అనుకూల పరిణామముకొరకు దేశ మెదురు జూచుచున్నది.

సమాధాన నిరాకరణము

గాంధీమహాత్ముని సమాధాన సూచనలను, వైకంఠందలి పూర్వార్చార పరాయణులు నిరాక రించుట శోచనీయము. మహాత్ముడు సనాతనధర్మ మునందభిమానము గలవాడనుట నూతనవిషయము గాదు. అతడు, ప్రాచీనాచారముల ననవసరముగ మూలద్రోయునని ఏరును తలంపజాలరు. అమా నుషమును, సంఘవిశాళకరము నగు అస్పృశ్యతను తొలగించి, నిమ్నజాతులకు మానవులకుండదగిన కనీసపుహక్కుల మొనగవలయుననియే, అతడు గోరు చున్నాడు. మహాత్ముడు మూడు సూచనల గావించెను. ప్రజాభిప్రాయము గనుగొనుట మొదటిది. పరి

చాయతీరెంచవది. పండితోత్తముల శాస్త్రపరిశీలన మూడవది. ఈమూడు మార్గములలో నేదియు బనికి రాదని, పూర్వార్చార పరాయణులు నిరాకరించుటచే, పమాధానప్రయత్నములు తాత్కాలికముగ విఫలమయినను, నిరాశజెంద నక్కరలేదు. ప్రథమ ప్రయత్నమగుటచే, వైకంఠందలి ఉన్నత జాతులు తమద్రవ్యమును నిలుపుకొన నెంచియుందురు. కాని వైకంఠ సత్యాగ్రహవలంబులవల్ల రానురాను ప్రజల సానుభూతి ప్రబలమగుచున్నది. తిరువాన్కూరు సంస్థానమయినను, నిమ్నజాతుల హక్కులను గుర్తింప మొదలిడినటుల, దివానుగారి ప్రసంగము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. అందుచే, పూర్వార్చార ప్రియుల నయినను, అంత్యజాతుల మొర లాకర్షింపక మానవు. సత్యధర్మములు తుదకు జయము గాంచకమానవు.

సుభాషచంద్ర బోసుగారు

సుభాషచంద్ర బోసుగారి నింకను నిర్బంధము నుండి విడువకుండుట, బెంగాలు పరిపాలనావిధాన మున కవమానకరము. ఎట్టిహేతువును తెలుపకుండ అరెస్టుజేసి, విచారణజేయకుండ, నిర్బంధించుటవలన, ఆ నేతు హిమాచలపర్యంతము అశాంతి ఎటుల బెరిగెనో జెప్ప నక్కరలేదు. ఆర్డినెన్సు చట్టమును నిర్బంధించుటకును, రాజ్యాంగసంస్కరణములకు సున్న జట్టు టకును, పరస్పరసంబంధము లేకపోలేదు. సుభాషచంద్రబోసును, అధికారవర్గము నిర్బంధించినను, ప్రజ లాతనిని దోషియని ఎంచుటలేదు. వీరికి అరాజకోద్యమముతో సంబంధము గలదని, ప్రజలెవరును భావించుట లేదు. స్వరాజ్యపక్షందోషన మును నిరోధించుటకే, బోసుప్రభృతుల నిర్బంధము జరిగెనని, గాంధీమహాత్ముడు మొదలు సామాన్యుల వరకును భావించుచున్నారు. కలకత్తా కార్మి రేషనువారు సుభాషచంద్ర బోసుగారిని ఉద్యోగ పదవినుండి తొలగింపక, నెలపు నిచ్చి ఆత్మగౌరవ మును నిలుపుకొనిరి. ఆ నెలపును మరి మూడుమాస ములవరకు పెంచెరని, నేటి తంతివార్తలు దెలుపుచున్నవి. దేశభక్తుల నిర్బంధములు వారిపై ప్రజలకు గల గౌరవము నింకను నధికముజేయుచున్నటుల నిశ్చయ మగుచున్నది. అధికారవర్గ ప్రయత్నము లెటుల విఫలము లగుచున్నచో ఇందును బట్టి కనుగొనవచ్చును.

కలకత్తా కార్మి రేషను

సుభాషచంద్ర బోసుగారికి మరి మూడు నెలల నెలపు నిన్న 11వ తేదీ సాయంకాలము కలకత్తా కార్మిరేషను సభ జరిగినది. కారాగృహమున కంపబడిన ప్రధానకార్యనిర్వాహకోద్యోగి సుభాషచంద్ర బోసుగారికి మరి మూడు నెలల వరకును నెలపు నొసగవలెనను తీర్మాన ముమోదించబడెను.

(ఆ. ప్రె.)

రెవెన్యూ, యెక్సైజు శాఖల ఖర్చుల సంగీకరింప కుండుతీర్మానము

కుంభకోణము, మార్చి 10:—వచ్చే మదరాసు శాసన సభలో రెవెన్యూ, యెక్సైజు శాఖలకు ఖర్చులను పూర్తిగా సంగీకరింపకుండుటకు పంతులు అయ్యరు యమ్ యల్. సి. గారు తీర్మానము నుపపాదింతురు. రెవెన్యూ ఖర్చులు నొప్పకొనకుండుటకు, గారణ మేమనగా, సప్లయలకు ముందు బాధలు నివారించవలెనను ప్రధానమూలమున మనసునకు జెప్పుటయొప్పును. ఎక్సైజు ఖర్చులు నొప్పకొనక పోవుటకు గారణమేమన, పూర్తియగు నిషేధము కొనసాగించుటయొప్పును. అధిక విక్రయము రాకుండుటకై, యున్నతొద్యోగియుల జీతముల దగ్గించియు, తదితర విషయల సర్వనష్టననిరి. పోలీసుశాఖలోగూడ 10 లక్షల నిధింబడుట తీర్మానముపజాతింతురు.

నిశ్చయము

భారతదేశము

నల్లమందు వర్తకవిధానము

ఇండియా కార్యాలయ ప్రభుత్వమువారు
జోక్యము గలుగజేసికొనరు

లండన్, మార్చి 9:—1895 లో నల్లమందు విషయమై రాయలు కమిషనువారు వెలియజేసిన యభిప్రాయముల ననుసరించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ నల్లమందు వర్తక విధానమును అవలంబించిరి. ఆయభిప్రాయములు ఎంతయో అనుభవముతో గూడుకొన్నవి. దీనివలన ప్రజలకు ఉపద్రవము లేకుండ నల్లమందును వాడుటలో ఏర్పడినది. నల్లమందును పేగు నల్లమందు ఒడంబడిక ననుసరించి తేయవచ్చును. ఈ అధికారముతో ఇండియా ప్రభుత్వమునకు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు బర్మిక్ హెడ్ ప్రభుత్వ అడ్డురాకనియు వింటర్ ను ప్రభుత్వంబు చేసెను.

నల్లమందు ఎగుమతి

బ్రిటిషు ఇండియాలో 1928 లో 1887000 పౌనుల నల్లమందును ఉత్పత్తి చేసిరి. దీన్ని ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యక్ష 2 ఒడంబడికలమీద 4954 పెట్రెలను ఒక్కొక్క పెట్రెకి 140 పౌనుల చొప్పున విక్రయించిరి. పయాం, సింహళము, హైయిట్సు, హంకాంగ్, బ్రిటిషు ఉత్తరవోర్మియా ప్రభుత్వములకుగూడ విక్రయించిరి. కలకత్తాలో 8000 నల్లమందు పెట్రెలను తేలించేసిరి. మకావో, చెంచీ ఇండోచీనా, జపాను, సారవాకు, బుమైదుల తగుమతిచేసిరి. గాడీపురంలో 180 పౌనుల మా రైసు, హైద్రాబాద్ లో తేలును దయారుచేసిరి. ఇందులో ఇండియాలో 92 పౌనులు 10905 రూపాయలకు విక్రయించిరి.

అవమానమును గల్గించు

నేరములు-రహస్య విచారణ

లండన్, మార్చి 10:— నలుగురికి తెలిసిన అవమానము గనుండును నేరములకు రహస్యముగ విచారించవలెనని కామన్సువల్లో తీర్మానము బ్రవేశపెట్టి బోయింగ్ కౌన్సిల్ గారు ఆశీర్వదించిరి. రహస్యముగ విచారించిన, నష్టమని తెలుపుటకు హిక్కుగారు 'ఎ' అనువారి యభియోగమును దృష్టాంతరముగజూపిరి. 'ఎ' అనశ్శక్తి ఇండియాలో అందరికి తెలియుననియు ఒక ఇంగ్లండులోనే తెలియదనియు తెప్పిరి. ఇట్టి నేరములను తగినట్లు పరిష్కారముచేయుటకు కొరతలతో గొట్టించుట అవసరమనిరి. తీర్మానము అసలే త్రోసివేయబడెను.

కర్తవ్య ప్రభువు

ఆరోగ్యము తృప్తికరముగ నుండుట

లండన్, మార్చి 10:—కోజంతయు విక్రాంతిలేక అలసటబడినను ఆరోగ్యము తృప్తికరముగనే యభివృద్ధి గాంచుచున్నదని కర్ణాటక ప్రభుని వైద్యుడు తెలియజేసెను.

కర్నాటక గారి ఆంక్షను

దొంగించుట

లండన్, మార్చి 10 —కర్నాటక గారి తీర్మానముపై కామన్సువల్ల వారందరూ కర్నాటక గారిపై హోవు గారు విధించిన ఆంక్షను దొంగించిరి.

నమిష్టి ఉక్కువ్యాపారము

లండన్, మార్చి 10 —ఇండియా ఇనుతఉక్కు కంపెనీతో తాత్కాలికముగ కలిసి బనిజేయుటకు ఒడంబడికను జేసికొనిరి. హాల్ కొమరులతో జేసికొనిరి.

ప్రషియా ప్రధానామాత్యుడు

డాక్టరు మార్కుగారిని మరల ఎన్నుకొనుట

బెర్లిన్, మార్చి 10:—ప్రషియా ప్రధానామాత్యునిగా డాక్టరు మార్కుగారిని ఎన్నుకొనిరి.

ఇంకొకసమాధిని గనుగొనుట

ఈజిప్టు నాల్గవంకేపు రాజులసమాధిని ఆమెరికను పురాతన ప్రచారక సంఘమువారు గనుగొనిరి. చెక్కుచెదరకున్నదట. సెక్రెటోరాజు సమాధిగా నుండవచ్చు ననుకొనుచున్నారు. కాని డాక్టరు రిస్సింగారు దానిని శిఖరము సెన్సుగాని సమాధిగావచ్చు ననుచున్నారు.

జర్మను రిచర్చకు అధ్యక్షపదవి

ప్రజాస్వామ్య పక్షవాదులు అధ్యక్షులుగ
బయలుదేరుచున్నారు

సెంటరు పార్టీ వారు డాక్టరు మార్కుగారి నెన్నుకొనెదరట. కమ్యూనిస్టు లిదివరకే దాత్యైక్యంగా నేర్పరుచుకొనిరి. రైటుపక్షమువారు హెర్బార్టుగారిని నిర్ణయించుకొనిరి.

డీవెలరాగారి ఏర్పాటు

బ్రుసెల్సుకు రాగూడదనుట

బ్రుసెల్సు, మార్చి 9:—బెల్జియను ప్రభోధక ఉద్యమ సంఘమువారు డెవెలరా గారిని ఆహ్వానించి బ్రుసెల్సులోను తనస్థినించవలెననిగోర బెల్జియం ప్రభుత్వమువారు డెవెలరాగారిని బ్రుసెల్సులో ఆహ్వానించరాదనిరి.

ఉత్తర ఐరిషు పార్లమెంటు

ఎత్తివేసెదమనుట

లండన్, మార్చి 10:—నేడు బెల్జియన్ ఉత్తర ఐరిషు పార్లమెంటును ప్రారంభించునపు ఆంగ్లాండ్ ప్రభుత్వ పార్లమెంటు నెత్తివేయుటకు మంత్రిగోరిన ప్రకారము అంగీకరించి తనని తెలియజేసెను.

సరిహద్దువిషయమై అల్పరుప్రజలకు తమయభిప్రాయములను తెలియజేయుట కవకాశమునిచ్చుటకే యని గవర్నరు తెలియజేసెను.

డాక్టరు సన్ యత్ నేనుగారు

నానాటికి క్షీణించుట

కికింగ్, మార్చి 11:—డాక్టరు సన్ యత్ నేనుగారి ఆరోగ్యము పూర్తిగ చెడిపోయినది. బ్రతుకునాలేదాయని భయపడుచున్నారు.

సోవియటు-ఆఫ్ఫినిస్థాను

లండన్, మార్చి 8:—విచిరక గారు ప్రాచ్యపమస్యలకుగూర్చి టైటిల్ ప్రస్తావించిరి. ప్రాచ్యదేశములందున్న బ్రిటిషుపలకుబడిని తొలగించుటకు సోవియటు సహప్రయత్నించవలెననిరి. ఆఫ్ఫినిస్థాను సోవియటు ప్రభుత్వమువారు వర్తకపుటా ఒడంబడికను జేసికొననున్నారనియు దానివలన స్నేహపాశములు బలపడుననియు తెలియజేసిరి.

దొంగిలించుటలు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును విడనాడనందుటచే నలుమబడి తగ్గిపోవుచున్నదనిరి. ఆంగ్లో ఆమెరికను వ్యవహారములందు చీలిక గల్గుచున్నది. బ్రిటనుమీద డబ్బునిమి త్రము ప్రాంతు ఆధారపడుటచే సోవియటు ప్రభుత్వముతో స్నేహమును ఏర్పరుచుకొనుటకున్నట్లు తేలుచున్నది. కాని ఇప్పుడు అది జరుగు ననుచున్నారు.

సామాజ్యవాయు వార్తాప్రచారము

ఇండియా, దక్షిణాఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియాలు వాయువార్తలను బంపుటకు ఏర్పాటుచేయుటకు ప్లములను నిర్ణయించలేదని పోస్టుమార్టరు జనరలు తెలియజేసెను. ఈ ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి ప్లములను గట్టుటకు ఏర్పాటుచేయువరకు నిశ్చయించజాలవనిరి. కాని నవంబరు అఖిరుకు కనడాతో వాయువార్తాప్రచారమును గట్టుట కొకలీమిష్టమును పూర్తిజేసెదమనిరి.

సమద్ర తంతివార్తలను మామూలు తంతివార్తలను విడదీయకుండుట జాగులేదని రాబర్టుగా రాజేపించిరి.

పైచి బుజుబు

ఇంకను ఏమియు లేలేదు

లండన్, మార్చి 8:—పైచిబువారు తమ రీయవలసిన అవ్వలనుగూర్చి చర్చిలుగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. పూర్వము కంటే ఎక్కువగ ఏదియు లేలేదు. ప్రత్యక్ష రాయబారములను సల్పవలెననిరి. ఒక్కోజాలో ఈసమస్య పరిష్కారము గాజాలదనిరి.

చుట్టలపై పన్ను

ఇండియా కష్టము

బరువునుబట్టి చుట్టలమీద పన్నులను విధించుటచే తక్కువ ఖరీదుగల ఇండియాదేశపు చుట్టలకు పన్నుముగ నున్నదనియు ఎక్కువ ఖరీదుగల విదేశపుచుట్టలకు ప్రతిబంధకము లేకున్నదనియు అట్టిచిక్కులు లేకుండ పన్నుల నేర్పాటుచేయవలెనని కామన్సువల్లో తెలియజేయ ఆలోచించెదమని చర్చిలుగా నిలిచిరి.

కుర్దుల తిరుగబాటు

నిష్ట వకారులు తరుమబడుట

కాబూలునోపిలు, మార్చి 10:—దయాదేశీయ దగ్గర గొప్పపోరాటము జరిగెను. నిష్టవకారులు గొప్పనష్టములతో వెడలగొట్టబడిరి.

తేయాక్షపంట బాగులేదు

1924 లో పండిన తేయాకు తక్కువ రకముగ నున్నదనిరి. 1928 తేయాకును బాగుచేసిన 1924, 1925 లో తేయాకు పంట బాగుండుననిరి.

వచ్చేవారమునుండి తేయాకు చిల్లరధర తగ్గవచ్చును. తరువాతగూడ కొనువారుండవు గాన తగ్గిపోవును.

బ్రిటిషు ఒడంబడిక ఏర్పాటులు

లండన్, మార్చి 8:—చాంబర్లెను హెరియటు సంభాషణలచే ఎవరికిని ఉపద్రవము లేకుండు విధానము నేర్పాటు చేయలేకపోయిరి. బ్రిటిషువారిలో భిన్నాభిప్రాయములుండుటచే ఆంగ్లో బెల్జియం ప్రాంతో ఒడంబడికను ప్రస్తుతము ఆలోచించుట మంచిదిగాదని హెరియటుగారితో చాంబర్లెను గారు తెలియజేసిరి.

జర్మనీ ఇటలీని తేర్చి జేసికొను ఒడంబడికను నిరాకరించుచున్నను పోలండు దానివలన లాభము లేదనుటచే చిక్కులు గల్గునని హెరియటుగారు వ్యక్తీకరించిరి. సరిహద్దును ఒడంబడిక ప్రకారము మార్చును అభియమునేగాక డ్రిటనుతో జర్మనీ ఒడంబడికను జేసికొనుటకు వీలనుననియు పోలండుకు షేమముగ నుండుననియు చాంబర్లెను గారు తెలియజేసిరి. చాంబర్లెనుగారి వాదము హెరియటుగారికి నచ్చినది. జకోస్లావియా, పోలండును తేర్చుకొనుటకు హెరియటుగారు సమ్మతించిరి. జర్మనీ ముందుగ తన సదుద్దేశ్యములను తెలుపుటకు జాతిసమితిలో జేరుటకు దరఖాస్తు పెట్టవలెననిరి.

మార్చి వలలో కుట్ర

పదమూడుడుగు సుల్తాను కొడుకు

కొలంబో, మార్చి 7:—మార్చి వలలో పూర్వము కుల్తానుగా నున్న ఆతని కొడుకు ఇక్కడకు వచ్చుటకు అనుమతించిరి. ఇతనికి కుల్తాను అనుమతి ప్రకారము స్వాగతమొసగి, లేని పోని ఆశలను ఇతనికి గలుగజేసిరి. కుట్రలను బహుటకు ప్రారంభించిరి. ఇది ప్రభుత్వమువారికి తెలిసెను. కుట్రదారుల సంఖ్య 24 మంది. ప్రస్తుత మందున్న సుల్తానును తొలగించుటకు ఇదే సమయముని నిశ్చయించిరి.

కా మార్చి ప్రభుత్వమువారి గూఢచారులు కుట్రలో తేరి యుండుటచే కుట్రదారుల తక్షణము ఆరెక్కుజేయబడిరి.

మార్చి ప్రభుత్వమువారు విచారణను ప్రారంభించిరి. నాయకులను ప్రవాసమున కంపిరి. తక్కినవారి నిరాయుధులుగ జేసిరి. కదలకుండ జేసిరి. రాకొమరుని సింహళమునకు ప్రవాసమున కంపిరి.

జా రి యా ప న్న లు

నిర్ణయము

టైప్స్, మార్చి 10:-పత్నీలను నూటికి 40 చొప్పున దగ్గించి. వచ్చే సంవత్సరము వరకు పాకివడిన పత్నీలను పశుభూతములు చేయరు. వర్తక వాణిజ్య పరిశ్రమలను నభివృద్ధి చేయవలెనను తీర్మానములను ఆమోదించిరి. పశువులు, భూమిని పత్నీలను విధించుటకు ప్రమాణముగ గొనిరి.

చీనా ఆంత్యకలహము

స్వాతంత్ర్యము ఆక్రమించుకొనుట

క్యాంటన్, మార్చి 11:-చెక్-చింగ్ నాని, మింగ్, పారిపోయిరి, స్వాతంత్ర్యపూర్తిగ ఆక్రమించుకొనిరి.

ఓడలను జర్తనీనుండి గొనుట

లండన్, మార్చి 7:-ఉదయం 11/30 పర్సన్ విట్టి కంపెనీవారు అమెరికా గ్రేట్ బ్రిటను, దూరప్రాంత దేశములందు వర్తకముజేయుటకు 5 ఓడలను వ్యూహబద్ధముండి చెప్పించుచున్నారు. బ్రిటిషు గవర్నమెంట్ జర్యములు తక్కువగ ఓడ 1 కి 60000 పౌనులకు ఇచ్చెదమనిరి.

నాకానిర్యాణపనివాండ్రు ప్రతినిధులు ఈకంపెనీని బహిష్కరించెదమని భయపెట్టుచున్నారు.

బెజవాడ శ్రీ మైలవరము

బాలభారతి సమాజమువారు మచిలీపట్నం కొత్త హాలులో శనివారం 11-3-25 వ తేదిన

సా విత్రి నాటకమును ప్రదర్శింతురు.

డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

ప్రకటన

ది 1-4-1925 తేదీ లగాయత్తు వకసంవత్సరమునకు జిల్లా బోర్డు స్టీమరు డిపో, హైలెన్ ఆనుస్థానములో 1906 నంబరు ౧ వకటవ ఫీబ్రవరి తారీఖున ప్రకటించబడిన గోదావరిజిల్లా గజటులో ఏర్పాటైన రాజమండ్రి ధవిశేఖరం స్టీమరు శిఫరులను నడుపుకొనుటయున్న, రాజమండ్రి పోలవరం వద్దను స్టీమరుబోటు గర్వీను సదుప్రభుత్వమును పెండ్లర్లువకముగా అమ్ముబడును. అనగా యిదివరలో గోదావరిజిల్లాబోర్డువారి వలన ఏర్పాటు చేయబడిన రేట్లప్రకారం ఫీసు వసూలుచేసుకునే పద్ధతిని నడిపి సదరు జిల్లాబోర్డువారికి ఎంతసామ్యు యిచ్చెడి పెండ్లర్ల ద్వారా తెలియచేయవలెను.

సదరు పెండ్లర్లు సీలకవల్లో రు 500/లు అయిదు వందల రూపాయలతో దాఖలుచేయవలెను. అనగా సదరు ధరావతు సామ్యు ప్రజలలో దాఖలుచేసి రక్షితు సీలు పెండ్లర్లలో పెట్టి రాఖలుచేయ వలెను. సదరు పెండ్లర్లు ది 19-3-25 తారీఖు సాయంత్రం 5 గంటలవరకు కాకినాడలో వున్న జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారి వల్ల గాని సదరు ఆఫీసు హెడ్డుగుమాస్తాగారివల్ల గాని ప్రవృత్తి బడును. సదరు పెండ్లర్లు జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో 20-3-25 తారీఖున పగలు 11 గంటలను 1 గంటనువరకు జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారివలన తెరువబడును. జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారు అన్నిటికంటే హెచ్చుమొత్తమునకు పెట్టిన పెండ్లరు అంగీకరించుటకు బదులుకారు ఏ పెండ్లరునుగాని అన్ని పెండ్లరుగాని కారణము చెప్పకయే నిరాకరించు స్వాతంత్ర్యము వుండునన్నారు.

ఈస్టీము ఫెర్రీలను యిప్పీముబోటు పర్వీనును సదుప్రభుత్వము కావలిన రేట్లు వగయిరా యావత్తు సంజాయిషీయియున్న వరకులున్న కాకినాడలోని జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో ఆఫీసు వుండుకోజులలో పగలు 11 గంటలు 5 గంటల వరకు యివ్వబడును.

జిల్లా బోర్డు ఆఫీసు, ఎమ్. వెంకటరత్నమునాయుడు, కాకినాడ. గోదావరిజిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటు.

సర్దారు హంతకుడు

తప్పు నొప్పుకొనుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, మార్చి 11:-సర్దారు హంతకులను కొంత కాలముక్రింద అరెస్టు చేయబడిన మహమ్మదీ దను నాతడు ఆహత్యలో పాల్గొనినటుల నొప్పుకొనె నని కెయికోనుండి తెలియుచున్నది.

"1919 భారతశాసనము

మార్చివద్దు!"

సర్ రాబర్టు హారనుగారి యువన్యాసము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, మార్చి 11:-సర్ రాబర్టు హారను గారు హాలు హెడులో 'భారతసమస్య' ను గూర్చి డిప్లోమ్యాను గా విచించిరి. ఆయన సంస్కరణముల కనుకూలముగ వోటునిచ్చినప్పటివలె వానినిగూర్చి ఖాత్రిగ గాక కొంత యిప్పుడు తెలియుచుండిన యేమియు తెలియదనియే తెప్పవచ్చునని చెప్పెను. సంగతి సందర్భము లన్నియును చెప్పిన బ్రిటిషు శక్తియు దెవడుగాని మనము భారతదేశమునకు జేసిన లాభములనుబాచి గర్వపడక మానడు. కొందరు మనకు విసుగు యెక్కువై భారతదేశమును విడిచిపెట్టి వచ్చునంతటి శక్తిపరిస్థితులు చెచ్చిపెట్టలేనని కోరుచారనూడ గలరని ఆయన తెల్పెను. అట్టి ఆభిప్రాయములు గల్గుటకు భ్రమలో జిక్కుకొనియుండుట కారణమని ఆయన దృఢముగ తెప్పెను. భారతదేశమునకు వలెనే యాకో పునకునూడ స్వపరిపాలనము గావలెనని వారవచ్చును. భారతదేశమునందు భిన్న భిన్న జాతు లు వారు ను పక్షములవారును పోట్లాడుకొనకుండ బ్రిటిషుపరిపాలనమే వికమత్యముతో నుంచగలెను. ఆపరిపాలనమే తీసివేయనెడల వివిధజాతులవారును మతములవారును కొట్టుకొని అల్లరియెరువును.

ఇంగ్లను యెక్కువ సంస్కరణములిచ్చుటయును 1919 లో ప్రవేశపెట్టిన విధానమును పూర్తిగ తరీక్షించి చూడవలెనని యు, యేమైనామార్పులను జాగ్రత్తగ అనుభవముపై పరీక్షించి చూచిచేయవలెననియు సర్ రాబర్టుహారను గారభిప్రాయమును చెప్పిరి.

బెంగాలు గవర్నరు నియామకము

సర్ ఆబ్దుల్ రహీం నేల నియమించబడెను?

కామన్సువల్లో ప్రశ్నలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, మార్చి 11:-నిన్నను కామన్సువల్లో ఇట్లే వుడుగారు ప్రశ్నించుడు, సామాన్యముగ నట్టి వ్యవహారములందు చాచారముండగా నీనియరు ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలరు సర్ ఆబ్దుల్ రహీంగారిని బెంగాలు గవర్నరుగ నేల నియమించలేదని యడిగిరి.

వింటర్బనుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు యీ కాసనము ఆచరణలోనికి వచ్చి కొలదిమాసములే యైనపుడుసామాన్యముగ నిట్టి యాచార ములంబంధమైనది చెప్ప వీలులేదని చెప్పిరి. వెడ్జిపుడుగారి మనస్సునకు తాత్కాలికముగ సంభవించు ఖాళీలను నింపుటను గూర్చిన నిబంధనలు తట్టియుండవచ్చును. కాని యియ్యది శిలవుమీద బోవు గవర్నరుల స్థానే మరియొకరిని నియమించు విషయములందు వర్తింపవలె చెప్పిరి.

వెడ్జిపుడుగారు మరియొకప్రశ్న నడుగుచు ఆరేండ్లనుండి ఆచరణలోనున్న ఆచారమును మార్పుల కఠికారము గతవత్సరమునందు గావించిన చట్టమునందు గలదాక్షిణి యడిగిరి. గవర్నరు పదవి ఖాళీయైనపుడు దానికి నీనియరు ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలరును నియమించకుండ ఆచటలేని బైటివానిని నియమించుట కొక్క పూర్వ నిదర్శనమైన గలదా?

వింటర్బనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు అదివరకు లేని ఆచారమును గతవత్సరపు కాసనము మార్చియుండదనిరి. అదివరకు లేనటువంటి పరిస్థితులు గల్గినపుడేమి శేయవలయునో కాసన పూర్వకముగ సభికార మియబడెను. తాత్కాలికముగ నేవో ఖాళీవచ్చినపుడు పూర్తిశేయుటకు పూర్వాచార మేమియు గాన్పించదు.

ఆక్షన్ నోటీసు

హైకోర్టు ఆఫ్ జూడికేచరు మదరాసు

అర్డినరి బరిజన్ లో సివిల్ జూరిస్ డిక్ట, సి. ఎస్. నెం 874/1923.

వాది:-కె. ఆత్మనాథయ్యరు. Vs ప్రతివాది:-సి. సోమసుందర ముదలియారు

1924 సం॥ ఫిబ్రవరినెల 4 తారీఖున వ్యాజ్యములో ఉత్తరువుచేసిన డిక్రీను నెరవేర్చుటకున్న, 4-9-24 లో విక్రయమునకుగాను ఉత్తరువుచేసిన డిక్రీను నెరవేర్చుటకుగాను ఈ క్రింద కనుబరచిన లాటుఅను ఇండు వివరించిన స్థలములలో హైకోర్టు ఆఫ్ పీయిల్ రెఫరి ఏలములో అమ్ముదురు.

లాటు నెం. 1.

1925 మార్చి నెల శుక్రవారము 20 తారీఖున సాయంత్రాలము 4-30 గంటలకు చింతాద్రిపేట స్వామినాయకన్ పీఠిలో 86 నెంబరుగల గృహమును భూమిను, ఆగృహములోనే ఏలమువేయుదురు.

లాటు నెం. 2.

1925 మార్చి నెల శుక్రవారము 27 తారీఖున తిరుత్తని గ్రామములోనుండు చావడియందు సాయంత్రము 2 గంటలకు చిత్తూరుడిట్టిట్టు తిరుత్తని గ్రామములో 189/2/12 కులీలు విస్తీర్ణమును సర్వే నెంబరు 151/156, 595/611, 595/611, 695/711 న్ను గల వ్యవసాయభూములను ఏలములో అమ్ముదురు.

ఇందుకోరికు కావలిన సేల్ ప్రాక్ట్ మేషన్ కాపీలను అఫిషియల్ రెఫరిగారి ఆఫీసులోనున్న, మైలాపూరు, కచ్చేరిరోడ్డులో 81 నెంబరు యింటిలోనుండు వాదియొక్క వక్త్రీలువద్దనుండియు వుచ్చుకొనవచ్చును.

టి. ఎమ్. రామస్వామి అయ్యరు, వాదియొక్క వక్త్రీలు. మద్రాసు.

చూడుడు! పాండు రంగ సినిమా చదువుడు!!

బెనర్జిపేట ఏలూరు కృష్ణాజిల్లా

మాతనముగా నిర్మించబడిన ఈహాలులో ప్రతిదినము రెండుఅటలు సాయంత్రము 6గంటలకు రాత్రి 9గంటలకు ప్రారంభము. ఎలట్రీక్ ఫంకాల ప్రతిక్లాసునకుగలవు. రిజర్వుడు కాను సోఫాలు ప్రారంభదినము ముందు తెలియపరుచబడును. 800 ఎలట్రీక్ డివీసులతోను, ఫంకాలతోను విశాలముయిన ప్రదేశముచూడుటకు సేతానంకర మేగాక సంపూర్ణసృష్టయూనందమిచ్చు చక్కనిఫీలుములు జూపబడును. నాటకములు ఆడుటకు పెద్దస్టేజిగూడగలదు. వైజిపాడవు 18గజములు వెడల్పు 16 గజములు ఈహాలు అడ్డవ కావలినవారు ఈక్రిందివిరుసామాకు ప్రాసినివరములు తెలుసుకునవచ్చును. ఏప్రియల్ 1వతారీఖునంచి ఫీలు నడుపదించి హాలునాటకములకుగాని పాటకచ్చేరిలకు గాని కుటీలకుగాని సరఫమైనరేట్లకు అడ్డవఇవ్వబడును. సమస్తజనులకు రేలియంగలందులకు కళాసంగ్రహము అటాజనుగలవుడు ముగి రాత్రి శ్రీ అల్లూరి నాకాయారాజుగారిచే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రెవ్యుదును. ఆసమయముననే హోర్స్ నియము తలబానాయకములు ప్రజలుచే వాయింబడును.

గుత్తా వెంకటయ్యచౌదరి.

ఈనెలకు.

2-8-25

వేదభాష యందలి సౌందర్యములు

జనరాజదాసగారి యువన్యాసము

దివ్యజ్ఞానసమాజయందలి ప్రముఖులలో నొకరగు జనరాజదాసగారు, నిన్న సాయంత్రము, పచ్చయ్యపు కళాశాలయందు డాక్టరు అవినీపెంటుగారి యధ్యక్షతక్రింద "వేదభాషయందలి సౌందర్యములు" అను విషయమును గురించి యువన్యాసించిరి.

ఉపన్యాసము

వేదముల కాలమునను-కావ్యములు రచింపబడిన మధ్య కాలమునకును సంస్కృతసారస్వతమునం దపారమగు తారతమ్యము గనుపించుచున్నది. సంస్కృతకావ్య రచనాకాలమున - దీర్ఘ గంభీర సమాసములవైశిష్ట్యము దాస్యము కనిపించును. కాళిదాసు వంటి కవిగూడ నీయూహన సత్విగమింపజాలకపోయెను. కావ్యకాలమునందు, కవులు-కృత్రిమసౌందర్యముల కొరకెక్కుడు ప్రయత్నించెడివారు. వేదకాలము నందెట్టిదిగానను. ఆకాలమున, కవిత్వమున సహజత్వ మధికముగ గాన్పించును. వేదకాలమునను ఉపనిషత్తులందును, రెండుపదములకంటె నెక్కువగల సమాసములు వెదకినను గాన్పించవు. అందుచే వానియందు సహజము గు భావపరిణామ మధికముగ గాన్పించును. కాళిదాసుగూడ, సమాస రచన మనం దెక్కువయై తానాహమును గన్నరుచును. వేదకాలపు కవులయందు, ముందు భావోద్వేగము పొంగిపారలివచ్చి వారు వానిని రచించిరి. కావ్యకాలపు కవులయందు, ముందు ఆలోచన, తరువాత దానిఫలితముగ భావోద్వేగము గలుగును. దీనియందు గల సౌందర్యము కృత్రిమమైనది. ఈపనిషత్తులు, బ్రాహ్మణములను జదువునపుడు వాని పదరచనలయందు గల సహజ సౌందర్యము చే మనమున కొకవిధముగ నానందము గలుగుచుండును.

వేదకాలమునకు సంబంధించిన గ్రంథములలో యర్జనము, భావములు, ప్రకృతితో నవిశాభావసంబంధమును వ్యక్తీకరించుచుండును. ఆకాలపుగ్రంథరచయితలగు ఋషులు మొదలగువారు అదవులయందు, ప్రకృతికి మధ్యమన నివసించుచుండుట ఇందుకు కారణము. అందుచే ప్రకృతియందుగల సౌందర్యమంతయు వారి భావములయందు గూడ ప్రతిబింబించుచుండును. ఇది వానియందు గమనింపదగిన ముందరమగు గుణము.

తరువాత సహజాసక్తి - వేదములలో "ఉపన్యాస" "సూర్యాస్తమయము" "పర్వసప్తప్రకేంద్ర" మొదలగు కొన్ని భాగముల భాషాంతరీకరణముల నుదాహరించి వానియందుగల "ఉపమ"లకు ప్రకృతితోగల సంపూర్ణకృతను వివరించిరి.

క్రైస్తవమతము మనుష్యులు క్రూరులనియు, పాపులనియు నిరంతరము బోధించుచుండును. "యద్భావంతద్భవతి" యనువిధమున నిరంతరమట్టి మత సమ్యక్ములతో నుండుట చే మనుష్యుడు క్రూరుడను పాపియు నగుచున్నాడు. ఇటీవల పాశ్చాత్యదేశములందు "సంకల్పబలిమి"ని గురించి నూతనసిద్ధాంత మేర్పడెను. ఇది అమెరికాదేశము దివ్యుడు ఆధికముగ వ్యాపించియున్నది. ఈసిద్ధాంతము ప్రకారము ఎవ రేరితిగ భావించినయెడల వాచారితగా నగుదురు. తాము మంచివారమని యనుకొనుచుండినవారు మంచివారే యగుదురు. ఇది వేదకాలపు గ్రంథములయందు వివిధరకే గలదని నిరూపించుచు అధికర్య వేదమునుండి ఉపన్యాసకు డొక భాగమును చదివిరి.

గొప్పగొప్ప ఆధ్యాత్మిక సిద్ధాంతముల నుపనిషత్తులందు నాటకముల రూపమునకు కథల రూపమునకు నువ్వత్త మొనర్చుటయందు వేదకాలపుకవులు అద్భుతకృత్తి గలవారు. "బ్రాహ్మణ" రచనాకాలమున నది యధికముగ గాన్పించును. కళోపనిషత్తునందు నచితేత్యుడను బాబుని కథవలన పరమేశ్వరప్రేమకు తత్వవిచార సమస్యలను పరిష్కరింపజేసిరి. ఈకథయందు కవి గన్నరచిన అద్భుతకావ్యమును కల్పనాసౌందర్యమును ప్రపంచమున మరెచో గ్రంథమునందును గాంచజాలరు. తైత్తిరియోపనిషత్తునందు మృత్యువును జయించుమార్గము, మృత్యువుతో నేకత్వమొందుటయేనని చెబుచుబడెను. మఱియు భుజించునాహారము భగవంతుడని చెబుచు భాగము చాలాపూర్వయరంజకముగ చిత్రింపబడెను. సృష్టియందలి సమస్త పదార్థములందును గల శక్తికృతను చెబుచుటగా నీకథ చెబుచుబడెను.

ఇరువ్వు వ్యక్తులమధ్య సంభాషణరూపముగ, నాటకరూపముగ, గొప్పసిద్ధాంతముల బోధించుటలో వేదకాలపుకవులకు గలకృత్తిని గమనించి అనందింపవలె ననినచో-"బ్రహ్మమునకును-దేవతలకును గలిగిన వివాదము జరుగవలెను. అందు, ఇంచాది నేపథ్యలందరను తమ తమ బలములను గురించి జంబములు తెప్ప

కొనుచుండగా బ్రహ్మము-ఒకత్వమును వారెవ్వరునుంచి వారి వారి బలముల వానిపై నుపయోగింపవలెనని యడిగెను. కాని వారెవ్వరును ఆత్మము నేమాత్రమును వాధింపజాలక పోయిరి. ఈరూపమున బ్రహ్మము కృత్తియు, ఇతరులయొక్క ఆకృత్యయు బాగుగ బోధింపబడెను.

గొప్ప గొప్ప విషయమును చిన్నచిన్నకథల రూపమున చెబుచుండు వేదకాలపుకవులు ప్రదర్శించిన కృత్తి అద్భుతమైనది. వేదకాలమునందు సారస్వతమున గన్నడు సౌందర్యమును కొమలత్వమును తరువాతకాలమున, సంకుచితమై కర్కశమై పోయెను. వేదకాలపు కల్పనలందు- సృజనాశక్తి యధికము.

దాసుగారు ముగించుచు, ఉప నిషత్తులు మొదలగువానిని, భారతీయ యువకులధికముగ జదువుటకు ప్రారంభించి- అందలి ఆనందము ననుభవించవలెనని గోరెను.

ఆంధ్ర పరిశోధక విశ్వవిద్యాలయము

సాంవత్సరికసభలు

ప్రేక్షకుల కాహ్వానము

విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రారుగారు మాకిటుల వ్రాయుచున్నారు:

ఈనెల 15 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఆంధ్రప్రతిభా కార్యాలయమున ఉదయము 8¹⁵ గంటలకు జరుగు శిష్టసభ (సెనెటు) కును సాక్షులకారము మూడుగంటలకు జరుగు సమాలోచన (డైరెక్ట్ కేటు) సభకును, విశ్వవిద్యాలయసభ్యులే గాక, విశ్వవిద్యాలయసభ్యులపట్ల అభిమానము గల ఆంధ్రపాఠులందరును విచ్చేయవచ్చును. సభలకువచ్చు సభ్యురాండ్రకును, ప్రేక్షకులకును, ప్రత్యేకముగ ఆసనములు అమర్చబడును.

విశ్వవిద్యాలయమువారు ముందు చేయబోవు కార్యక్రమములయందు ఈసభలలోనే నిర్ణయించుటకు గావున, విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులకు మా ఆకీయముల పట్ల అభిమానము సానుభూతి గల ఆంధ్రసోదర సోదరిమణులందరును సభలకు విచ్చేసి వానిని జయప్రదముగా జరుపుటకు అన్నిరీతులతోడను గోరుచున్నాము.

తిరుచినాపల్లి పురపాలకసంఘము

అభ్యర్థిత్వము

హైకోర్టు వారి తీర్పు

తిరుచినాపల్లి మొదటి గార్డుల అభ్యర్థన మన్నుడికో నాట్, మముఖుడ్డిన్ పాపేలుగారలలో శంకషవారుగలుపొందినటుల క్రిందికోర్టువారు నిర్ణయమొసంగిరి. మన్నుడికో వారు గారు అపీలు చేయగ నేడు న్యాయమూర్తి వారెను సమక్షమున విచారణజరిగెను. రిటర్నింగు ఆఫీసురుగావించిన నిర్ణయముపై క్రిందికోర్టువారికి విచారించుటకు హక్కు లేదనియు, వోటరులందు ఒకేనామముగలవారిపురుండీరనియు, ఒక పేరున్నను సందేహస్పదమనియు, ఇరువురును వోటుచేయుటకు హక్కు లేనివారనియు అపీలుతీర్పు వజీరుచే వాదించబడెను.

న్యాయమూర్తి ప్రైవేట్ ప్రాప్రయముతో భేదించుచు రిటర్నింగు ఆఫీసు నిర్ణయముయొక్క హా కాదో విచారించుటకు క్రిందికోర్టువారికి సంపూర్ణ హక్కుగలదనియు, రిటర్నింగు ఆఫీసురు పట్టియందున్న పేరు వచ్చెనా లేదాయని జూడనగునో గాని ఆట్టి పేరుగల వోటరులవచ్చెదరేమో యని కనిపెట్టుకొని యుండరాదనియు తలచి క్రిందికోర్టుతీర్పును భాషాపరమము అపీలుపిటెను. ఖర్చులతోసహా త్రోసివేసిరి.

ఆంధ్రసారస్వతపరిక్షలు

ఇదివరలోఁ బ్రచురించినట్లు ఈ మార్చి 10 వ తేదీ పరిక్షా ఫలితమును బ్రచురింప లేకపోయినందులకు మమ్ముల మన్నించెదరుగాక.

తప్పక 1925 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ పరిక్షాఫలితమును బ్రచురించెదము. అనివార్యములగు ఇబ్బందులపట్ల అలస్యమైనదని తరీక్షకులు తెలుపుచున్నారు.

ఏ. కే. ముని

కార్యదర్శి

వ్యాయామ క్రీడావార్తలు

జెన్నిను పోటీపందెములు

నిన్నటిదినము మిక్సెడు డబుల్సునందు హోపెలు స.తి, యమ్. యల్. ప్రీమియర్ గారలు, రైటు.తి, ఆర్. యి. నన్ గారలతో నాడిరి. మొదటి కెట్టునందు 20 ఆటలు ఆడిరి. నన్ చాల నిపుణతతో నాడి స్వీకు, మున్నగువానితో చాల పాయింట్లను గడింప గలిగెను. రెండవ కెట్టునందు ప్రతికక్షుల చలించని పూనికతో నాడి నన్, రైటుస.తి గారలను ఓడించిరి.

పురుషులు సింగిల్సు

లో సార్వభౌమరావు త్యాగరాజులు పోటీ జేసిరి. మొదటి కెట్టునందు ఇరువురియందు కొంచెము తీవ్ర మగు పోరాటము జరిగెను గాని అంత్యమున సార్వభౌమ రాజే గలుపొందజాలెను.

వెంకటేశమూర్తి కమలాకరరావు నోడించెను.

పురుషుల డబుల్సు

హార్డింజి, పెరిగారలు బ్రహ్మసందరావు, వి. రామారావుగార్లతో నాడి ఓడిరి.

డి. సార్వభౌమరావు, టి. ఆర్. త్యాగరాజును ఓడించిరి.

6-8; 8-6.

వెంకటేశమూర్తి కమలాకరరావును ఓడించిరి.

6-1; 6-1.

బ్రహ్మసందరావు } హార్డింజి
వి. రామారావు } పెరి

6-2; 6-4.

హోపెలుస.తి } రైటుస.తి
ప్రీమియర్ } నన్

11-9; 6-0.

నేటిదినము ఆటలు

పురుషులసింగిల్సునందు పి. మార్గంజేయులు, ఆర్, వెంకటరామను.

పురుషుల డబుల్సులో డి. సార్వభౌమరావు, సింగార వేలుగారలు, యన్. కృష్ణమూర్తి పక్షమువారితో నాడెదరు. యన్. యస్. ఆర్. కర్క, విశ్వనాథంగారు నన్, ప్రీమియర్ గార్లతో నాడుదురు.

మిక్సెడు డబుల్సులో గాంపట్లనతి వెంకటరామా నుజులు, బల్లయ్య, యమ్. సి. అయ్యరుగారి భార్యగార్లతో నాడుదురు.

పుట్ట బాలు పోటీపందెములు

బెంగుళూరు క్రెసెంటు,

రాయపేట యూనియన్ పై జయమందుట బెంగుళూరు క్రెసెంటువారు రాయపేట యూనియను తో నిన్నటిదినము పీచిల్సు పాడ్సునందు పుట్ట బాలుపందెము ఆడిరి. జనసమూహము మిక్కుటముగ నుండెను. క్రెసెంటు పక్షమునందు అమీరు, బాబా, ఇరువురును ప్రదర్శించిన ఆట చూచి తీరవలయునుగాని వ్రాయ నలసిగాదు. ఆట ప్రారంభించిన రి నిమిషములలోనే రాయపేటవారిపై ఒక గోలును జేయ గలిగిరి. యూనియన్ వారియందు ఒక్క యీ పేనుదప్ప, గోలు వద్ద బంతిని ఎదుర్కొనువారు లేకపోయిరి. మొదటి రి నిమిషము లటులే గడచెను. రెండవ అరగంటలో రాయపేటవారు ఉత్సాహమును పురికొల్పుకొని ఆడ వొడంగిరి. కోసలరావు, వాహు, కళ్యాణసింగు ఎటులైన ప్రతికక్షులపై గోలును చేయ నలెనని మిక్కుటముగ పాటుబడిరి గాని బెంగుళూరి వారి యందు పుల్ బాప స్థానముల నాడినవారు అత్యంత సామర్థ్యముతో గోలుగాకుండ సరిగ్గింపగలిగిరి. బెంగుళూరివారికొక్క గోలును మాత్రమే జేయగలిగినను జయమును గాంచిరి. కడపటి యాటలకు నిలచిరి.

మేడకూలుటవలన ప్రమాదము

కలకత్తా, మార్చి 11:—బుర్రాబాబులలో నొక గృహము కూలుటవలన యిద్దఱుకు మరణమును, 12 గురకు దారుణముగు దెబ్బలునుదగిలెను. ఆవీధి యంత్యము సాగుచుండెను. ఇంటిలోని 14 గురుకు జూచుటకై మేడసారామీదికి వచ్చిరి. వసారామీది, వారందరును రిరి అడుగల యెత్తునుండిబడిరి. వారందరు నానుపత్రికి గొంపోబడిరి. ఇరువురుమరణించిరి. మఱియిద్దఱు ప్రమాదావస్థయందుండిరి.

భారత సంస్కారణము లందలి లోపములు దీర్చుటకు

మడ్డిమనుకమిటి మెజారిటీ సలహాలు

మడ్డిమనుకమిటి మెజారిటీ నివేదికను వ్రాసిన సభ్యులు భారత సంస్కారణము లందలి లోపములనున్న అయ్యవి పనిజేయుటలో గలకష్టములనున్న దెలుపుచు వ్రాసిన భాగమును నిన్న ప్రకటించి యుంటిమి. నేటినుండియు ఆలోపములును కష్టములును దీర్చుటకు వారోసంగు సలహాలను క్రమముగా స్వీకరింప వివరించుచున్నాము.

నియోజకవర్గము

మేము ముందు రాష్ట్రీయ శాసనసభలయొక్కయు భారత శాసనసభయొక్కయు నియోజకవర్గముతో ప్రారంభించెదము. రాష్ట్రీయశాసనసభలకు భారతశాసనసభల రెంటికిని యెన్నికదారులకు కనీసము 21 సం॥ములైన నుండవలయును. 1928 యెన్నికలనాటికి రాష్ట్రీయశాసనసభలకు యెన్నికల హక్కుగలవారు 20 యేండ్లకు పైగల పురుషులలో నూటికి 10 మంది వంతున నుండిరి. బర్మాలోతగ్గులకు నియోజకవర్గములుండటవలన నూటికి 50 వంతున నుండిరి. బీహారు, ఒరిస్సా మధ్య రాష్ట్రములలో నూటికి 4 వంతుననే యుండిరి. ఇందుకు కారణము యారాష్ట్రములందు నియోజకవర్గవ్యవస్థాపన మొక్కవగు నుండుటయు దానికి సరిపోవు వారైనందున తక్కువమంది యుండుటయు గావచ్చును. రాష్ట్రీయ శాసనసభలకు జేసినట్లు కాన్పియున్నదియందు పురుషులు యెన్నిక హక్కుగలవారు 7414000 మందియు భారతశాసనసభకు 884000 మందియు గలరు. క్రిందటిసారి యెన్నికలసమయమున ఓట్లీయదగిన వారిలో నూటికి 40 మంది నచ్చి యిచ్చుట ఆ పరిస్థితులలో తృప్తికరముగనే యుండి మొదటిసారి యెన్నికలసభకు కన్న తృప్తికరముగ నుండెననియే చెప్పవచ్చును.

నియోజకాధికారమును మొత్తముమీద నెక్కువజేయుటకు కాలము పరిపక్వమయ్యెనని యను విషయమై సాక్ష్యము ఒక్కరితిగా నుండలేదు. చింతించుచున్నామని చిట్టచివరగాను ఆపని యిప్పుడే జరుగవలెననిరి. కేల్కారుగారి కిప్పుడది జరుగుట సుతరాం యిష్టములేదు. గజపతిగారు నియోజకాధికారగణముల నెక్కువ జేయవలయునని లేదా ప్రతినిధుల యెన్నికకు ఎల్లెక్కరలూ కాలేజీల నిర్మింపవలెనని చెప్పుచున్నారు. బీహారు ఒరిస్సా మధ్య రాష్ట్రముల నియోజకాధికారము బహుత్వగ నున్నదనియు దానితో అవినీతియు లంచములు నెక్కువగునని చెప్పుచున్నారు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములగుడ శిష్టభిన్నాభిప్రాయముల చెల్లెను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల భవిష్యదభివృద్ధి ప్రయత్నములపై నీ నియోజకాధికారవ్యాప్తి యాధారపడి యుండునని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు జెప్పెదరు. మధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారి విషయమై బాగా విచారించి విచేద్యగనా య్యెడి. ఇప్పుడు మార్చవలసిన తొందరలేవనుచున్నారు. బీహారు ఒరిస్సా ప్రభుత్వమువారి కిప్పుడున్న నియోజకాధికారము బహుత్వగ నున్నదనియు యింకను యెక్కువ జేయునెడల ఎల్లరిభవమలేదు ములాభయందడచుచున్నారు. మేమిభిన్నాభిప్రాయముల నన్నింటిని జాగ్రత్తగ పరిశీలించితిమి. నియోజకాధికారము నెక్కువ జేయుమని గాని తక్కువజేయుమనిగాని యేమార్పునకు మేము సలహా నీచుజాలకున్నాము. నియోజకవర్గ మేవిధముగ నున్నదో మేము చెప్పితిమి. నియోజకాధికార గుణముల నెక్కువజేయుటకు గాని ఎల్లెక్కరలూ కాలేజీల పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుటకుగాని మా శిక్షాశ్రమ నిష్టములేదు. ఈ కాలేజీల పద్ధతి ప్రవేశపెట్టినచో విజయము గాంచలేదని విందుము. ఇందులకు ముఖ్యమైన తరహాపాఠము నియోజకులు తమకున్న హక్కులను తెలాయించుటయం దనుభవము గలవారు గావలయును. అప్పుడు వారివోట్లయొక్క విలువయు ఫలితమును తెలిసివోట్లనిచ్చుటలో జాగ్రత్తను చెలుసుకొనగలరు. ఎన్నిక వారులకు తమవోటును వినియోగించుటయందు ధర్మములును బాధ్యతయు తెలిసిన యెడల సాధ్యమైందవలెనని తగ్గుగనే నియోజకాధికారముండవలెనని ధర్మమును మేము స్థిరపరచెదము. ఇప్పుడన్న నోయిద్దరు ముగ్గురభ్యర్థులున్న పురుషులలో యెవరు మంచివారను భిక్షయనుమాత్రము జరుగుచున్నది. సామర్థ్యములేవరకే గలదు. ఇట్లైనయెడల శాసనసభయందు సభ్యులసంఖ్య హెచ్చింపకుండు నియోజకాధికారము నెక్కువజేయునెడల కష్టము మరింత

యెక్కువగును. అభ్యర్థుల నెరింగిన యెన్నికదారులు తక్కువగుదురు. శాసనసభలందు వేనియందుగాని స్థానముల సంఖ్యయొక్కవజేయవలెనని మేము సలహా నీచుజాలము.

నిమ్నజాతి కార్మిక ప్రాతినిధ్యము

అయితే నిమ్నజాతులకును ష్యాక్టరీ కులీల విషయమునను ప్రాతినిధ్య మొక్కవ గావలెనని తలంచెదము. అందర అభిప్రాయమును యాచింపబడునో యున్నది. కొన్ని రాష్ట్రములందు నిమ్నజాతుల ప్రతినిధులును నియమింపబడుచున్నారు గాని యీ ప్రాతినిధ్యము చాలదని మాతలంపు. నిమ్నజాతుల విషయమున యేరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముగాని యెన్నికల పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టినద పై పుటలకు తేకున్న యెడల ప్రాతినిధ్య మొక్కవజేయుటకు ప్రభుత్వమువారే సభ్యులను నియమింపవలయును. ష్యాక్టరీవనివారల విషయమున యెన్నికలద్వారా సభ్యులను జేర్చుటయే యుక్తముగాని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ఆసభ్యులనుగూడ నియమింపవచ్చును. నిమ్నజాతుల ప్రతినిధులను నియమించుటకు నిబంధనలజేయుటకు మద్రాసుగవర్నరు కధికారమున్నను ఆసకార మేమియు చర్యదీసికొన్నట్లు గాన్పించదు. ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులసంఖ్య యొక్కవ గావలసియుండునెడల ప్రతిశాసనసభకును యంతిమంది సభ్యులకన్న నెక్కువ యెన్నికలరావలయున్న నిబంధనలను సవరణ జేయవలసి యుండవచ్చును. భారతశాసనసభయందుగూడ కార్మిక ప్రాతినిధ్యముండుట ఆవసరమని తలంచెదము. ఎందుకనగా పాక్షికామిక శాసనములు భారతశాసనసభయందే జరుగును. ప్లేటుకొన్ని లులో వీరలకు ప్రాతినిధ్యముండుట ఆవసరమని తలంపము. బర్మాలో యానిమ్నజాతి గోలలేదు. కార్మికపక్షమున ఒక్క ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులకు అచ్చు స్థానముగలదు. వీరల ప్రాతినిధ్యము నెక్కువ జేయుటగుగూర్చి ప్రతిరాష్ట్రీయమున తమతమకు నుకూలమగుటయు యేర్పాటు చేసికొనవలసి యుండుటచేత మేమేమియు సలహాల నిమ్నలేదు. ఏమాత్ర మభివృద్ధి గావచ్చునో యీక్రిందచెల్లుచున్నాము.

శాసనసభ	నిమ్న జాతి నియోజకుల సంఖ్య (మేలు) బాతులుపక్షము	ఇప్పుడున్న నిమ్న కార్మిక	ఎంతవరకు యెక్కువ జేయవచ్చునో ఆపరిమితి	
1	2	3	4	5
మద్రాసు	6872	5	0	18
బొంబాయి	2800	1	1	11
బెంగాలు	9000	1	2	22
సం॥ రాష్ట్రము	9000	1	0	19
పంజాబు	2898		0	8
బీహారు ఒరిస్సా	8000	2	1	5
మ॥ రాష్ట్రములు బీహారు	8800	2	0	7
ఆసాము	2000	1	1	2
భారతశాసనసభ		0	0	0

పంజాబులో గ్రామములందు నియోజకాధికారముండుటకు ల్యాండు చెవిన్యా 25 రూ॥లు చెల్లించువారికి గాక 5 రూ॥లు చెల్లించువారికిని వ్యవసాయపురైతులకు కుండుముల తగ్గింపవలెనని పంజాబునుత్రులు సూచించిరి. గాని ప్రభుత్వమువారు పంజాబులో టెనెన్సీ శాసనవిషయము లేదనియు వ్యవసాయదారుల కోట్లెక్కువగునెడల గ్రామనియోజకవర్గముల సంఖ్య యెక్కువై పట్టణములందు ప్రాతినిధ్యమునకు భంగము గల్గునని చెప్పచున్నారు. కావున మేము పంజాబు నుత్రుల సలహాల వంగీకరింపజాలము.

స్త్రీ నియోజకాధికారము

స్త్రీలకు నియోజకాధికార ముండవలయునా నద్దాయను విషయమును శాసనసభలే తీర్మానమునుచేసి నిర్ణీయించుకొనవలెనని జాయింటు కమిటీవారు తలంచిరి. ఈవిషయము సంఘపరిశీతులకు సంబంధించినదగుటచేత భారతీయులే తమయిష్టము ప్రకారము యేర్పాటు చేసికొనవచ్చునని కమిటీవారి యభిప్రాయము అన్నిటిలోగాకున్న కొన్ని రాష్ట్రీయ సభలందును భారతశాసనసభయందును స్త్రీలకునియోజకాధికారమునుగలగజేయుటకు తీర్మానములు గావింపబడెను. ఈ తీర్మానములవలన స్త్రీలు గావలంపల్ల యెన్నికల హక్కుండదన, ఆటంకము తొలగిపోయెను. బర్మావిషయమునదప్ప యితరరాష్ట్రములందు స్త్రీలకు నియోజకాధికారముండుటకు నెలరోజుల నోటి నునిచ్చి శాసనసభయందు తీర్మానము గావింపవలెనని స్థితి నేమేముచెదము. ఢిల్లీ, అజ్మీరు, మరాఠ్వా కాన్పియున్నయెన్ని లలో మాత్రము స్త్రీలు భారతశాసనసభకు వోటుజేయవలెనని నాటంకమును తొలగింపకుండ నిబంధనగలరు. రాష్ట్రీయశాసన

సభలందు యెన్నికహక్కుండునెడల భారతశాసనసభకునూడ స్త్రీయొందువలన ఆటంకముండదు. ఢిల్లీకిగాని, అజ్మీరు, మరాఠ్వాకుగాని శాసనసభలలేవు. ఇదియే ఆటంకముగ దోచుచున్నది. అందుచేత రాష్ట్రీయ శాసనసభల యెన్నికల నిబంధనలలో నొక నిబంధన యున్నట్లే భారతశాసనసభ యెన్నికల నిబంధనలందు గూడ ఒకదానిని జేర్చవచ్చును.

స్త్రీలు శాసనసభ్యులుగ నుండవచ్చునా?

స్త్రీలు శాసనసభలందు సభ్యులుగ నుండవచ్చునాయన విషయమగుడ వచ్చెను. ఈసందర్భమున స్త్రీల రాయవారముగూడ వచ్చెను. ఒక్క బర్మాశాసనసభ విషయమున దప్ప మిగతావోట్ల నియ్యది నిశ్చయింపబడినది. బర్మాకును యితర రాష్ట్రములకును భేదము ఆ రాష్ట్రము నందు స్త్రీలున్న సాంఘికస్థితియే కారణము. అటు సంస్కరణములు భారతదేశములో ప్రవేశపెట్టిన రెండేడ్లకు వచ్చెను. ఒక స్పెషలుకమిటీ యీసంస్కరణముల గూర్చి విచారించెను. వారు స్త్రీగనుండుటచేత యెన్నికదారు గనుండుట తెట్టికటించును దెలుపలేదు. ఒక తీర్మానము గా వివిధ సభ్యులరాండుగనుండుటకు గూడ ఆటంకము దొలగింపవచ్చుననిరి. జాయింటు కమిటీ వ్రాసినప్రకారము రాష్ట్రీయ శాసనసభలందు సభ్యులుగ నుండుట స్త్రీలకు నిషేధము లేకుండుటకై ఎన్నికల నిబంధనలందు మార్పుజేయవచ్చును. అదేవిధముగ భారతశాసనసభయందు గూడ స్త్రీలు సభ్యులరాండుగ నుండుట కాలంకములేని రాష్ట్రమునందే సభ్యులరాండుగ నుండుట కాలంకమును తొలగించుటకు నిబంధనలందు మార్పుజేయవచ్చును. ఈనిబంధన అన్ని సభలందును ప్రజాయొక్కసభ్యులకును ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులకును గూడ వర్తింపవలయును. రాష్ట్రీయశాసనసభలకు వలెనే ఢిల్లీ అజ్మీరు మరాఠ్వా భారతశాసనసభ కాన్పియున్నయెన్నికలను నిబంధన జేయవలయును. కావున యిందులకు జేయుతీర్మానములు రాష్ట్రీయశాసనసభలందు యెన్నికల యధికారమును గలగజేయుటకు జేయు తీర్మానములకు తోడుగ నుండవలయును.

ముప్పననామరాజు అందు వీరరాజు.

1477

పెద్దాపురము పొట్టు.

విజ్ఞాపన

స్వదేశము

1918 సంవత్సరం

నుంచిమేము మనదేశము నవండించుచున్న పట్టుతో మాఫ్యాకరీలో నేవడుకుట, నేయుట, రంగులుజేయుటయున్నగునవలసిన వివిధరకముల

ప్రస్తుతము రంగులతో చిత్రవిచిత్రమైన జరీ సాదా అందులు కమ్ములతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకనాడలో జరిగిన రెవెన్యూభారత కాంగ్రెసును ప్రదర్శనమున మాబట్టులను ప్రదర్శించినట్లులను అవి నేకములలోని పట్టులప్రస్తుతము అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యమైనవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునగురించి వ్రాయుచు మాబట్టులనుగూడ వీయూవ వారిభోగ్యుగారు అమృత బజారుపత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి.

... ఇతర కాంగ్రెసుసంఘము వారున్న మరయితర ప్రజలుగూడ అన్నిరకములభిరున్నా ప్రదర్శించి ఇంకను ఎందరోకలరు. అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు వస్త్రములు ఆ నేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురంపత్రికలు ముప్పననామరాజు వీరరాజుగార్లు పట్టుకొత్తరకములును భోవతులను వస్త్రగుడ్డలు కొలుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలను మున్నగురకములను ప్రదర్శించిరి. దెంగురూర అన్నాము వారు గూడ ప్రదర్శించిరి.

పట్టువస్త్రములనుగూడ వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క ఆదెన్నును రకములను విపులుగా వ్రాయుటవలన దేశము స్వదేశవస్త్రపరిశ్రమలలో మాద్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీనభివృద్ధి పరచెదగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణమునందును మాబట్టుల దొలకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలో నేనాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములకెలా సమర్థులున్నారని గాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాత్రం బట్టయందు వుండేమాత్రేడ్ మార్కును ఇందున ప్రచురించితిమి.

వృత్తాంతలేఖలు

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

తాలూకాభోధన ఎన్నికలు

కడచినవారమున నెల్లూరుతాలూకాభోధన ఎన్నికలు జరిగినవి. వోట్లు లెక్కింపబడెను. ఈదినవ ఆభ్యర్థులు జయము గాంచెరి.

- ౧. ఇసకా వెంకటరెడ్డి. ౨. ఆన్నదేవుల గోవిందరెడ్డి.
- ౩. చిట్టూరు వెంకటసుబ్బారెడ్డి. ౪. పాకంరెడ్డి పుట్టారెడ్డి.
- ౫. మెదపూలు సుబ్బారెడ్డి. ౬. పానకా పట్టాభి రామరెడ్డి.
- ౭. పట్నం వెంకటసుబ్బారెడ్డి. ౮. మోలూరు ముద్దుపాపారెడ్డి.
- ౯. తిక్కవరపు రామరెడ్డి. ౧౦. పాటూరు వెంకటకృష్ణయ్య.

యూనానివైద్యశాల

ఈ మునిసిపల్ సంఘమువారు ఈ గ్రామమున యూనాని వైద్యశాల నొకదానిని నెలకొల్పవలయునని యాసంవత్సరం, బడ్జెటు తీర్మానమునందు నిశ్చయించిరి. దీనిని త్వరలో స్థాపించుటకై తగు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి.

నెల్లూరు ప్రోగ్రెసివ్ యూనియన్

ఈ సమాజమువారు తమ ఆధ్యక్షులు రావబహదూర్ మొదవోలు చెంగయ్యపంతులుగారికి యీనెల 14 తేది, శ్రీ వెంకటగిరిరాజుగారి కళాశాలాభివనములయందు విందోసంగ నిశ్చయించి.

ఈ సందర్భమున మదరాసు, ఆంధ్రమండలములయందు ప్రసిద్ధుడైన, గానవికారములు, శ్రీ కర్కసోదరులుగూడ విచ్చేయుదురు.

తిరుత్తణి

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

కాలమానము

మార్చి 9:—వైశాఖ శుక్ర మాసములందువలె ఎండలు తీవ్రముగ కాయము పగటివేడిమి యధికము గానుండి ప్రజల నలయించు చుండుటయేగాక యూరియందలి బావులలో నీరప్పుడే వట్టిపోయి త్రాగడు నీటికే యూరివారికి తకరారుగా నున్నది.

మహాత్ముని దర్శనము

లోక్మతర పురుషుడగు గాంధీమహాత్ముడు మదరాసు మార్గమున నైకమునకు వెళ్లుటకై 7-8.25 బొంబాయి మెయి అన బోవుచు యాయూరి రైలుస్టేషనుకు, నాడుదయము 5.45 గంటలకు రైలునందు సరికే నీయూరిలోని ప్రముఖు లనేకులును బడిపిలులు సహితము ఫల పుష్పతాంబూలాదులతోడను స్వయముగా వడిన నూలు దండలతోడనువచ్చి వారికి సమర్పించిరి. మహాత్ము డాసమయమునకు ముందుగనే నియరలేచి చిత్త కాగితములయం దేమియో వ్రాసుకొనుచుండుటచే ఎల్లవాడిని, మహాత్ముని దివ్యదర్శనము సులభముగా లభించినది.

కత్తి తోన ఆకులు

ఈయూరిలోని బలిజ కులములలో నొకడగు వెంకట్రాయకెట్టి యను ముసలివాడు, తన కుమారునికి మేకరిక సంబంధముగ నీయవలసియుండిన ప్రక్కగ్రామములోని తన బంధువు లింటిలోని కన్య నొకరైనను, యాయూరిలోని సుప్రఖ్యాత కెట్టియను నాతనికిచ్చి వివాహము గావించిరను నెవముతో యీర్ష్యాగాని 8-8.25 వ తారీఖు యందు మెనిమిడి గంటలకు నడిపిధిలో ముసలివాడు వెంకట్రాయకెట్టి యను నతడు సుబ్రహ్మణ్యకెట్టిని కత్తితో మెడమీద నరికెనట. దైవవశమున నా దెబ్బ చీరుకొని పోగా రెండవమాడు గూడ నరికెనట గాని, ఆ సమయమున దెబ్బ గొనినవాడు చేయి యడ్డముదెట్టగా ఎడమ చేతి కేస్తు తగినది. వెంటనే హంతకుని కొందరు పట్టి పోలీసుల కప్పగించగా, వానిని నరెట్టుగావించి నీ యూరిలోని సబ్ జైలు నందుంచిరి. దెబ్బతగిన వానిని ఆసుపత్రియందుంచి చికిత్స చేయించుచున్నారు.

బ్రహ్మోత్సవము

ఈయూరియందలి పర్యవక్తలవై వేంచేసియుండు శ్రీసు బ్రహ్మోత్సవాలు వారికి "మానీ బ్రహ్మోత్సవములు" యథా

విధిని నేటితో జయప్రదముగా ముగిసినవని తెలుపుట కెంతయు సంతస మగుచున్నది.

అన్నదానము

మానీ బ్రహ్మోత్సవముల సందర్భమున మామూలు మేక కు నీ వత్సరమునను, తిరుగుంటవద్దకుండు రెడ్డభర్తృశ్రమములో కీల్వకముగ్రామవాసులగు శ్రీరామారెడ్డి గారు మార్చి 6, 7-వ తేదీల యందు సుమారు 1500 మంది బీదలకు సంపృష్టిగా అన్నదానమును గావించిరి.

పాటకచ్చేరి

ఈయూరియందు గల శ్రీసుబ్రహ్మణ్య గానసభవారి యాశ్రయముక్రింద పట్టునూలువారి సత్రములో, కంఠీవరవాస్తవ్యులును, సంగీతవిద్యాక విరుదాంతిలును నగు శ్రీయంతై నాపిళ్లయను, సుబ్రహ్మణ్యపిళ్లగారచే యీనెల 15 వతారీఖు ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు పాటకచ్చేరి జరుగులా గేర్పాటు చేయబడినందున, దక్షిణ హిందూదేశ గాయకవిద్యాంకులలో సుప్రసిద్ధులగు పిళ్లగారిదర్శనమును కన ప్రజావ్యిథులు చున్నారు.

యూనియన్ బోర్డు

ఈయూరి యూనియన్ బోర్డునకు గల తొమ్మిదివార్డులకును సభ్యుల నెన్నికొనుటకై రాగల ఏప్రిలుమాసము 7 వ తారీఖును ఎలక్షనుదినముగా నిర్ణయించినారు. సభ్యులు గాగోరు వారు నామినేషన్ ప్రత్యుత్తుల యీనెల 17వ తారీఖు దాఖలు చేయుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది. ప్రతివార్డునకును పోటాపోటీలు తీవ్రముగా జరుగు నూచన లగుపడుచు ప్రచారమువృద్ధి జరుగుచు, నీలాపనిదలు బయలుదేరి యూరియం దెలుజాచిన నీ విషయమునే తలపోసికొను చున్నారు గాని, జయపజయములు చె వాధీనములగుటచే ఏమీకెప్పు వీలులేక యున్నది.

కాకినాడ పురపాలకసంఘము

మంపలవిద్యాసంఘ ప్రాతినిధ్యము నిరాకరింపబడెను

కాకినాడ, మార్చి 10:—నిన్న సాయంకాలము 26 గురు సభ్యులతో కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలుసభ జరుపబడెను. గోవానోమండల విద్యాసంఘములో మ్యూనిసిపాలిటీతరపు సభ్యుడుగానండిన లక్ష్మరాజు సుబ్బారావుగారు విద్యాసంఘ ముండుట ఆనవసరమున్న తీర్మానమును విద్యాసంఘముచే ఆంగీకరింపజేయించి తదనుగుణ్యముగా ఆ సంఘసభ్యత్వమునకు రాజీనామా యిచ్చినందువలన, అయిన ఖాళీని భర్తీచేయుటకు పురపాలకసంఘమువారు మరల తమలో నొక సభ్యుని ఎన్నుకొనవలసియుండిరి. ఆ ఎన్నిక జనపబోవుమండల గుర్తా వెంకటశివ రావుదాసు గారులేచి వీల సుబ్బారావుగారు రాజీనామాయ్యవలసినదని, అయినదీకొన్నచర్య ఒకశత్రు యాసంఘమువారు ఆమాదించి బలబరవలసి యున్నదో అట్లయినయెడల తిరుగ నొక ప్రతినిధిని విద్యాసంఘమునకు పంపనకరలేదని తోచినయెడల యిప్పుడు యీ యెన్నిక ఆనవసరమై యుండునేమో అని నుడిచి మొదట యీ విషయములను సంఘమువారిని ఆలోచింపవలసిన దనిరి. విద్యాసంఘములో జరిగిన యావచ్చుత్రాంతము సుబ్బారావుగారు మొదలగువారు తెలియజేసిరి. అంతట రాసుగారు యీ మ్యూనిసిపాలిటీ తరపున ఒకసభ్యుని విద్యాసంఘమునకు ప్రతినిధిగా పంపుట ఉచితము అని ఒక తీర్మానమును పెట్టిరి. అధికసంఖ్యాకులు ఉచితము కాదని సమ్మతు లివ్వగా అవసరము లేనట్లు తీర్మానింపబడి ఎన్నిక చేయుట మానివేయబడెను.

దానయ్యపేట స్థలములు

దానయ్యపేటలో యిండ్ల కిచ్చేస్థలములు వేలం పాసు వేసి అమ్ముచునా, ఆ స్థలమునగూర్చి ఎట్లు ధనము వెచ్చింపబడును. ఆ విషయములో టౌన్ ప్లానింగు ఆప్టు అములలో పెట్టుట లాభ వాయకముగా నుండదా, యాసంగతులు తెలియజేయవలసినదని టౌన్ ప్లానింగు డైరెక్టరు కోరెను. స్థలముమీద పన్ను విధించుపద్ధతిని స్థలములు యిప్పుడునున్నవి, స్థలముల వశపరచుకొనుట అంతయు యిదివరకే పూర్తియైనది గనుక స్థలమును వృద్ధిపరచుటకు విశేషధనము అవసరపడదనియు, ఏస్థలధనమైనను అవసరమైనయెడల గాంధీ నగరముయొక్క నిల్వ ధనమునుండి తీయవచ్చుననియు, టౌన్ ప్లానింగు ఆప్టు అవసరము లేదనియు పురపాలకసంఘమువారు తీర్మానించిరి.

వృత్తిపన్ను

చెన్నపట్టణము పోలికం సేనివారు చెల్లింపవలసిన వృత్తి

పన్నును గురించి కాలనేపు చర్య జరిగినది. ఈ కంపెనీల వృత్తి పన్ను విధించుటనుగురించి గవర్న మెంటు ఏమి రూలింగు యివ్వమనిరి. పురపాలక సంఘముయొక్క అగ్గి, పన్ను ఉపసంఘము వారు మదరాసు హైకోర్టు గవర్న మెంటు స్టిడరుయొక్క అభిప్రాయమును పురపాలకసంఘము వారంగీకరించిరి.

మ్యూనిసిపాలిటీ పన్ను చెల్లించువారలే మ్యూనిసిపల్ డైరెక్టరును ఎన్నుకొనవలసినదని గవర్న మెంటుకుపంపిన కర్నూలు డైరెక్టరుయొక్క ఉత్తరము యీసంఘమునా రాలోచించి అసమ్మతిని తెలుపుచు రికార్డు చేసిరి.

కోటప్పకొండవద్ద ప్రజాసేవ

కాంగ్రెసువారి ఏర్పాట్లు

క్రిందటి సంవత్సరమువలె నీయేమగూడ కోటప్పకొండ వద్ద శివరాత్రికోటలలో ప్రజాసేవకై తగుయేర్పాట్లు చేయుటకు గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించి అందులకై మమ్ము ఉపసంఘముగా నిశ్చయించిరి. క్రిందటి సంవత్సరమునలె యీయేడు కాంగ్రెసువారు వ్యయభారమును వహించుటకు తగ్గిసితిమో తేకుండుటచే తదవ్యయమునంతయు విరాళముల మూలముననే సంపాదించవలసివచ్చినది. ద్రవ్యము పరిమితకాలములో సంపాదించుట, ఏర్పాటులను చేయుట జరుగవలసియుండెను. ద్రవ్యసంపాదనములో మాకు అన్నివిధముల తోడ్పడిన పెద్దలకును మిత్రులకును కృతజ్ఞులము. కాని సకాలములో వలసినంత ధనము జేమారలేదని చెప్పకతప్పదు. ఏర్పాట్లనూ త్రమ క్రిందటిసంవత్సరముకన్న యీసంవత్సరము ఎక్కువ చక్కగా జరిగిననని తెలుపుటకు ఎంతయు సంతోషించుచున్నాము.

(1) మహాత్ముగాంధీ చలివేంద్ర (2) కాంగ్రెసువారి ఉచిత వైద్యశాల (3) తప్పి పోయిన వ సి పి ల్ల ల ఆస్థేషనకార్యాలయము; మొదలగు లోగడఏర్పాట్లు అన్నియు జరిగినవి. ఈయేర్పాట్లను జరుపుటలో కాంగ్రెసుతో ద్రవ్య సహజంధమున్న వారును, లేనివారును ఎందరో మాకు ఎన్నివిధములనో తోడ్పడిరి. నరసారావుపేట తాలూకాభోధన వారి యీసంవత్సరమువలెనే యీయేడుగూడ ఉండుటకు మాకు చివసతులను ఏర్పరచినందులకు వారిని మిక్కిలిగా అభినందించుచున్నాము. చిలకలూరిపేట వాస్తవ్యులను శ్రీయంతై నాశేఖరరావుపంతులుగారు వారిమిత్రులును నలుమూరగా యజును మట్టిగవగై రాలను విరివిగా సప్లయచేయుచిరి. వీరందరికి మాకృతజ్ఞతాపూర్వకవందనములు. చిలకలూరిపేట వాస్తవ్యులు డాక్టరు రాయప్రోలు విశ్వనాథంగారు మేము కోరినవెంటనే తమ సమ్మతిని తెలిపి గతసంవత్సరమువలెనే వైద్యశాలలో ఉచితముగా ఔషధసేవజేయుటకు ఆంగీకరించిరి. మరియు అన్ని మందులు వారీస్వంతమునే ఉచితముగావాడి జయప్రదముగా నిర్వహించిరి. 278 మంది కోగులు ఔషధసేవకొందిరి, అందులో అమాతకరములై ఆస్పికోపద్రవములగుడ చక్కని చికిత్సలు జరిగినందులకు సంతసించుచున్నాము. శ్రీ డాక్టరుగారు చేసిన సేవకు మాప్రాయశ్చర్యకాభి వందనములు.

తప్పిపోయిన పిల్లలను ఆ స్వేషించి వారి కాలికి చేర్చుటలో వాలెంటీర్లు ఎక్కుడు చాకచ్యుము చురుకదనమును చూపిరి. తప్పిపోయిన పసిపిల్లల రిహార్టులు మావద్దకు 40 దాకావచ్చినవి. కాంగ్రెసువారు 20 మందిని వారివారికి చేర్చిరి. చలివేంద్ర గడచిన సంవత్సరమువలెనే యీ సంవత్సరముగూడ కొండమెట్లు వద్ద ఏర్పరచబడినది. ఈ చలివేంద్రయొక్క ఉపయోగము, అందు ముఖ్యముగా మెట్లవద్ద యంతయని చెప్పుటకు వీలులేదు. కొండవద్దకు వచ్చిన యాత్రీకులలో నించుమించుగా యెల్లరును దీని ప్రయోజనమును అనుభవించి వేసోళ్ల అభినందించినవని గర్వముతో చెప్పగలము. చలివేంద్రకు రెండు పగళ్లు, రెండు రాత్రులు అనగా ద్వాదశి రోజునమా మహాశివ రాత్రి రోజుననూ యీ రెండు దినములు పూర్తిగా అవిచ్ఛిన్నముగా దైవాదగ్రహముచే సాగింప గలిగితిమి.

ఈయేర్పాట్లు అన్నియు జయప్రదముగా నిర్వహించుటలో కృషి సలిపిన స్వచ్ఛందసేవకుల నెల్లక నభినందించుచున్నాము. నరసారావుపేట హైస్కూలు విద్యార్థులు చేసిన కృషి యంతయు ప్రశంస నీయము. పోయిన సంవత్సరము కన్న యీయేడు ప్రజాసామాన్యమునకు ఏతరుద్యముమై ఎక్కువ ఆభిమానము కలిగినదని చెప్పవచ్చును. ముందు సంవత్సరము కొంచెంసుండుగా పనులు ప్రారంభించిపో యీయే

కాన్పు చేయుట ఇంత కన్న ముఖ్యము కావచ్చును. కాని చలివేంద్రమును గురించి మేముకూడచిన చేయకలేము. కొండ మెట్లవద్ద చలివేంద్ర ప్రతిసంవత్సరము అనివార్తముగా జరిగి తీరవలసిన అవసరముకలదు. అది తిరునాళ్లు జరిగినంతకాలము కార్యముగా జరుగకలసిన యేర్పాటుని మామనవి. కావున దేశాధిపతులు సంఘసేవాపరము కృషిపలిపి ఆశ్రయములో చలివేంద్రకై నీరునింపుటకు కార్యముగా నుండదగిన గచ్చు, కుండను (బొట్టు)నిర్మించుట అవసరమని మా ఉద్దేశ్యము. అట్లుగానిచో అనతిదగ్గరము ప్రారంభించినప్పటినుండియు అనగా గత సంవత్సరము, యీసంవత్సరము యీరెండు సంవత్సరములనూ అనుభవమును బట్టి ప్రతిసంవత్సరం బహుమూల గ్రామాదులనుండి చలివేంద్రకై నీరు దింపుటకు గాను నీలికళాయిలను కొండవద్దకు బహుమ్యము ప్రయాసలతో చేర్చుటయు మరల వాటిని యథాస్థానములకు చేర్చుటయు బహుప్రయాస అయిన పనిగా తేలుచున్నది గాన వచ్చే సంవత్సరమునకు యీరైన ఉదహరించిన యేర్పాటు దైవానుగ్రహముచే జరుగగలదని మా విశ్వాసము.

కాంగ్రెసువారు ముందుకూడ ఇట్టి ప్రజాహిత కార్యముల నిర్వహించుచు ప్రజల మన్ననకు పాత్రులగుదురగాక. ఈ సంవత్సరము కొండవద్ద ప్రజాసేవకై అయిన జమాకర్చు మొదలైనవి తేలుపుటకు ఒక చిన్న కరపత్రముగాని పుస్తకరూపముగాని త్వరలోనే ముద్రణచేయించి అవి పూర్తిగాకానే విరాళములిచ్చి తరలవోయము చేసినవా రందరికి అందించుటకు ప్రయత్నించుమన్నాము.

పత్రి అనంతరావు.

బెల్లంకొండ రాఘవరావు.

నరసారావు పేట.

గోదావరి కృష్ణానదులు

గోదావరి కృష్ణానదులు మహారాష్ట్రములో బుట్టి కొంతవరకు ప్రవహించి ఆంధ్ర ప్రాంతమునకువచ్చి చాల దూరము పారి బంగాళా ఖాతములో కలియుచున్నవి. ఈ నదులు మహారాష్ట్రమునకు స్వల్పప్రయోగమేగాని మన త్రిలింగ దేశమునకు మహావకారమని చెప్పవలెను. సంగమికి గంగా బ్రహ్మపుత్రలు ఏట్లా ఆంధ్రావనికి గోదావరి కృష్ణ లంత ప్రయోజకారులు. రెండును జీవనదులు. రెంటి నీడవి యిందుమిందుగ సమానమే. రెండుప్రవాహములును బ్రహ్మాండమైనజలమును కొని తెచ్చును. కృష్ణ ఉపనదియైన తుంగభద్ర తెలుగునాడులో కొంచెము దూరము ప్రవహించినను చాల మేలు చేయుచున్నది. కాని బంగాళములోని గంగానదివలె తమిళనాడులోని కావేరీవలె త్రేత్రములకు సహజమైన నీటి సరఫరా గోదావరి కృష్ణలు చేయలేవు. అందుచేత గోదావరి కృష్ణలకు లాకులు దాములు తూరలు నిర్మించి నడవలెను.

ఆంధ్రావనిలో నిరుపది జిల్లాలలోను గల కొంత విశాఖ పట్టణములకుతప్ప మిగత జిల్లాలెనిమిది తెలంగాణజిల్లాలకుగోదావరి కృష్ణనీరు ఉపయోగపడును. మెరుకు, నిజాంబాదు, అత్రాఫ్ బల్లా, అదిలాబాదు, ఖరీంనగరు, వరంగలు, గోదావరి, నిడదవోలుజిల్లాలకు గోదావరినదియును, మహబూబ్ నగరు నల్లగొండ కృష్ణ, గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, కడప, అనంతపురము, బళ్లారి, కర్నూలు జిల్లాలకు కృష్ణ (తుంగభద్రవహా) నదియునీటి సరఫరాచేయగలవు. త్వరితకాలములో సంగమేశ్వరం తుంగభద్ర జలాశయములు నిర్మించుటకై యత్నములు జరుగుచున్నవి. సంగమేశ్వరం 17 1/2 లక్షలు తుంగభద్ర 10 లక్షల యకరములు సేవ్యము చేయునట. ఈ ప్రాజెక్టులవలన మహబూబ్ నగరు నల్లగొండ జిల్లాలుకూడ సేవ్యముగునటలు చూడవలయును. కొలదికాలముక్రిందట కరీంనగరు జిల్లాలో గోదావరి కొక మాత్రన ప్రాజెక్టు కనిపెట్టినటుల తెలియవచ్చెడిని. అది ఖరీంనగరు వరంగలు జిల్లాలకు నీటి సరఫరా సరిపోవునట. అదిలాబాదుజిల్లా గోదావరి ఉపనదులతో పాంచాళమువలె నుండును. అందుచేత సక్కుడ జలాశయ వసతులు విశేషమని చెప్పవచ్చును. నిజాంబాదు జిల్లాలో మరియొక ప్రాజెక్టును ఆలోచించవలయును. అది నిజాంబాదు (యందూరు) మెరుకు తిమిండలములకు సరిపోవునటలచూడవలయును. అత్రాఫ్ బల్లాకు గూడ గోదావరినీ రుపయోగపడవచ్చును.

వై ఉదాహరణములనుబట్టి ఆంధ్రరాష్ట్రముతన గోదావరి కృష్ణనదులు మహాఫలవంతముగ చేయగల యవకాశములు కలవు. కాని వాటిని పూర్తిగా యుపయోగించుకొనలే కున్నారము. ప్రజాసహకారతత్వమును జూచుప్రభుత్వములేకపోవుటయే యందుకు కారణమైయున్నది. మనదేశమునవాడు కోట్లాది ధనములవసరవిషయములకై పృథక్చేయుచున్నారేగాని కార్యత సుఖిత్వకార్యములైన నీటి సరఫరా ఏర్పాటులకు గడంబులేదు. సంగమేశ్వరం తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు నిర్మించుచో దక్షిణాంధ్రము అభివృద్ధిపలవంతము కాగలదు. మరియు యీ రెండు నదులజలము పూర్తిగానుపయోగించుచో ఆంధ్రదేశము బంగాళా రాష్ట్రము (2 1/2 కోట్లయక. యిండియాలో పంచువరి మాగాణిలో సగమునకుమించినది)నకు ఫలవంతములో సమానము కాగలదు. మహారాను ప్రభుత్వమువారికి గోదావరినుండి ప్రస్తుతము నాగి గురున్న గోదావరి నిడదవోలుజిల్లాలతప్ప యింకను ఎక్కడ సేవ్యముచేయుటకు భూమిలేదు. హైదరాబాదు సర్కారు వారు శశ్వమాంధ్ర (తెలంగాణ) లో గోదావరినదికి రెండుమాడు జలాశయములను నిర్మించవలసియున్నారు. కృష్ణానదికి నైజాం దక్కానవారు మద్రాసుప్రభుత్వముతో గూడి సంగమేశ్వరం తుంగభద్రనిర్మాణములలో వారివంతుధనమిచ్చి నల్లగొండకు మహబూబ్ నగరు జిల్లాలకు నీటిసరఫరా కల్పించవలెను. ఆంధ్ర రాష్ట్రమున కృష్ణనుండి సంగమేశ్వర తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు నిర్మాణముతో మద్రాసు ప్రభుత్వబాధ్యతతీరును. ఆంధ్రావనికి గోదావరి కృష్ణనదులచే పూర్తియైన మాగాణిసాగు లభించు కళ్యాణదృశ్య లిట్టిస్థితిగాక !! పరిశోధనలు గావించి యింకను పూర్తియైన వివరములను గ్రహించెదము గాక!!!

సునర్ల శ్రీరామస్వామింహం. ర్యాలి.

విద్యార్థిని సమాజము-కాకినాడ

ఈ సమాజము తరపున నడవణమడున్న మహిళా విద్యాలయమునకు శ్రీ పెద్దాడ నూర్యనారాయణ మూర్తిగారు తమకుమార్తె వివాహసమయమున విద్యార్థినిగాను క్రింద 8-0-0 లను దేవునిపాపు శేషవీరరావు పంతులుగారు తమ కుమారుని వివాహ సమయమున విద్యార్థినిగాను క్రింద 10-0-0 లున్న పెద్దాపురం శాస్త్రులకులు విన్నా ఆపారావు పంతులుగారు తమకుమార్తె వివాహసమయమున విద్యార్థినిగాను 5-0-0 రూపాయలను నూ సమాజమున కింపగించిరి. వారికి మాకృతజ్ఞతా పూర్వక వందనములు.

బాలాంత్రపు శేషమ్మగారు,

కార్యదర్శిని

బర్మాకాసనసభ

రంగూను విశ్వవిద్యాలయ భవననిర్మాణ సంఘమునుగూర్చి, ఎక్స్జెచ్యుట్వమునందు సవరణ నుగూర్చి తలపన్నునుగూర్చి చర్చించిరి.

రంగూను, మార్చి 11:— బర్మాకాసనసభలో నేడు నిన్నటి కార్యక్రమముందే మిగిలిన రంగూను విశ్వవిద్యాలయ భవననిర్మాణసంఘమును నిర్ణయించు తీర్మానముపైనను బర్మా యెక్స్జెచ్యుట్వము సవరణ తీర్మానముపైనను జర్చించిరి. ప్రధమ తీర్మానమును విద్యాశాఖ మంత్రి యుపపాదించుచు సటిభవన నిర్మాణమునకై సంగ్రహించుడిన స్థలమును విశ్వవిద్యాలయమునకు గావలసిన భవనములను నిర్ణయించి నిర్మించుట కొక సంఘమునుగూర్చి యధికారము నిమ్ముట కాలోచింపబడినది. ఈ తీర్మాన మాభవనముల నన్నిటిని నియమితసంఘమువారిచేతులందుంచి సమర్థముగ నడుపుట కూహించుచున్నది. ఈసంఘముందు 15 గురు సభ్యులుండురు. వారిలో విశ్వవిద్యాలయమునుండి 4 గురు కాసనసభలోని యనధికారసభ్యులు తామెన్నుకొనిన వారతద్వయ.

తీర్మాన మెట్టి చర్చయులేకనే యామోదింపబడెను.

పిమ్మట నెక్స్జెచ్యుట్వము చట్టముయొక్క సవరణ తీర్మాన యనెచ్చెను. ఎక్స్జెచ్యుట్వ నిర్వహించు మంత్రి దీని నుపపాదించుచు నేరముల విచారణసంఘమువారి నూచనల ప్రకారము చట్టములోని 69,71 యంశములనుజేర్చి జిల్లామేజిస్ట్రేటులకును వొంగతనముగ ఎక్స్జెచ్యుట్వము చేయదగిన వస్తువులను దయారజేసి గాని యెగుమతిజేసిగాని దగుచుతిచేసిగాని, కొనిగాని, యమ్మిగాని జేసినయెడల శిక్షించుట కిదివకటికంటె పెక్కు డధికారము లియబడెను. ఈ తీర్మానము సంగీకరింపబడెను.

నేటికార్యక్రమముందు కాంపనాక్ గారు రంగూను అద్దె చట్టమును మఱియొక విశ్వరములపజను నమలులో నుంచవలయుననియు కట్టబోవు యిండ్లుగూడ తన తీర్మానముం దివిడి యున్నదనియు చెలిపిరి. ఆర్థిక సభ్యుడు తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారు షీర్షముగ నాలోచించి రనియు, నాక్షేపించుటకై నిశ్చయించిననియు చెలిపెను. అన సరము కొలది జేయబడిన నిశ్చయమును, నిలుపుజేయుట మంచిది గాదనిరి. కాని యుపసంఘమువారి విషయమును బాగుగా విమర్శించుటకు ప్రభుత్వముకూడ సెట్టియభ్యంతరములేదని చెలిపిరి. అటులే మేనెల 11 వ తేదీ లోపుగ తమ నిర్ణయమును జెలుపునటుల నొక యుపసంఘమును నిర్ణయించిరి.

ఆఖరున చర్చించినవిషయము తలపన్నునుగూర్చి. మాంగు చిట్టిబా గారు పన్నును దీక్ష చేయవలయునని తీర్మానించిరి. హైందవసభ్యు లివన్ను చాల ప్రాచీన సాంప్రదాయముని నిరసించిరి. బర్మాకాతీయవాదులు జనగర్హ్యముగ పన్నుని యాక్షేపించిరి. ఆర్థిక సభ్యుడు తీర్మానము నెదుర్చుచు, దీనిని దీక్షిజేయుటవలన 59 లక్షల రూపాయ లాదామును పోవుననియు, దానివలన విద్య, వైశ్యము మొదలగు శాఖలకు జరుగుసహాయము వెనుకబడుననియు, ప్రభుత్వమున కాపన్నునే యుంచవలెనను నిష్కాంత మేదియును లేదనియు, నితరమార్గము లేవైన ధనమువచ్చు మార్గముల నుపపాదకుడు జూపిన బాగుండుననిరి. ఒక నెలలో పన్నుతి విచారణసంఘ మిచ్చుట ఉచ్చును. వారి సలహా ననుసరించి, పిమ్మట నేవిషయము నాలోచింపవచ్చును. ఈ పన్నుకు బదు లితరవిధములగు పన్నుల వేనినైన వేయటకు వీలుండునెమో వారిసలహా ననుసరించి చేయుదమని సవరణ సాధిక సభ్యుడు ఉపపాదించెను.

ఉపపాదకుడు సవరణ కంగీకరింప లేదు. సభవారి సమ్మతి కుంచగా 39 యామోదమును 29 వ్యతిరేకులు వనుటచే నెగ్గున. సభ తేపటి వఱ కాపునేయబడెను. (ఆ. తె.)

బొంబాయి స్వ రాజ్యపక్షము

బొంబాయి, మార్చి 11:— బొంబాయి కాసనసభలోని స్వరాజ్యపక్షమువారి నాధికార్యము ప్రచురించిరి. కాసనసభలో వీరు మూడవసంతుకంటె కొంచెము తక్కువకుండి యుండిరి. వంగ రాష్ట్రము, మధ్యపరగణాలవారివలె, స్థానమార్గములందు విజయము గాంచకపోయినను, యెల్లపుడును ప్రభుత్వము నెదుర్చుచునేయుండిరి. స్థానముందు విజయముగాంచకపోవుటకు, సభలో సనేక పక్షము లుండుటయే గారణము. బ్రాహ్మణేతరపక్షమువా రెన్ని ప్రయత్నములు జేసినను, స్వరాజ్యవాదులకు తమసంపదర్శములను చెలిసికొనట కవకాశము నీయకుండుటచే, ముఖ్యము గు విషయములందుగూడ సెట్టిమార్గము లవలంబించుటకు వీలులేకున్నది. (ఆ. తె.)

సమృద్ధిమగు క్రితమాదిరి నగలుదొరకు స్తానము

ది ఆంధ్రా జ్యోతిరి మానిఫాక్చరింగు కంపెని.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు క్రితమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలులు అడ్డగ వైకొలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను నవరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరి అడ్డగలు, జడలిళ్ళులు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవి వెండి రైలు కూజాలు, టంబళ్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపి నెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులన్ను అనేకరకములు కాళ్ళుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడున్నదముగా యుండును. కాను బంగార మునకున్న చూడివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చనివి నాపను తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తిట్రు:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597 శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుచెట్టిపేటి మదరాసు.

లోకామయహరకస్తూరిమాత్రం

విజ్ఞాపన

మహాభాగా, 25 సం॥ లనుండి నేను లోకసేవ చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥ రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియా వారు మాత్రమే గాక బర్మా, సిలన్, హలయాస్టేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడు నన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహరకస్తూరిమాత్రం) చంటిపిల్లలు, భాగింతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు వీరనశేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తతలములు, సకలజ్వరములు, మాందము, శీతవాతము, ప్రక్కలకూడ్పు, ఆకలికేమండట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదలు, కడుపునొప్పి, జలబు, దగ్గు (శ్వాసకోశము, పల్లెనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇన్ ఫ్లుఎంజా, ప్లేగుజ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతర వ్యాధులకు అనుపానపత్రికలోనున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణమగును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహముచేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రంల బుడ్డి 1 కి ధర 0.4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్లు వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ 1.8-0 12 బుడ్లు రూ 2.18-0. 25 బుడ్లు రూ 5.8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేద వైద్యశాస్త్రపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారావువ వైద్యశాల, మైసూరు.

డైరిబుక్కు (1925) ఉచితము

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము
అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొనవచ్చును. ప్రతిగృహమందును, ప్రతిశైవ్యునియొద్దను యుండవలసిది.
1 భాగం రూ 1-4-0. 2 భాగం రూ 1-12-0.
8851 ఆయుర్వేదచరిత్ర:— ఆరోగ్య, జౌషధ, నడుగుజా. చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడుచుండును. సం॥ చందా రూ 2-8-0.
పి. శి. వ. లాడు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, మాదిరి యుచితము. పెరిచే- నెల్లూరుజిల్లా

సివీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు

తెలిఫోన్ నెంబరు 148
ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మెంటలగునవి నేర్పబడును. మరియు మోటారుబండ్లు మరతులు, రంగులువేయుట వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.
యోగ్యతాపత్రికలు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును.
అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివరములు తెలియగోరువా రీకిందివిలాసమునకు వ్రాసుల యును.
మేనేజరు,
సిటీ ట్రాక్సికంపెని, 1736
2/3 అంపర్స్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.
(బ్రాజ్మణ పడమటిది)

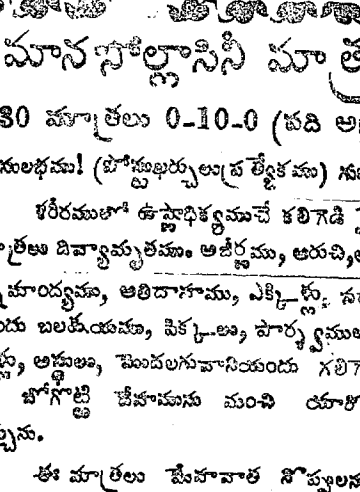
కామినియా నూనె

వెంట్రుక లేఅందము.
రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు
వెంట్రుకలు దువ్వివపుడు ఊడకమున్నె త్వర పడకపోయి ఊడ నొందలువెట్టి పూర్తిగా పాగును అల్లుకాకుండ నేడే కామియా నూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యవధము వానిని మొత్తముగా కట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును ఒక పరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల పరిశుభ్రవరచును బుడ్డివెల 1 రూపాయి. కి బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.
126 ఏపీచారీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.
ఆటోదిల్ బహారు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0
1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు కి
చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపింతును.
పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప బడునును. తక్కువ సోలవడెట్లగు,
ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155 బాన్సువోడు, బొంబాయి అని వ్రాసిన పడమటిది

మానఫోల్లాసిసి మాత్రం

30 మాత్రంలు 0-10-0 (పది అణాలు)
శలగులభము! (పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకము) గణనాధికము!
శరీరములో ఉష్ణధృక్వముచే కలిగడి ఔత్సర్జికాల కీమాత్రం దివ్యామృతము అజీర్ణము, అరచి, ఆపులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అలివాగము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలమయము, పిక్కలు, పొర్చుములు, శిరస్సు, ప్రేళ్లు, అడులు, మొదలగువానియందు గలిగడి నొప్పిలను బోగొట్టి చేహమును మంచి యారోగ్యమునకు జేయును.
ఈ మాత్రంలు మేహవార నొప్పులను వెంటనే మాన్చును. యిందు అనేకమధుమేహు చేరవది. అనుభవము గల జౌషధముగటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
దిరుగానా:— (1078)
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలా, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

సుందరి లైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0-8-0 వి.పి. 0-13-0
ఒక డబ్బీలైలము విడువక రాదిన ముఖమున ఏర్పడు మొటిమలు మచ్చలుమానును. ముఖము కాంతిబారి, నన్నుగా అద్దమువలె ప్రకాశింతును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాంజూ లేయను. ఈలైలము మంచినువాన గలిగి మిగడవలె నుండును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.